

Kovos klubas

Chuck Palahniuk

Skiriu Carol Meader,
kuri pakenčia mano netikusį elgesį

Nepaisant visų tų siaubingų dalykų, kurie, kaip žinoma, nutinka, už meilę ir paramą norėčiau padėkoti šiems žmonėms:

Ina Gebert
Geoff Pleat
Mike Keefe
Michael Vern Smith
Suzie Vitello
Tom Spanbauer
Gerald Howard
Edward Hibbert
Gordon Growden
Dennis Stovall
Linni Stovall
Ken Foster
Monica Drake
Fred Palahniuk

I

Taileris parūpina man padavėjo darbą, o paskui Taileris įgrūda pistoletą man į burną ir sako:

– Pirmas žingsnis į amžinąjį gyvenimą - tu turi mirti.

Tačiau labai ilgai mudu su Taileriu buvom geriausi draugai. Žmonės visada klausinėja, ar aš numaniau, kas per vienas tas Taileris Durdenas.

Prispaudęs pistoleto vamzdį man prie gomurio, Taileris sako:

- Iš tikrųjų mes nemirsim.

Liežuviu jaučiu duslintuvo skyles, kurias išgręžėm pistoleto vamzdyje. Šūvio garsą iš esmės sukelia besiplečiančios dujos, ir, kulkai lekiant labai greitai, pasigirsta silpnas dunkstelėjimas. Kad pagamintum duslintuvą, tereikia prigrežti skylių pistoleto vamzdyje – daug skylių. Pro jas dujos prasiskverbia išorėn ir sulaiko kulka, kad ši lėktų mažesniu nei garso greičiu.

Jei ne taip išgręši skyles, pistoletu susisprogdinsi ranką.

- Iš tikrųjų tai nėra mirtis, - sako Taileris. - Mes tapsim legenda. Mes niekada nepasensim.

Liežuviu stumteliu vamzdį skruosto link ir sakau: Taileri, tu svaičioji apie vampyrus.

Pastato, ant kurio mes stovim, už dešimties minučių jau nebebus. Tereikia paimti 98 procentų dujinės azoto rūgšties koncentrato ir sumaišyti su triskart didesniu kiekiu sieros rūgšties. Tam reikalingas indas su ledais. Tada lašas po lašo pipete lašinti gliceriną. Gausi nitrogliceriną.

Aš tai žinau, nes Taileris tai žino.

Tada sumaišai nitrogliceriną su pjuvenom ir gauni kuo puikiausią plastiko bombą. Daugelis maišo nitrogliceriną su vata ir vietoj sulfato įberia Epsomo druskos. Taip irgi galima. Kai kas naudoja parafiną, sumaišytą su nitroglicerinu. Su parafinu man niekada nieko doro neišidavo.

Taigi mudu su Taileriu stovim ant Parkerio Moriso pastato stogo, pistoletas įkištas man į burną, ir staiga išgirstam dūžtant stiklą. Pažvelgiam žemyn nuo stogo atbrailos. Diena debesuota, net šitaip aukštai. Tai aukščiausias pasaulyje pastatas, ir tokiam aukštyje vėjas visada atšiaurus. Tokiam aukštyje labai tylu – pasijunti lyg viena tų beždžionių, išsiųstų į kosmosą. Dirbi savo menką darbelį, kurio esi išmokytas.

Nulenki svirtį.

Paspaudi mygtuką.

Ničnieko apie tai neišmanai, o paskui miršti, ir baigta.

Šimto devyniasdešimt vieno aukšto aukštyje tu žvelgi nuo atbrailos žemyn, o gatvė apačioje marguoja lyg pūkuotas kilimas žmonių, stovinėčių ir žiūrinčių į viršų. Dūžta tiesiai po mumis esančio kambario langas. Kartu su sprogstančiu langu išlekia pastato šonas, paskui švysteli spinta byloms sudėti, dydžio sulig juodu šaldytuvu, – tiesiog po mumis nuo stataus pastato fasado šešių stalčių spinta sminga žemyn, sminga lėtai sukdamasi, sminga vis mažėdama, sminga tirpdama minios spūstyje.

Viename iš šimto devyniasdešimties aukštų po mumis kosmoso beždžionės iš Destrukcijos projekto Išdaigų komiteto siautėja naikindamos menkiausią istorijos skiautę.

Senas posakis: visuomet nužudai tą, kurį myli, – savaime suprantama, tiesa, jei skaitytum ir iš kito galo.

Kai pistoletas sugrūstas tau į burną, o pistoleto vamzdis tarp dantų, gali ištart tik balsius.

Mums belieka dešimt minučių.

Sprogsta dar vienas pastato langas, ir stiklas pažyra į šalis lyg švytinčių balandžių būrys, o tada šmėsteli Išdaigų komiteto išstumtas tamsus medinis stalas – colis po colio lenda iš pastato, svyra, slysta ir apsiverčia virsdamas stebuklingu skraidančiu daiktu, pranykstančiu minioje.

Po devynių minučių Parkerio Moriso pastato čia nebebus. Pakanka gana dideliu kiekiu sprogstamosios želė ištepti pamatų sijas, ir gali nuverst bet kurį pastatą pasaulyje. Tik reikia gerai padaužyt, kad priliptų, ir prislėgt smėlio maišais, kad sprogtų sijos, o ne mašinų stovėjimo aikštelė aplink koloną.

Šių praktinių dalykų neperskaitysi kokioj nors istorijos knygoj.

Trys būdai pasigaminti napalmą. Pirmas: sumaišyti vienodą kiekį benzino ir šaldytų apelsinų sulčių koncentrato. Antras: sumaišyti vienodą kiekį benzino ir dietinės kokakolos. Trečias, benzine tirpinti trupintas kačių išmatas, iki mišinys sutirštės.

Paklauskit manęs, kaip pasigaminti nervus paralyžiuojančių dujų. Na, ir tas visas beprotiškas bombas mašinoms sprogdinti.

Devynios minutės.

Parkerio Moriso pastatas grius, visi šimtas ir devyniasdešimt vienas aukštas, lėtai, lyg miške virstų medis. Mediena. Galima nuverst viską. Keista pamanius, kad vieta, kur stovim, virs menkučiu taškeliu danguje.

Mudu su Taileriu prie stogo atbrailos, pistoletas man burnoj, ir aš svarstau, ar tas pistoletas legalus.

Vis dėlto mes visai atitrūkstam nuo šitų Tailerio žudynių ir savižudybės stebėdami, kaip dar viena spinta lekia iš pastato: stalčiai skrieja oru, šūsnis balto popieriaus pasigauna vėjo sūkurys ir nubloškia žemyn.

Aštuonios minutės.

O tada dūmai – dūmai pradeda veržtis pro išdužusius langus. Naikintojų komanda padegs svarbiausius sprogmenis maždaug po aštuonių minučių. Svarbiausi sprogmenys išvers pamatus, pamatų sijos subyrės, ir Parkerio Moriso pastato nuotraukų serijos mirguliuos visose istorijos knygose.

Penkių nuotraukų chronologinė serija. Štai čia pastatas stovi. Antroje nuotraukoje pastatas pakrypęs aštuoniasdešimties laipsnių kampu. Tada septyniasdešimties laipsnių kampas. Ketvirtoji nuotraukoj pastatas pakrypęs keturiasdešimt penkių laipsnių kampu: jo griaučiai neišlaiko ir korpusas linksta. Paskutinis kadras: visas korpusas, šimtas devyniasdešimt vienas aukštas griūna ant nacionalinio muziejaus – ant tikrojo Tailerio taikinio.

– Tai mūsų pasaulis, dabar tai mūsų pasaulis, – sako Taileris, – mat visi senojo pasaulio žmonės jau išmirę.

Jei būčiau žinojęs, kad viskas taip pasisuks, šią akimirką jausčiausi kur kas laimingesnis miręs ir Danguje.

Septynios minutės.

Ant Parkerio Moriso pastato stogo su Tailerio pistoletu burnoje. Kai stalai, spintos ir kompiuteriai lyg meteorai skrieja žemyn į apsupusią pastatą minią, dūmai kamuoliais virsta pro išdaužytus langus trijų kvartalų atstumu, o naikintojų komanda žvilgčioja į laikrodį, aš žinau viską: pistoletas, anarchija, sproginimas – juk visa tai dėl Marlos Singer.

Šešios minutės.

Tarsi koks trikampis. Aš noriu Tailerio. Taileris nori Marlos. Marla nori manęs.

Aš nenoriu Marlos, o Taileris nenori, kad painiočiausi po kojom – jau nebenori. Tai neturi nieko bendra su *meile*, kai ką nors *jauti* kitam žmogui. Tai susiję su *nuosavybe*, kai tau kas nors *priklauso*.

Be Marlos Taileris nieko neturėtų.

Penkios minutės.

Gal mes tapsim legenda, o gal ir ne. Ne, sakau, palauk palauk.

Kurgi būtų Jėzus, jei niekas nebūtų parašęs evangelijų?

Keturios minutės.

Stumteliu pistoleto vamzdį į skruostą ir sakau: tu nori būti legenda, Taileri, žmogau, aš padarysiu tave legenda. Buvau čia nuo pat pradžių.

Prisimenu viską.

Trys minutės.

Didžiulės Bobo rankos laiko mane apglėbusios, ir aš suspaustas tamsoje tarp naujų prakaitu srūvančių ir karančių Bobo krūtų, didžiulių, tokių didžiulių, kaip kad įsivaizduojam, koks didis yra Dievas. Vaikštinėdami po sausakimšą bažnyčios salę, susitinkam kas vakarą: čia Artas, čia Polas, o čia Bobas; platūs Bobo pečiai man primena horizontą. Stori šviesūs Bobo plaukai sutepti kremu, tarytum persikrikštijusiu į putas, – tokie stori ir šviesūs, o skyrimas toks tiesus.

Apsivijęs mane rankomis, Bobas delnu glaudžia mano galvą sau prie naujų krūtų, išdygusių jam ant statinės pavidalo krūtinės.

– Viskas bus gerai, – sako Bobas. – Išsiverk.

Nuo kelių iki pat viršugalvio jaučiu, kaip Bobo viduje vykstant cheminėms reakcijoms deginamas maistas ir skaidomas deguonis.

– Gal jie gana anksti nustatė ligą, – sako Bobas. – Gal tai tik seminoma. Sergant seminoma beveik šimtas procentų ligonių išgyvena.

Vienu giliu įkvėpimu Bobo pečiai išsipučia, tada lėtai leidžiasi su kiekvienu nervingu krūpčiojimu. Kyla. Leidžiasi leidžiasi leidžiasi.

Ateinu čia kiekvieną savaitę jau dveji metai. Kiekvieną savaitę Bobas mane apkabina, ir aš verkiu.

– Išsiverk, – sako Bobas, įkvepia oro ir sukūkčioja: kūkt kūkt. – Nagi, išsiverk.

Didžiulis drėgnas veidas nusileidžia man ant pakaušio, ir aš paskęstu jo glėbyje. Tada ir pravirkstu. Verksmas netrunka ateiti slogioje tamsoje, kai esi uždarytas kieno nors viduj, kai pamatai, kad viskas, ką galėtum pasiekti, vis tiek nueis niekais.

Viskas, kuo kada nors didžiavaisi, bus išmesta lauk.

O aš skęstu Bobo glėby.

Pirmą kartą beveik per visą savaitę tai būseną, panašiausia į miegą.

Taip aš sutikau Marlą Singer.

Bobas verkia, nes prieš šešis mėnesius jam pašalino sėklides. Paskui – hormonų terapija. Bobas turi krūtis, nes jo testosterono kiekis per didelis. Padidėjus testosterono kiekiui, organizmas pradeda gaminti estrogeną, kad atsistatytų hormonų pusiausvyrą.

Tokiom akimirkom ir aš pravirkstu, nes būtent tada tavo gyvenimas virsta nieku, koku dar nieku – visiška užmarštim.

Per daug estrogeno, ir tau kaip kokiai kalei išdygsta krūtys.

Verkti lengva, kai suvoki, kad kiekvienas, kurį myli, tave atstums arba mirs. Laikui išrikiavus visus ilga eile, kiekvieno galimybė išgyventi lygi nuliui.

Bobas mane myli, nes mano, kad man irgi pašalintos sėklidės.

Aplink mus Šventosios Trejybės bažnyčios salėj su languotomis sofomis iš padėvėtų baldų parduotuvės – kokia dvidešimt vyrų ir tik viena moteris – visi sukibę į poras, dauguma verkia. Kai kurios poros pasvirusios į priekį, suglaudusios galvas – ausį prie ausies, tarytum imtynininkai. Vyras vienintelei moteriai užkrauna alkūnes ant pečių, suima jai galvą delnais ir raudodamas įsikniaubia jai į kaklą. Moteris nusuka veidą į šoną, ranka išsitraukia cigaretę.

Dirščioju iš po Didžiojo Bobo pažasties.

– Visą gyvenimą, – verkia Bobas, – pats nežinau, kodėl apskritai kuo nors užsiimu.

Vienintelė moteris čia, sėklidžių vėžiu sergančiųjų psichologinės pagalbos grupėje „Išlikę vyrais drauge“, – šita moteris rūko cigaretę slegiama nepažįstamojo, ir jos akys susitinka su manosiomis.

Apsimetėlė.

Apsimetėlė.

Apsimetėlė.

Trumpi pasišiaušę juodi plaukai, didžiulės akys, kokios būna japonų animaciniuose filmuose, liesa kaip nugriebtas pienas, pageltusių lyg išrūgos veidu, tapetą primenančia suknele tamsiomis rožėmis – šita moteris buvo apsilankiusi ir mano džiovininkų grupėje penktadienio vakare. Ji sėdėjo ir prie mano melanomos pokalbių stalo trečiadienio vakare. Pirmadienio vakare ji dalyvavo mano „Tvirtu tikėjimo“ leukemija sergančiųjų pašnekesiuose. Jos skyrimas per galvos vidurį – laužyta baltos odos žaibo linija.

Kai ieškai psichologinės pagalbos grupių, aptinki, kad jos visos turi nekonkrečius drąšinamus pavadinimus. Mano ketvirtadienio vakaro kraujo parazitų psichologinės pagalbos grupė vadinasi „Laisvas ir švarus“.

Smegenų parazitų grupė, kurioje lankausi, vadinasi „Viršuje ir anapus“.

Ir sekmadienio popietę, pas „Išlikusius vyrais drauge“ Švenčiausios Trejybės bažnyčios salėje, šita moteris vėl čia.

Blogiausia, kad negaliu verkti jai žiūrint.

Tai turėtų būt mėgstamiausia mano dalis, kai mane laiko apglėbęs Didysis Bobas ir mes kartu beviltiškai raudam. Mes visi be paliovos sunkiai dirbam. Tai vienintelė vieta, kur aš iš tikrųjų atsipalaiduoju ir kapituluoju.

Tai mano atostogos.

Į pirmą psichologinės pagalbos grupę nuėjau prieš dvejus metus, prieš tai dar kartą apsilankęs pas gydytoją dėl nemigos.

Tris savaites negalėjau užmigti. Trys savaitės be miego – ir visi tavo pojūčiai palieka kūną. Mano gydytojas pasakė:

– Nemiga – kur kas didesnio negalavimo simptomas. Išsiaiškinkit, kur šuo pakastas. Įsiklausykit į savo kūną.

O aš troškau užmigti, ir tiek. Troškau mažyčių žydrų amitalio sodos kapsulių po 200 miligramų. Troškau raudonai baltų tuinalio kulkos formos kapsulių ar lūpdažių raudonio sekonalio.

Gydytojas man pasiūlė kramtyti valerijono šaknis ir daugiau judėti. Esą tai galiausiai padės man užmigti.

Pažvelgęs į sudaužytą, persirpusį vaisių, kuriuo virto mano veidas, galėjai pamanyti, kad aš jau nebegyvas.

Mano gydytojas pasakė, jei aš norįs žinoti, kas yra tikras skausmas, turėčiau užsukti į Pirmosios komunijos bažnyčią antradienio vakare. Susipažinti su smegenų parazitais. Susipažin-

ti su progresuojančiomis kaulų ligomis. Organiniais smegenų sutrikimais. Pasidomėti besistumiančiais į priekį vėžio pacientais.

Aš ir nuėjau.

Pirmoje grupėje, į kurią nuėjau, visi prisistatė: čia Alisa, čia Brenda, čia Doveris. Kiekvienas šypsojosi su į smilkinį įremtu nematomu pistoletu.

Aš niekada nesakau savo tikrojo vardo psichologinės pagalbos grupėse.

Susitraukęs moters, vardu Chlojė, skeletas graudulį keliančiu tuščiu nukarusiu kelių užpakaliu. Chlojė man pasakoja, kad blogiausia turint smegenų parazitų yra tai, kad niekas nenori su tavim mylėtis. Štai stovi ji: taip arti mirties, kad gyvybės draudimas jai jau išmokėjo septyniasdešimt penkis tūkstančius žalių, o Chlojė nori tik vieno – sugulti su kuo nors paskutinį kartą. Jokio intymumo – tik seksas.

Ką gali pasakyt vaikinai? Turiu galvoj, ką čia bepasakysi.

Lėta Chlojės mirtis prasidėjo menkučiu nuovargiu, o dabar Chlojei pernelyg viskas atsibodę, kad ji gultusi į ligoninę gydytis. Pornografiniai filmai – namie, savo bute, ji turinti pornografinių filmų.

Chlojė man pasakojo, kad per prancūzų revoliuciją kalėjime sėdėjusios moterys – grafienės, baronienės, markizės, kas tik nori, – dulkindavosi su pirmu pasitaikiusiu vyru, kuris tik ant jų užlipdavo. Chlojė alsavo man į kaklą. Ant jų užlipdavo. Ji atsimokėsianti – ar aš tai žinau? Dulkinantis laikas bėga greičiau.

La petite mort, kaip prancūzai tai vadindavę.

Chlojė turinti pornografinių filmų, jei tai mane domina. Amilo nitrato. Lubrikantų.

Anksčiau tokiu atveju man jau seniai būtų įvykusi erekcija. Vis dėlto mūsų Chlojė – geltoname vaške išmirkytas skeletas.

Kai Chlojė šitaip atrodo, aš esu niekas. Kur kas mažiau nei niekas. Vis dėlto Chlojės petys baksteli maną, kai mes visi sėdim ratu ant pūkuoto kilimo. Užsimerkiam. Šiandien Chlojės eilė vadovauti meditacijai, ir ji mus nusiveda į ramybės sodą. Chlojė lydi mus į kalvą, į rūmus su septyneriomis durimis. Rūmuose septynerios durys: žalios durys, geltonos durys, oranžinės durys, ir Chlojė mums padeda atidaryti kiekvienas jų: mėlynas duris, raudonas duris, baltas duris, ir pažiūrėti, kas už jų.

Užsimerkę mes įsivaizdavom, kad mūsų skausmas – tai baltos gydomos šviesos kamuolys, skriejantis mums apie kojas, kylantis prie kelių, juosmens, krūtinės. Mūsų čakros atsiveria. Širdies čakra. Galvos čakra. Chlojė nusivedė mus į olas, kur susitikom savo gyvūnus globėjus. Manasis buvo pingvinas.

Olos dugną dengė ledas, ir pingvinas man pasakė: „Čiuožk“. Be jokių pastangų mes čiuožėm tuneliais ir galerijomis.

O tada atėjo laikas apsikabinti.

Atsimerkti.

„Tai gydomasis fizinis kontaktas“, – sakė Chlojė. Mes visi turim pasirinkti partnerį. Chlojė apsvijimo rankomis man apie kaklą ir pravirko. Verkdama ji sakė turinti gundančių apatinių namuose. Chlojė turinti aliejaus ir antrankius, ir verkte verkė, o aš stebėjau, kaip ilgoji mano laikrodžio rodyklė apsisuka vienuolika kartų.

Taigi pirmojoj psichologinės pagalbos grupėj prieš dvejus metus aš neapsiverkiau. Neapsiverkiau nei antrojoj, nei trečiojoj. Neapsiverkiau nei kraujo parazitų, žarnyno vėžio, nei organinės silpnaprotystės grupėse.

Taip jau būna, kai kankina nemiga. Kaip blyšku viskas atrodo – tik kopijų kopijos kopija. Nemiga atriboja: tu negali nieko paliesti, ir tavęs paliesti niekas negali.

O paskui atsirado Bobas. Kai pirmąkart nuėjau į sėklidžių vėžio grupę, Bobas, tas didysis briedis, didysis duonkepalis, užgriuvo ant manęs „Išlikę vyrais drauge“ grupėje ir pravirko. Kai atėjo laikas apsikabinti, Didysis briedis atrisnojo tiesiai per kambarį: jo rankos tabalavo pašonėse, pečiai buvo suskliausti. Milžiniškas briedžio pagurklis karojo ant krūtinės, akys jau paplūdę ašaromis. Vilkdamas kojas, suglaustais keliais, nematomais žingsniais Bobas atčiuožė salės grindimis ir nusileido ant manęs.

Bobas šleptelėjo ant manęs kaip blynas.

Didžiulės Bobo rankos mane apglėbė.

Didysis Bobas prasitarė mėgdavęs išgert. Linksmosios dieneles su dianaboliu, paskui steroidu, kurio duoda lenktynių žirgams, su vistroliu. Nuosava gimnastikos salė – Didysis Bobas turėjo savo gimnastikos salę. Jis buvo vedęs tris kartus. Reklamuodavo prekes per televiziją – ar aš kada nors jį matęs per televiziją? Visą programą, kaip padidinti krūtinės raumenis, iš esmės sukūrė jis.

Kai nepažįstamieji šitaip atvirauja, aš visai išskystu, – jei suprantat, ką noriu pasakyti.

Bobas nežinojo. Galbūt vienas jo *huevos* niekada nebuvo nusileidęs, ir jis nutuokė apie rizikos veiksnį. Bobas papasakojo man apie pooperacinę hormonų terapiją.

Daugeliui kultūristų, vartojančių dideles testosterono dozes, užauga tai, ką jie vadina kalės papais.

Turėjau paklausti, ką Bobas vadina *huevos*.

– *Huevos*, – atsakė Bobas. – Gonados. Riešutėliai. Deimančiukai. Sėklidės. Pautai. Meksikoje, kur perkami steroidai, juos vadina kiaušiniiais.

– Skyrybos skyrybos skyrybos, – pasakė Bobas ir ištraukęs iš kišenės parodė nuotrauką, kur jis, didžiulis ir iš pažiūros nuogas, pozuoja kažkokiose varžybose. – Kvaila šitaip gyventi, – tęsė Bobas, – scenoje tave pripumpuoja ir nuskuta, pasijunti visai sudiržęs: kūno riebalų be lieka kokie du procentai, nuo diuretikų tampa visiškai nejautrus ir šaltas kaip betonas menkiausiam prisilietimui, tave akina šviesos, apkurtina garso banga, kai teisėjas liepia: „Ištieskit dešinę koją, įtempkit raumenis ir laikykit“.

„Ištieskit kairiąją ranką, įtempkit raumenis ir laikykit.“

Tai geriau nei tikras gyvenimas.

– Greitu žingsniu, – pasakė Bobas, – prie vėžio. – O tada jis bankrutavo. Užaugino du vaikus, kurie neatsako į jo skambučius.

Kalės papų gydymas: gydytojas prapjauna audinius po krūtinės raumenimis ir nudrenuoja skystį.

Tik tiek aš ir teprisimenu, nes paskui Bobas mane apglėbdavo, suspausdavo, nuleisdavo galvą ir užklodavo mane. Visas paskęsdavau užmaršty, tamsoje, tyloje ir pilnatvėje, o kai pagaliau atsiplėšdavau nuo jo minkštos krūtinės, Bobui ant marškinėlių likdavo atsispaudusi drėgna nuo ašarų mano veido kaukė.

Tai nutiko prieš dvejus metus, mano pirmąjį vakarą su „Išlikę vyrais drauge“ grupe.

Nuo tada kone kiekvieną susitikimą Didysis Bobas mane pravirkdydavo.

Daugiau nebesikreipiau į gydytoją. Taip niekada ir nesu kramtęs valerijono šaknies.

Tai buvo laisvė. Netekti bet kokios vilties reiškė laisvę. Kadangi nieko nepasakodavau, žmonės grupėje manydavo, kad man blogiau būt negali. Jie raudodavo dar smarkiau. Aš raudodavau dar smarkiau. Pažvelk aukštyn į žvaigždes – ir tavęs nebėra.

Eidamas namo po grupės susitikimų, jausdavausi gyvesnis nei bet kada. Nebuvau apsikrėtęs vėžio ar kraujo parazitais, bet jausdavausi mažytis šilumos centras, aplink kurį telkdavosi pasaulio gyvybė.

Aš užmigdavau. Kūdikiiai, ir tie taip kietai nemiega.

Kas vakarą mirdavau ir kas vakarą atgimdavau.

Prisikeldavau iš numirusių.

Taip tęsėsi iki pat šio vakaro, dveji sėkmės metai iki šio vakaro, – negaliu verksti, kai toji moteris mane stebi. Kadangi man nelemta pasiekti dugno, negaliu būt išgelbėtas. Mano liežuvis tarsi prasmego sienos apmušaluose, – taip stipriai kandžioju sau burną. Jau keturios paros nebuvau nė bluosto sudėjęs.

Kai ji mane stebi, jaučiuosi melagis. Tai ji apsimetėlė. Tai ji melagė. Prisistatydami šį vakarą pasakėm savo vardus: „Aš vardu Bobas, aš esu Polas, aš – Teris, o aš – Deividas“.

Aš niekada neprisistatau tikruoju vardu.

– Čia vėžys, ar ne? – klausia ji.

O tada sako:

– Na labas, vadinuosi Marla Singer.

Niekas taip ir nepaaiškina Marlai, koks tai vėžys. Tuo metu visi esam užsiėmę: sūpuojam savo sielos kūdikius.

Tas vyras tebeverkia Marlai ant kaklo, ir Marla vėl užsitraukia cigaretę.

Stebiu ją per virpančius Bobo papus.

Marlai aš apsimetėlis. Nuo antro vakaro, kai ją išvydau, nebegaliu užmigti. Šiaip ar taip, esu pirmasis apsimetėlis, nebent visi tie žmonės, besiskundžią sužalojimais, kosuliais ir augliais, irgi apsimeta – netgi Didysis Bobas, didysis briedis. Didysis duonkepasis.

Tik pažiūrėkit į putomis įtrintus jo plaukus.

Dabar Marla rūko ir varto akis.

Šią vienintelę akimirką Marlos melas atsimuša į manąjį, ir aš matau tik melus, daugiau nieko. Visi turi savo tiesų. Kiekvienas laikosi įsikibęs į gyvenimą ir išdrįsta pasidalyti su kitais didžiausia baime, esą mirtis atsirita galvotrūkčiais ir pistoleto vamzdis jau prispaustas prie gerklės. Na, Marla rūko ir varto akis, o aš esu palaidotas po kūkčiojančiu kilimu, ir staiga netgi mirtis ir mirimas man ima panėšėti į plastmasines gėles televizoriaus ekrane – visišką nieką.

– Bobai, – sakau, – tu mane sutraiškysi. – Bandau šnibždėti, bet paskui liaujuosi. – Bobai. – Stengiuosi kuždėti kuo tyliau, bet staiga pratrūkstų šaukti: – Bobai, man reikia į tuliką.

Tuailete virš kriauklės kabo veidrodis. Jei viskas yra taip, kaip yra, pamatysiu Marlą Singer „Viršuje ir anapus“, parazitinių smegenų ligų grupėje. Marla bus ten. Žinoma, Marla bus ten, ir aš atsisėsiu šalimais. Po prisistatymų ir tikslingos meditacijos, rūmų su septyneriomis duri-

mis, balto gydomosios šviesos kamuolio, kai atversim čakras ir kai ateis laikas apsikabinti, aš nutversiu tą kalę.

Ji laikys rankas prispaudusi prie šonų, o aš kyštelsiu lūpas jai prie ausies ir pareikšiu: „Marla, tu apsimetėlių karaliene, dink iš čia“.

„Tai vienintelis tikras dalykas mano gyvenime, o tu jį žlugdai“.

„Turistė“.

Kai susitiksime kitą kartą, pasakysiu jai: „Marla, aš negaliu užmigti, kai tu čia. Man tai svarbu. Varyk iš čia“.

Prabundi Tarptautiniame Air Harboro oro uoste.

Kas kartą lėktuvui kylant ir leidžiantis, kaskart per daug svyrant į šalis, meldavausi, kad jis sudužtų. Akimirkos, kai jausdavau, kad visi galim mirti it koks bejėgis žmogienos tabakas fiuzelaže, išsklaidydavo mano nemigą lyg narkolepsija.

Taip aš sutikau Tailerį Durdeną.

Prabundi O'Haros oro uoste.

Pabundi La Guardijos oro uoste.

Prabundi Logano oro uoste.

Taileris dirbo pusę darbo dienos kino mechaniku.

Tokia jau Tailerio prigimtis – gali dirbti tik naktinius darbus. Jei kuris mechanikas susirg-davo, profsąjunga skambindavo Taileriui.

Yra naktinių žmonių. Yra dieninių žmonių. Aš sugebu dirbti tik dieną.

Prabundi Deleso oro uoste.

Gyvybės draudimas sumoka trigubą sumą, jei žūsti komandiruotės metu. Meldavausi, kad staiga pasikeistų vėjo kryptis. Meldavausi, kad į lėktuvo turbinas pakliūtų pelikanų, kad atsik- suktų varžtai ir sparnus nuklotų ledas. Lėktuvui kylant, įsibėgėjant pakilimo taku ir sklei- džiantis sparnų vožtuvams – sėdynės vertikalioje padėtyje, staleliai statmenai, o visas ranki- nis bagažas sukrautas viršutinėse lentynose, – pakilimo tako pabaigoje užgesinus rūkalus, meldavausi, kad lėktuvas sudužtų.

Prabundi Lav Filde.

Jei kino teatras pasitaiko gana senas, transliavimo kabinoje Taileris keičia rites. Keičiant rites, kabinoje būna du projektoriai, ir vienas jų veikia.

Žinau tai, nes Taileris tai žino.

Į antrąjį projektorių įdėta kita ritė. Dauguma filmų – tai šešios ar septynios nedidelės ritės su juosta, leidžiamos tam tikra tvarka. Naujesniuose kino teatruose visos ritės suklijuojamos į vieną penkių pėdų ritę. Tada apsieinama be dviejų projektorių, nes ričių nereikia kaitalioti ir perjunginėti: pirma ritė, perjungi, antra ritė kitame projektoriuje, perjungi, trečia ritė pirmame projektoriuje.

Perjungi.

Prabundi Siteke.

Tyrinėju žmones ant laminuotos kortelės, įkištos į lėktuvo sėdynės kišenę. Moteris plūdu- riuoja vandenyne: jos rudi plaukai išsiplaikstę, sėdynės pagalvėlė prispausta prie krūtinės. Akys išplėstos, bet moteris nesišypso ir nesirauko. Kitame paveikslėlyje ramūs kaip Indijos karvės žmonės iš savo vietų tiesia rankas į palubės deguonies kaukių.

Tikriausiai įvyko avarija.

Oi.

Salone nukrito slėgis.

Oi.

Prabundi ir susivoki esąs Vilou Rano oro uoste.

Ar senas teatras, ar naujas, bet prieš išsiųsdamas filmą į kitą teatrą Taileris turi vėl padalyti juostą į šešias ar septynias pirmines rites. Mažosios ritės sudedamos į porą šešiakampių plieninių dėklų. Kiekvienas dėklas viršuje turi rankeną. Pabandyk vieną pakelti, ir išsinarinsi petį. Jie labai sunkūs.

Taileris dirba padavėju: aptarnauja pobūvius miesto centro viešbutyje, Taileris dirba ir kino mechaniku kino mechanikų profsajungoje. Nė nenumanau, ar jau seniai Taileris dirbdavo visomis tomis naktimis, kai negalėdavau užmigti.

Senuose kino teatruose, kuriuose filmai rodomi dviem projektoriais, mechanikas turi stovėti prie projektorių ir perjunginėti juos būtent tą akimirką, kai baigiasi viena juosta ir prasideda kita, kad žiūrovai nepamatytų, kaip ji nutrūksta. Reikia sulaukti baltų taškelių viršuje, dešiniajame ekrano kampe. Tai įspėjamasis ženklas. Žiūri filmą ir pamatai du taškelius ritei baigiantis.

Profesionalai juos vadina cigaretės žymėmis.

Pirmasis baltas taškelis – įspėjamasis ženklas prieš dvi minutes. Tada reikia įjungti antrąjį projektorių, kad šis imtų suktis tinkamu greičiu.

Antras baltas taškelis įspėja, kad liko penkios sekundės. Jaudulys. Tu stovi tarp dviejų projektorių, o kabinoje nuo ksenono lempučių velniškai karšta – jei žvilgtelsi į jas, apaksi. Ekranе sumirga pirmasis taškelis. Filmo garsas sklinda iš didžiulės kolonėlės už ekrano. Mechaniko kabina garso nepraleidžia, nes kabinoje kelia triukšmą krumpliaračiai, sukantys filmą prieš objektyvą šešių pėdų per sekundę greičiu: viena pėda dešimt kadru, šešiasdešimt kadru per sekundę trata lyg automato šuvių serijos. Kai veikia abu projektoriai, tu stovi tarp jų ir laikai dangtelių nuleidimo svirteles. Visiškai senų projektorių maitinamosios ritės stebulėje yra aliarmo signalas.

Net jei filmas patenka į televiziją, juostoje vis tiek lieka įspėjamieji taškeliai. Netgi lėktuve rodomuose filmuose.

Kai didžioji juostos dalis persisuka ant priimamosios ritės, jos greitis slopsta, o maitinamoji ritė sukasi greičiau. Priimamajai ritei baigiantis, maitinamoji ritė sukasi labai greitai ir įsijungia aliarmo signalas, įspėjantis, kad artėja laikas keisti ritę.

Tamsa įkaista nuo projektorių lempučių, ir suskamba aliarmas. Tu stovi tarp dviejų projektorių, abiem rankom laikydamas po svirtelę, ir stebi ekrano kampą. Sumirga antrasis taškelis. Suskaičiuoji iki penkių. Uždarai vieną dangtelį. Tą pačią akimirką pakeli kitą dangtelį.

Ritė pakeista.

Filmas tęsiasi.

Nė vienas žiūrovas nieko nenučiuokia.

Aliarmo signalas įmontuotas maitinamoje ritėje, jeigu mechanikas užsnūstų. Kino mechanikas daro daugybę dalykų, kurių jam nederėtų daryti. Ne visi projektoriai turi aliarmo signalą. Namuose kartais prabundi tamsioj lovoj apimtas siaubo, kad užmigai kabinoje ir pražiopsojai akimirką pakeisti ritę. Žiūrovai tave prakeiks. Žiūrovų kino svajonė sutrypta, ir vadybininkas skambins profsajungai.

Prabundi Krisi Filde.

Kur tik keliaudamas nuvykstu, žaviuosi viskuo, – mažytis gyvenimėlis. Atvykstu į viešbutį: mažytis muilas, mažyčiai šampūnai, vienkartinis sviestas, mažytis buteliukas skysčio bur-

nai skalauti ir vienkartinis dantų šepetėlis. Įsirangai į standartinę lėktuvo sėdynę. Pasijunti milžinas. Bėda ta, kad tavo pečiai per platūs. Tavo „Alisos stebuklų šalyje“ kojos staiga taip ištįsta, kad siekia priešais sėdinčio žmogaus kojas. Atvažiuoja pietų vežimėlis, miniatiūrinis „Pasidaryk pats“ vištienos rinkinėlis, panašus į dėlionę, kad turėtum ką veikti.

Pilotas įjungia ženklą prisisegti saugos diržus ir nevaikščioti po saloną.

Prabundi Meigs Filde.

Kartais Taileris nubunda tamsoje, galva zvimbia iš siaubo, kad pražiopsojo laiką pakeisti rite, kad nutrūko ar nuslydo projektoriuje juosta, o krumpliaraičiai išmušė skylių eilutę garso takelyje.

Kai juosta perkerta krumpliaraičiai, lemputės šviesa perskrodžia garso takelį, ir vietoj balsų tave apšaudo malūnsparnio gaudesys: hum hum hum – šviesai kaskart blykstelint pro krumpliaraičio skylę.

Ko dar nederėtų daryti mechanikui: Taileris iškerpa geriausius filmo kadrus ir gamina iš jų skaidres. Bet kas prisiminęs pasakytų, kad pirmajame plačiaformačiame filme aktorė Endžė Dikinson nusifilmavo nuoga.

Kai šito filmo kopija iš Vakarų pakrantės kino teatrų buvo išsiųsta į Rytų pakrantės teatrus, scenos su nuoga aktore nebeliko. Vienas mechanikas sumanė išsikirti kadra. Kitas mechanikas sumanė išsikirti kadra. Kiekvienam knietėjo pasigaminti skaidrę su nuoga Endže Dikinson. Kai pornografija paplito kino teatruose, kai kurie šių mechanikų sukaupė tikrai įspūdingo dydžio kolekcijų.

Prabundi Boing Filde.

Prabundi LAKS oro uoste.

Ši vakarą lėktuvas pustuštis, taigi nesivaržykit, pakelkit ranktūrius vertikaliai ir išsitieskit ant sėdynių. Išsitiesiu, susiraitau zigzagu – keliai sulenkti, juosmuo sulenkta, alkūnės sulenkta – per tris ar keturias sėdynes. Nusistatau laikrodį dviem valandom anksčiau ar trim vėliau pagal Ramiojo vandenyno, Kalnų, Centrinę ar Rytinę laiko juostą – tai prarandu valandą, tai laimiu.

Tai tavo gyvenimas, ir kaskart jis baigiasi per vieną minutę.

Prabundi Klivlend Hopkinse.

Vėl prabundi Siteke.

Tu mechanikas, pavargęs ir piktas, bet dažniausiai tau nuobodu, taigi pradedi nuo to, kad susirandi kokį pornografinį kadra, iškirptą ir užkištą kabinoje kurio kito mechaniko, ir įklijuoji tą kadra su išsipūtusiu raudonu peniu arba išsižiojusia drėgna vagina stambiu planu į kitą vaidybinį filmą.

Sakykim, tai vienas filmų apie naminių gyvūnų nuotykius, kai keliaujanti šeima pamiršta su savim pasiimti šunį bei katę ir šie turi patys surasti kelią namo. Trečioje riteje, iškart po to, kai šuo ir katė, susikalbantys žmogaus balsu, paėda iš šiukšlių dėžės, sumirga kadras su erekcija.

Tai Tailerio darbas.

Vienas filmo kadras ekrane matomas šešiasdešimtąją sekundės dalį. Padalykit sekundę į šešiasdešimt lygių dalių. Tiek trunka erekcija. Nusidriekusi per visą ekraną virš popkornus kremtančios auditorijos – slidi, raudona ir šlykšti, tik niekas jos nepastebi.

Vėl prabundi Logano oro uoste.

Taip keliauti siaubinga. Važinėju į susitikimus, kuriuose nenori dalyvauti mano bosas. Užsirašinėju. Aš su jumis susisieksiu.

Kur tik nuvažiuoju, turiu taikyti formulę. Išsaugoti paslaptį neatskleistą.

Tai paprasčiausia aritmetika.

Svarbiausia nepriekaištingai viską pateikti.

Jeigu naujas automobilis, pagamintas mano kompanijos, išvyksta iš Čikagos ir važiuoja į vakarus 60 mylių per valandą greičiu, užsiblokuoja galinis diferencialas, automobilis dūžta ir užsidega su viduje įkalintais keleiviais – ar mano kompanija paskelbia keisianti automobilį?

Imkim tam tikro rajono automobilių skaičių (A) ir dauginkim iš galimo defektų procento (B), gautą skaičių dauginkim iš vidutinės kainos, jei byla nepasiekia teismo (C).

A dauginti iš B dauginti iš C lygu X. Tiek mums viskas atsieis, jei nepaskelbsime keisti mašinos.

Jei X daugiau už automobilio keitimo kainą, mes pakeičiam mašinas ir niekas nenukenčia.

Jei X mažiau už automobilio keitimo kainą, mes mašinų nekeičiam.

Visur, kur tik nuvykstu, manęs laukia sudegusios trombuotos mašinos skeletas. Žinau, kur riogso visi griaučiai. Tarkim, tai mano darbo saugos dalis.

Laikas į viešbutį – restorano maistas. Kur tik nuvykstu, užmezgu kuklias pažintis su šalia sėdinčiais žmonėmis skrydžio metu iš Logano į Krisį ir į Vilou Raną.

Koordinuoju produktų keitimo programas – kartoju tai kiekvienam šalia sėdinčiam vienkartiniam bičiuliui, bet dabar ketinu tapti indų plovėju.

Vėl prabundi O'Haroje.

Nuo to laiko Taileris įključuoja penį visur. Paprastai stambiu planu; arba Didžiojo kanjono pločio vaginą per visą ekraną, tvinkčiojančią nuo kraujo spaudimo, tą akimirką, kai Pelenė šoka su savo Nuostabiuoju princu, o žmonės žiūri. Niekas nėra skundęsis. Žmonės geria ir valgo, bet vakaras jau kitoks. Ką nors pradeda pykinti, kas nors pravirksta ir nesupranta kodėl. Nė musė nesuuostų, kaip Taileriui tai pavyksta.

Prabundi Kenedžio oro uoste.

Leidimosi akimirką nutirpstu ir susijaudinu, kai vienas ratas dunksteli į leidimosi taką, lėktuvas pasvyra šonan ir pakimba neapsisprendęs, ar išsitiesti, ar apvirsti. Šią akimirką niekas nesvarbu. Pažvelk aukštyn į žvaigždes, ir tavęs nebėr. Net tavo bagažas. Niekas nesvarbu. Net blogas kvapas tau iš burnos. Lauke už langų tamsu, o užpakaly gaudžia turbinų varikliai. Užiant turbinoms salonas pasvyra ne tuo kampu, ir tau daugiau niekada neberekės pildyti dar vieno prašymo kompensuoti kelionės išlaidas. Daiktams, kainavusiems daugiau kaip dvidešimt penkis dolerius, reikalingas kasos čekis. Daugiau niekada neberekės kirptis.

Dunkst, ir kitas ratas atsitrenkia į leidimosi taką. Pasigirsta šimto spragsinčių saugos diržų stakato, ir vienkartinis bičiulis, šalimais kurio vos nemirei, sako:

– Tikiuosi, kad susitiksime su kuo reikia.

– Taip, tikiuosi.

Tiek ir tetrunka ta akimirka. Gyvenimas tęsiasi.

Ir kažkaip, visiškai atsitiktinai, mudu su Taileriu susitikome.

Buvo atostogų metas.

Prabundi LAKS.

Vėl.

Su Taileriu susipažinau štai kaip: nuėjau į nudistų paplūdimį. Buvo pati vasaros pabaiga, ir aš snūduriavau. Taileris buvo nuogas ir suprakaitavęs, aplipęs smėliu, šlapiais, į sruogas sulipusiais, ant veido užkritusiais plaukais.

Taileris dar prieš mums susitinkant ilgą laiką šmėsčiodavo kur nors netoliese.

Taileris traukė bangų išplautus rąstus iš vandens ir tempė juos paplūdimiu. Į šlapią smėlį jis jau buvo subudęs rąstus pusapskritimiu, ir jie styrojo per kelis colius vienas nuo kito sulig akimis. Jau styrojo keturi rąstai, kai nubudęs išvydau, kaip Taileris paplūdimiu tempia penktą. Taileris išrausė duobę po vienu rąsto galu ir ėmė kelti kitą galą aukštyn, kol kiek pasviręs rąstas įsliugė į duobę statmenai.

Prabundi paplūdimy.

Be mūsų, paplūdimy nebuvo nė gyvos dvasios.

Pagalium už kelių pėdų Taileris smėlyje nubrėžė tiesią liniją. Tada grįžo tiesinti rąsto, trypdamas smėlį aplink jo apačią.

Buvau vienintelis stebėtojas.

Taileris man šūktelėjo:

– Gal žinai, kiek valandų?

Visada nešiojuosi laikrodį.

– Gal žinai, kiek valandų?

Aš paklausiau: kur?

– Čia, – atsakė Taileris. – Dabar.

Buvo šešios minutės po keturių.

Netrukus Taileris atsisėdo sukryžiuavęs kojas stypsančių rąstų šešėlyje. Pasėdėjęs keletą minučių, Taileris atsistojo ir nuėjo išsimaudyti, tada užsitempė marškinėlius, treningines kelnes ir susiruošė eiti. Turėjau jo paklausti.

Man buvo smalsu, ką veikė Taileris, kol aš miegojau.

Jeigu galėjau nubusti kitoje vietoje kitu laiku, ar galėčiau nubusti kitas žmogus?

Paklausiau Tailerio, ar jis menininkas.

Taileris gūžtelėjo pečiais ir atkreipė mano dėmesį į penkių stovinčių rąstų platėjančius apačioje galus. Taileris parodė nubrėžtą smėlyje liniją ir paaiškino, kaip ta linija išmatavo kiekvieno rąsto metamą šešėlį.

Kartais prabundi ir turi susivokti, kur esąs.

Taileris sukūrė milžiniškos plaštakos šešėlį. Tik dabar pirštai buvo ilgi kaip nosferato, o nykštys per trumpas, bet jis pasakė, kad lygiai keturios trisdešimt plaštaka būsianti tobula. Milžiniškas rankos šešelis buvo tobulas minutę, ir tą tobulą minutę Taileris sėdėjo savo paties sukurtos tobulybės delne.

Prabundi ir esi niekur.

Vienos minutės visiškai pakanka, pasakė Taileris, dėl jos reikia sunkiai dirbti, vis dėlto viena minutė tobulybės verta tavo pastangų. Akimirka – tai daugiausia, ko galima tikėtis iš tobulybės.

Prabundi, ir to pakanka.

Jis vadinosi Taileris Durdenas, dirbo kino mechaniku profsajungoje ir aptarnavo pobūvius miesto centro viešbutyje – ir jis davė man savo telefono numerį.

Štai kaip mes susipažinom.

Šį vakarą čia susirinko įprasti smegenų parazitai. „Viršuje ir anapus“ lankomasi visada gaušiai. Čia Piteris. Čia Aldo. Čia Marsė.

Labas.

Prisistatymas: sveiki visi, čia Marla Singer, ji primą kartą su mumis.

Labas, Marla.

„Viršuje ir anapus“ mes pradėdam nuo Apšilimo pašnekesių. Grupė nesivadina „Parazitiniiais smegenų parazitais“. Čia niekada neišgirsi tariant „parazitas“. Visi čia visada sveiksta. A, tas naujas gydymo būdas. Visi tik ką pradėjo taisyti. Vis dėlto aplink galima just penkias dienas nepalaujama galvos skausmą. Moteris nusišluosto nejučia ištryškusias ašaras. Kiekvienas turi kortelę su vardu, ir žmonės, kuriuos susitinki antradieniais jau visus metus, priartina prie tavęs, paspaudžia ištiestą ranką ir akimis narsto kortelę su vardu.

Atrodo, mes dar nepažįstami.

Niekas niekada neištars *parazitas*. Sakys *agentas*.

Jie nesako *vaistas*. Sako *gydymas*.

Per Apšilimo pašnekesį kas nors papasakos, kaip agentas išplitęs po stuburo smegenis ir dabar žmogus nebevaldąs kairiosios rankos. Agentas, pasakos kas nors kitas, išdžiovinęs smegenų dangalą, ir dabar smegenys atšokusios nuo kaukolės vidaus ir keliančios traukulius.

Paskutinį kartą, kai čia lankiausi, moteris, vardu Chlojė, paskelbė vienintelę gerą žinią, kurią turėjo. Chlojė šiaip ne taip atsistojo remdamasi į medinius kėdės ranktūrius ir pasakė daugiau nebijanti mirties.

Šįvakar po prisistatymų ir Apšilimo pašnekesių nepažįstama mergina su vardo kortele „Glenda“ praneša esanti Chlojės sesuo ir kad praeitą antradienį antrą valandą ryto Chlojė mirė.

Ach, tai turėtų būti be galo saldu. Dvejus metus Chlojė verkdamo mano glėbyje per apsikabinimo valandėlę, o dabar ji mirusi – mirusi ir palaidota žemėje, urnoje, mauzoliejuje, kolumbariume. Ach, tai bent įrodymas, kad vieną dieną tu dar mąstai ir velki savo kūną, o kitą dieną virsti šaltomis trašomis, kirmėlių bufetu. Tai nuostabus mirties stebuklas, ir koks saldus jis turėtų būti, jeigu ne toji.

Marla.

Aha, Marla vėl į mane spokso, iškapsčiusi iš visų smegenų parazitų.

Melagė.

Apsimetėlė.

Marla apsimetėlė. Tu apsimetėlė. Aplinkiniai pradeda kratytis ar trūkčiot, ar krinta ant grindų kaukdami, o jų džinsų klynas tamsiai pamelsta – na, tai tik vaidyba, ir nieko daugiau.

Tikslinga meditacija šįvakar niekur manęs neveda. Už kiekvienų durų Septynerių durų rūmuose: už žalių durų, oranžinių durų – Marla. Mėlynos durys – ir ten Marla. Melagė. Kai per tikslingą meditaciją įslenku į savo gyvūno globėjo olą, mano gyvūnas globėjas – Marla. Rūkanti cigarete. Marla, vartanti akis. Melagė. Juodi plaukai ir minkštos prancūziškos lūpos. Apsimetėlė. Lūpos lyg tamsi itališka odinė sofa. Niekur nepabėgsi.

Chlojė buvo tikrų tikriausias grynuolis.

Chlojė atrodė taip, kaip atrodytų Džonės Mičel skeletas, jeigu priverstum jį šypsotis, vaikštinėti po vakarėlį ir su kiekvienu maloniai šnekučiuotis. Įsivaizduokit populiarijį Chlojės skeletą, vabzdžio didumo, šmirinėjantį po savo vidurių skliautus bei galerijas antrą valandą ryto. Jos pulsas lyg sirena virš galvos įspėja: ruoškis mirti po dešimt devynių aštuonių sekundžių. Mirtis atslinks po septynių šešių...

Naktį Chlojė klaidžioja po yrančių venų ir sproginėjančių gyslų, iš kurių trykšta karšta limfa, labirintą. Nervai skverbiasi į audinių paviršių kaip žemėje užmaskuotos vielos. Audinyje aplink ją lyg karšti balti perlai kyla pūliniai.

Iš viršaus pasigirsta pranešimas: ruoškis evakuoti vidurius po dešimties devynių aštuonių septynių.

Pasiruoškite evakuoti sielą už dešimties devynių aštuonių.

Chlojė srovėna iš nebefunkcionuojančių inkstų drauge su skysčiais, apsėmusiais ją iki kulkšnių.

Mirtis ateis po penkių.

Penkių keturių.

Keturių.

Išsiliejusi gyva parazitinė čiurkšlė nudažo jai širdį.

Po keturių trijų.

Trijų dviejų.

Chlojė lipa kabindamasi pirštais į suvarškėjusią savo gerklės ertmę.

Mirtis ateis po trijų dviejų.

Mėnulis šviečia iš pražiotos burnos.

Pasiruošk atsidūsėti paskutinį kartą – dabar.

Evakuokis.

Dabar.

Siela, lauk iš kūno.

Dabar.

Mirtis ateina.

Dabar.

Ach, kaip saldu tai turėtų būti: prisimenu šiltą sudribusį Chlojės kūną savo glėbyje ir lyginu jį su mirusia Chloje.

Bet kur tau, mane stebi Marla.

Per tikslingą meditaciją tiesiu rankas apglėbti savo sielos kūdikio, o tas kūdikis – Marla, rūkanti cigaretę. Jokio baltos gydomos šviesos kamuolio. Melagė. Jokių čakrų. Įsivaizduokite čakras, atsiveriančias lyg gėles, ir kiekvienos centre lėtai sužimbančią malonią šviesą.

Melagė.

Mano čakros neatsiveria.

Po meditacijos visi išsitiesia, pasukioja galvas ir stojasi ant kojų ruošdamiesi. Gydomasis fizinis kontaktas. Apsikabinti pasislenku per tris žingsnius, kad atsidurčiau šalia Marlos, kuri žiūri man į veidą, kai laukiu aplinkinių ženklų.

O dabar – štai ir ženklas – apkabinkime šalimais esantį.

Mano rankos surakina Marlą.

Šįvakar pasirinkite ypatingą asmenį.

Marlos cigaretinės rankos įremtos į juosmenį.

Papasakokit ypatingajam, kaip jaučiatės.

Marla neserga sėklidžių vėžiu. Marla neserga tuberkulioze. Ji nemiršta. Gerai jau, pasak išmintingos cerebralinės filosofijos, visi mes mirtingi, tačiau Marla nemiršta taip, kaip mirė Chlojė.

Pagaliau pasigirsta ženklas išsipasakoti.

Nagi, Marla, ar mėgsti obuolius?

Išsipasakokit viską.

Nagi, Marla, dink iš čia. Dink iš čia. Dink iš čia.

Nesivaržykit ir išsiverkit, jei norisi.

Marla spokso į mane. Jos akys rudos. Ausų speneliuose žiojėja skylės be auskarų. Suskirdusios lūpos aplipusios negyva oda.

Nagi išsiverkit.

– Tu taip pat nemiršti, – sako Marla.

Aplink mus parimusios vienas ant kito kūkčioja poros.

– Tik pamėgink mane išduot, – sako Marla, – ir aš tave išduosiu.

Tada galim pasidalyt savaitės dienas, sakau. Marla galinti pasiimti kaulų ligas, smegenų parazitus ir tuberkuliozę. Man – sėklidžių vėžys, kraujo parazitai ir organinė silpnaprotystė.

Marla klausia:

– O kaip su tiesiosios žarnos vėžiu?

Mergina kruopščiai atliko namų darbus.

Tiesiosios žarnos vėžiu dalysimės pusiau. Jai atiteks pirmas ir trečias mėnesio sekmadienis.

– Ne, – sako Marla. Ne, ji norinti visų. Visų vėžių, visų parazitų – Marlos akys susiaurėja. Ji nė nesvajoto galėsianti jaustis taip kaifingai. Ji iš tikrųjų jautėsi gyva. Jos oda nušvito. Visą gyvenimą ji nebuvo mačiusi lavono. Nebuvo patyrusi tikrojo gyvenimo, mat neturėjo su kuo priešinti. Na, o čia agonija, ir mirtis, ir netektis, ir skausmas. Raudos ir traukuliai, siaubas ir gailėstis. Dabar, kai jau žino, kurlink mes visi einam, Marla brangina menkiausią gyvenimo akimirką.

Ne, ji neatsisakys nė vienos grupės.

– Nebenoriu, kad gyvenimas būtų toks, koks buvęs, – sako Marla. – Esu dirbusi laidojimo namuose, kad jausčiausi geriau jau vien dėl to, kad kvėpuoju. Kas čia tokio nerasti darbo pagal profesiją.

Tai grįžk į savo laidojimo namus, sakau.

– Laidotuvės – niekis, palyginti su šituo, – atsako Marla. – Laidotuvės – abstrakti ceremonija. O čia gali iš tikrųjų pajust mirtį.

Poros aplink šluostosi ašaras, šnirpščioja nosimis, tapšnoja vieni kitiems per nugaras ir skirstosi.

Mes negalim vaikščirot abu, sakau jai.

– Tai nevaikščiook.

Man būtina.

– Tada vaikščiok į laidotuves.

Visos poros jau išsiskyrusios susikimba rankomis pabaigos maldai. Paleidžiu Marlą.

– Ar seniai tu čia lankaisi?

Pabaigos malda.

Dveji metai.

Vyriškis maldos rate suima man už rankos. Kitas vyriškis paima Marlą už rankos.

Malda prasideda, ir kaip paprastai iškvepiu orą. O palaimink mus. O palaimink mus piktus ir išsigandusius.

– Dveji metai? – Marla palenkia galvą šnibždėdama.

O palaimink ir sustiprink mus.

– Gerai, – sako Marla, – gerai jau gerai, tebūnie tavo sėklidžių vėžys.

Didysis Bobas, didysis duonkepalis, raudantis ant manęs. Ačiū.

Vesk mus į likimo rankas. Suteik mums ramybę.

– Nėra už ką.

Šitaip susipažinau su Marla.

Vaikinas iš saugos tarnybos viską man paaiškino.

Bagazo krovėjai gali nepaisyti tiksinčio lagamino. Vaikinas iš saugos tarnybos vadino bagažo krovėjus metikais. Šiuolaikinės bombos netiksi. Tačiau jeigu lagaminas vibruoja, bagažo krovėjai, metikai, turi kviesti policiją.

Pas Tailerį apsigyvenau todėl, kad dauguma oro uostų kompanijų laikosi šitos vibruojančių bagažų politikos.

Sėsdamas į lėktuvą Delese viską susikroviau į vieną lagaminą. Kai dažnai keliauji, įgundi susikrauti tuos pačius daiktus kiekvienai kelionei. Šešeri balti marškiniai. Dvejos juodos kelnės. Būtiniausi daiktai išgyventi.

Kelioninis žadintuvas.

Bevielis elektrinis skustuvas.

Dantų šepetėlis.

Šešios poros apatinių.

Šešios poros juodų kojinių.

Pasirodo, anot vaikino iš saugos tarnybos, vykstant iš Deleso mano lagaminas skleidė vibracijas, ir policija neleido jo gabenti į lėktuvą. Tame lagamine buvo viskas. Priemonės kontaktiniams lėšiams prižiūrėti. Vienas raudonas kaklaryšis mėlynais dryželiais. Vienas mėlynas kaklaryšis raudonais dryželiais. Griežtais geometriniiais, o ne klubiniais dryželiais. Ir vienspalvis raudonas kaklaryšis.

Visų šitų daiktų sąrašas kabėjo namuose ant miegamojo durų.

Mano namai buvo daugiaaukščio pastato penkioliktame aukšte – lyg kokiam stale su stalčiukais našlėms ir jauniems karjera besirūpinantiems profesionalams. Įmonių verslo brošiūroje buvo pažadėtas pėdos storio betono sluoksnis grindims, luboms ir sienoms, nepralaidus gretimo buto stereoaparaturai ar veikiančiam televizoriui. Pėdos storio betonas ir oro kondicionieriai, o langai neatsidarė, ir netgi su klevinėm grindim ir reguliuojamom šviesom visos tūkstantis septyni šimtai hermetiškų pėdų atsidavė ką tik gamintu patiekalu arba paskutiniu apsilankymu tualete.

Taip, ten dar buvo kietmedžio spintelių dangos ir žemos įtampos išilginės lempos.

Vis dėlto pėdos betono prireikdavo, kai kaimynė už gretimų durų įsidėdavo į savo klausos aparatą bateriją ir visu garsu įsijungdavo televizijos žaidimus. Arba sprogusių dujų vulkanas ir šlamštas, kadaise buvęs svetainės komplektas ir asmeniniai daiktai, išžarstė į šipulius langus nuo lubų iki grindų ir liepsnodamas nusklendė žemyn, palikdamas vietoj tavo buto – tik-tai tavo buto – išdraskytą ir išdegusią betono skylę uoliniame pastato paviršiuje.

Taip jau atsitinka.

Viskas, ir rankų darbo grublėti žalio stiklo indai su mažučiais burbuliukais ir smėlio grumsteliais, bylojančiais, kad juos pagamino dori ir paprasti čiabuvių tautelių aborigenai, kad ir kur jie gyventų, – na, visi šitie indai nuo sprogimo subyrėjo į šipulius. Įsivaizduokit, kaip užuolaidos nuo grindų iki lubų skraidžiojo skuteliais liepsnodamos karštame vėjyje.

Penkiolika aukštų virš miesto visas tas šlamštas liepsnodamas, traiškydamas ir niokodamas tēškėsi ant mašinų.

Kol aš miegodamas keliauju į vakarus 455 mylių per valandą greičiu, normaliu lėktuvo greičiu, tuščiam Deleso kilimo take FTB tikrina, ar mano lagamine nėra bombos. Devyniais atvejais iš dešimties, anot vaikinų iš saugos tarnybos, vibraciją sukelia elektrinis skustuvas. Tai buvo mano bevielis elektrinis skustuvas. Dešimtu atveju tai būna vibratorius.

Vaikinas iš saugos tarnybos man viską papasakojo. Tai atsitiko man jau išlipus iš lėktuvo, be lagamino, kai ruošiausi krauti jį į taksį ir važiuoti namo, kad rasčiau ant žemės sudegusios flanelinės patalynės skutelius.

Įsivaizduokit, sako vaikinas iš saugos tarnybos, kaip reikia pasakyti atvykusiai keleivei, kad dėl vibratoriaus jos bagažas sulaikytas Rytų Pakrantėje. Kartais pasitaiko net vyrų. Oro uosto kompanijos nuostatais, aptikus vibratorių savininkas nenurodomas. Niekada nevartojamas savybinis įvardis.

Vibratorius.

O ne jūsų vibratorius.

Niekada, niekada nesakyk, kad vibratorius atsitiktinai įsijungė.

Dėl aktyvaus vibratoriaus susiklostė nenumatytos aplinkybės sulaikyti jūsų bagažą.

Lijo, kai prabudau persėsti į kitą lėktuvą Steipltone.

Lijo, kai prabudau artėdamas prie namų.

Pranešimas priminė: „Prašome dar kartą apsidaityti aplink, ar nepalikote jokių asmeninių daiktų“. Tada išgirdau savo pavardę. „Prašome prieiti prie oro uosto kompanijos darbuotojo, laukiančio prie išėjimo“.

Atsukau laikrodį trimis valandomis, bet vis tiek buvo po vidurnakčio.

Prie išėjimo stovėjo oro uosto kompanijos darbuotojas ir vaikinas iš saugos tarnybos. Jis pasakė: „Hm, dėl elektrinio skustuvo jūsų bagažas sulaikytas Delese“. Vaikinas iš saugos tarnybos pavadino bagažo krovėjus metikais. Tada jis pavadino juos traperiais. Norėdamas įrodyti, kad gali būti ir blogiau, vaikinas guodė, kad tai bent jau buvo ne vibratorius. Tada tikriausiai todėl, kad aš vaikinas ir jis vaikinas, ir todėl, kad buvo jau pirma valanda nakties, o gal kad mane prajuokintų, tas vaikinas pridūrė, kad profesionalų slengo žodis stiuardesei pavadinti – oro padavėja. Arba oro matracas. Man pasirodė, kad vaikinas vilki piloto uniformą – baltus marškinius su antpečiais ir mėlyną kaklaryšį. Jis pasakė, kad mano bagažas sulaikytas ir bus atgabentas kitą dieną.

Vaikinas iš saugos tarnybos pasiteiravo mano pavardės, adreso ir telefono numerio, o tada – kuo besiskiria sargis nuo kokpito.

– Į sargį gali įkišti tik vieną bibį, – atsakė pats.

Parvažiavau namo taksį už paskutinius dešimt dolerių.

Vietos policija irgi uždavė daugybę klausimų.

Mano elektrinis skustuvas, visai ne bomba, vis dar buvo atsilikęs nuo manęs per tris laiko juostas.

Tikra bomba, didžiulė bomba susprogdino mano inteligentiškus kavos stalelius – citrinos geltonio jinio ir oranžinio janio formos, – sustumti jie sudarydavo apskritimą. Na, dabar iš jų beliko šipuliai.

„Haparandos“ minkštasuoliai, aptraukti oranžiniu gobelenu, – dizainerė Erika Pekari – dabar virto šiukšlių krūva.

Aš toli gražu nebuvau vienintelis lizdo sukimo instinkto vergas. Mano pažįstami, anksčiau lindėdavę tualete su pornografiniais žurnalais, dabar sėdiniuoja tualete su IKEA baldų katalogais.

Visi mes turim po tokį patį „Johanneshov“ minkštasuolį žaliais dryželiais. Maniškis liepsnodamas smigo iš penkiolikto aukšto į fontaną.

Kiekvienas turim tokias pačias „Rislampa/Har“ popierines lempas, pagamintas iš vielos ir ekologiško neblunkamo popieriaus. Maniškės virto konfeti.

Ir visa tai sėdint tualete.

„Alle“ firmos stalo įrankiai. Nerūdijamas plienas. Galima plauti indaplovėje.

„Vildo“ sieninis laikrodis iš nerūdijamo plieno – taip, be jo negalėjau apsieiti.

„Klipsk“ sieninė spinta – o taip.

„Hemlig“ dėžės kepurėms. Taip.

Visa tai virto žiezirbomis, kurios nuklojo gatvę priešais mano daugiaaukštį.

„Mommala“ minkštasuoliai dygsniuotais apmušalais. Dizaineris Tomas Harila; galima rinktis šių spalvų:

Orchidėjos.

Fuksijos.

Kobalto.

Juodmedžio.

Juodojo gintaro.

Kiaušinio lukšto arba viržių.

Man prireikė viso gyvenimo visa tai supirkti.

Mano „Kalix“ staliukų lengvai prižiūrimas faktūrinis lakas.

„Stego“ lankstomi staliukai.

Perkiesi baldus. Sakai sau: tai paskutinė sofa, kurios man gyvenime reikės. Nusiperki sofą ir porą metų esi patenkintas: kad ir kas atsitiktų, bent jau sofos reikalas yra sutvarkytas. Paskui – tinkamas indų komplektas. Tada – nepriekaištinga lova. Paskui – užuolaidos. Kilimas.

O tada tampa įkalintas savo jaukiame lizdelyje, ir daiktams, kurie tau priklausė, dabar pats priklausai.

Tol, kol parvykstu namo iš oro uosto.

Durininkas išnyra iš šešėlio ir sako:

– Įvyko avarija. Čia buvo policija ir visko klausinėjo.

Policija mano, kad viskuo dėtos dujos. Gal išsijungė viryklės indikatorius lemputė arba buvo paliktas įjungtas degiklis, iš kurio ėmė skverbti dujos, ir dujos kilo iki lubų, dujos užpildė butą nuo lubų iki grindų, kiekvieną kambarį. Buto dydis buvo tūkstantis septyni šimtai kvadratinų pėdų, aukštos lubos, ir dujos tikriausiai dienų dienas skverbte skverbėsi, kol užpildė visus kambarius. Kai kambariai prisipildė dujų iki pat grindų, įsijungė kompresorius šaldytuvo apačioje.

Detonacija.

Langai per visą kambario aukštį iššovė su visais aliuminio rėmais; sofas, lempos, indai ir patalynės komplektai užsiliepsnojo kartu su vidurinės mokyklos vadovėliais, diplomais ir telefonu. Viskas sprogo ir išlėkė iš penkiolikto aukšto lyg koks saulės energijos blyksnis.

O ne, tik ne šaldytuvai. Jo lentynėlėse buvau sukaukęs aibę įvairiausių garstyčių rūšių: kai kurias rankomis maltų, keletą tokių, kokios tiekiamos Anglijos aludėse. Ten buvo keturiolika neriebių skirtingų salotų padažų ir septynios rūšys kapario vaisių.

Žinau žinau, namai pilni prieskonių, ir jokio tikro maisto.

Durininkas išsišnypštė nosį ir kažkas įkrito jam į nosinę lyg beisbolo kamuolys žaidėjui į pirštinę.

Galit užlipti aukštyn į penkioliką aukštą, pasakė durininkas, bet į jūsų butą niekam negalima įeiti. Policijos įsakymas. Policininkai klausinėjo, gal esu turėjęs merginą, kuri būtų galėjus tai padaryti, arba priešą, turintį dinamitą.

– Neverta lipti į viršų, – pasakė durininkas. – Ten tik cemento griaučiai.

Policija neatmetė padegimo galimybės. Niekas nebuvo užuodęs dujų. Durininkas kilstelėjo antakį. Šitas vaikinai leido dienas flirtuodamas su kambarinėmis ir valytojomis, dirbusiomis didžiuosiuose viršutinio aukšto butuose, ir lūkuriuodavo vestibulio foteliuose, kol jos baigs darbą. Gyvenau čia trejus metus, ir durininkas kas vakarą sėdėdavo skaitydamas *Ellery Queen* žurnalą, o aš tuo metu imdavau iš rankos į ranką paketus ir lagaminus, kad galėčiau atsirakinti lauko duris ir įeiti į vidų.

Durininkas kilsteli antakį ir sako, kad kai kurie žmonės išvažiuoja ilgai į kelionę ir palieka žvakę, ilgą ilgą žvakę, degančią didžiulį benzino baloj. Šitaip besielgia žmonės, turintys finansinių sunkumų. Žmonės, norintys išsikaupti iš dugno.

Paprašiau leisti paskambinti iš vestibulio.

– Daugybė jaunų žmonių bando padaryti įspūdį pasauliui prisipirkdami per daug daiktų, – svarstė durininkas.

Paskambinau Taileriui.

Suskambo telefonas Tailerio nuomojamame name Popieriaus gatvėje.

O Taileri, prašau išlaisvinti mane.

Durininkas pasilenkė man prie peties ir tarė:

– Daugybė jaunų žmonių nesuvokia, ko jie iš tikrųjų nori.

O Taileri, prašau išgelbėti mane.

Telefonas vis skambėjo.

– Jaunimui atrodo, kad jiems reikia viso pasaulio.

Išlaisvink mane nuo švediško baldų.

Išlaisvink mane nuo protingo meno.

Telefonas skambėjo, kol Taileris pakėlė ragelį.

– Kai nežinai, ko nori, – tęsė durininkas, – galiausiai darai tai, ko nenori.

Tegu niekada nepajusiu pilnatvės.

Tegu niekada nesijausiu patenkintas.

Tegu niekada nebūsiu tobulas.

Išlaisvink mane, Taileri, nuo tobulumo ir pilnatvės.

Sutarėm su Taileriu susitikti bare.

Durininkas pasiteiravo telefono numerio, kuriuo policija galėtų mane rasti. Tebelijo. Mano „Audi“ tebestovėjo aikštelėje, bet „Dakapo“ halogeno šviestuvai buvo įsmigę į priekinį stiklą.

Mudu su Taileriu susitikom ir išgėrėm nemažai alaus, ir Taileris pasakė: taip, galiu pas jį įsikelti, bet turėsiu padaryti jam paslaugą.

Rytoj man grąžins lagaminą su būtiniaisiais daiktais – šešeriais marškiniais, šešiomis poromis apatinių.

Ten, girtas bare, kur niekas į mus nežiūrėjo ir niekam mes nerūpėjom, paklausiau Tailerio, ko jis iš manęs nori.

Taileris atsakė:

– Noriu, kad trenktum man iš visų jėgų.

Užsitvėręs dviem ekranais per pristatymą „Microsoft“ kompanijoje, juntu burnoje kraujo skoni ir turiu nuryti seiles. Mano bosas nė velnio neišmano šitos medžiagos, bet vis tiek neleido man vadovauti pristatymui pamušta akim ir nuo siūlių skruoste ištinusia veido puse. Siūlės atsipalaidavo, ir jaučiu jas liežuviu burnoje. Lyg koki susiraizgiusį meškerės valą, ištiestą paplūdimy. Įsivaizduoju jas kaip juodus siūlus, kuriais susiuva iškastruotą šunį, ir nesiliauju rijęs kraujo. Mano bosas vadovauja pristatymui pagal mano sukurtą scenarijų, o aš dirbu nešiojamu kompiuteriu sėdėdamas tamsoje kitoj kambario pusėj.

Kai bandau apsilaižyti lūpas, jos tampa dar lipnesnės nuo kraujo; tada užsidega šviesos, pasisuku į konsultantus Elena, Volterį, Norbertą ir Lindą iš „Microsoft“ ir sakau: ačiū, kad atėjot. O mano burna švyti nuo kraujo – visi tarpdančiai pilni kraujo.

Taip besilaižydamas gali išgerti kokią pintą kraujo, kol pasidaro bloga.

Rytoj kovos klubas, ir aš nesiruošiu praleisti kovos klubo.

Prieš pristatymą Volteris iš „Microsoft“ iššiepia savo ekskavatoriaus žandikaulį lyg kokią reklamos priemonę ant grilio keptos bulvės spalvos. Volteris papurto man ranką, apgaubdamas ją savo lygia minkšta plaštaka su išgraviruotu žiedu, ir sako:

– Nenorėčiau pamatyti, kaip atrodo kitas vyrukas.

Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Sakau Volteriui, kad pargriuvau.

Pats susižeidžiau.

Prieš pristatymą, kai sėdėjau priešais bosą ir aiškinau, kur scenarijuje pažymėta, kada reikia dėti skaidres ir kada rodysiu vaizdo klipą, bosas paklausė:

– Kur tu įsiveli kiekvieną savaitgalį?

Paprasčiausiai nenoriu mirt neturėdamas nė vieno rando, atsakau. Dabar jau nieko nereikia turėti nuostabų etaloninį kūną. Kai žvelgiu į nepriekaištingos vyšninės spalvos automobilus, tarsi jie būtų tiesiai iš 1955-ųjų parduotuvės salono, visada pamanau: koks šlamštas.

Antroji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Gali būti, kad per priešpiečius padavėjas prisiartins prie tavo staliuko pamuštom akim ir atrodys lyg gigantiška panda po praėjusio savaitgalio kovos klubo, kai matei, kaip jo galvą prie betono grindų pritrėškė dviejų šimtų svarų atletiško vaikinų kelis; jis be paliovos trankė padavėjui tarpuakį, o minios šūksnius perskrodavo slopūs sunkūs dunksėjimai, kol padavėjas atgavo kvapą ir laistydamasis krauju pasakė „stop“.

Tu nepratari nė žodžio, nes kovos klubas egzistuoja tik nuo kovos klubo pradžios iki kovos klubo pabaigos.

Tu esi matęs vaikina, dirbantį kopijavimo centre, prieš mėnesį esi matęs šitą vaikina, kuris nuolat pamiršta susegti atliktą užsakymą arba perskirti spalvotu popieriumi nukopijuotus puslapius, bet dešimt minučių šitas vaikas buvo dievas, kai stebėjai, kaip jis neduoda atsikvėpti dvigubai už jį stambesniam banko darbuotojui, tada užgriūna ant jo ir talžo tol, kol tas sudrimba, – tą akimirką vaikas turi liautis. Tai trečioji kovos klubo taisyklė: kai kuris nors ištaria „stop“ arba sudrimba kaip maišas, kad ir apsimeta, – kova baigta. Kas kartą, kai susitinki šitą vaikį, negali jam pasakyti, kaip gerai jis kovėsi.

Du vaikinai vienoje kovoje. Viena kova vienu metu. Kaunamasi be marškinių ir batų. Kova trunka tiek, kiek reikia. Tai kitos kovos klubo taisyklės.

Kovos klube vaikinai tampa tu, kuo tikrame pasaulyje niekada netaps. Net jei pasakytum tam vaikiui iš kopijavimo centro, kaip gerai jis kovėsi, kalbėtum su visai kitu žmogum.

Tas, kas esu kovos klube, nėra tas pats žmogus, kurį pažįsta mano bosas.

Po kovos klubo nakties tikrasis pasaulis prislopęs. Niekas negali tavęs išmušt iš vėžių. Tavo žodis yra įstatymas, ir jeigu kiti žmonės sulaužo tą įstatymą ar užduoda tau klausimų, – net ir tai negali tavęs išmušt iš vėžių.

Tikrame pasaulyje aš esu produktų keitimo programos koordinatorius, vilkintis marškinius ir kaklaryšį, sėdintis tamsoje pilna burna kraujo ir kaitaliojantis projektorius bei skaidres, kai mano bosas pasakoja „Microsoftui“, kodėl savo logotipui pasirinkęs būtent blyškų rugiagėlės atspalvį.

Per pirmąjį kovos klubą tik Taileris ir aš daužem vienas kitą.

Anksčiau, kai grįždavau namo piktas, pripažinęs, kad mano gyvenimas neatitinka mano penkmečio plano, man pakakdavo susitvarkyti butą arba išgražinti mašiną. Kada nors mirsiu neturėdamas nė vieno randelio, bet užtat liks tikrai puikus butas ir mašina. Tikrai tikrai puikus, kol jame nenusės dulkės arba kitas savininkas. Nėra nieko statiška. Netgi „Mona Liza“ pamažu byra į gabalėlius. Nuo kovos klubo pradžios pradėjo klibėti pusė mano žandikaulio dantų.

Galbūt tobulinti save – ne išeitis.

Taileris nepažinojo savo tėvo.

Galbūt žaloti save – išeitis.

Mudu su Taileriu vis dar kartu tebevaikštom į kovos klubą. Kovos klubas renkasi baro rūsyje, kai baras šeštadienio vakarą uždaromas, ir kiekvieną savaitę nuėjęs pamatai vis daugiau vaikinių.

Taileris atsistoja po vienintele juodo betono rūsio lempute ir tamsoje mato, kaip šviesa atsispindi šimte porų akių. Pirmiausia Taileris sušunka:

– Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

– Antroji kovos klubo taisyklė, – rėkia Taileris, – niekam neprasitark apie kovos klubą.

Aš pažinojau savo tėvą kokius šešerius metus, bet ničnieko neprisimenu. Tėvas susikuria po naują šeimą naujame mieste maždaug kas šešeri metai. Kokią ten šeimą – greičiau jau privileijuotą teritoriją.

Kovos klube gali pamatyti moterų išaugintų vyrų kartą.

Taileris stovi po vienintele lempute gilios nakties tamsoje, vyrų prigrūstame rūsyje, ir Taileris išvardija kitas taisykles: du vyrai vienoje kovoje; viena kova vienu metu; be batų ir be marškinių; kova tęsiasi tiek, kiek reikia.

– O septinta taisyklė, – surinka Taileris, – tokia: jeigu tai tavo pirmas vakaras kovos klube, privalai kautis.

Kovos klubas – tai ne futbolas per televiziją. Čia tau ne spoksoti į būrelį nepažįstamų vyrų kur nors kitapus pasaulio, gyvai besirungiančių tarpusavyje per satelitą vėluojant dvi minutes, kas dešimt minučių įterpiant alaus reklamą ir televizijos kompanijos šaukinį. Jei esi lankęsis

kovos klube, žiūrėti futbolą per televiziją – tas pats, kas žiūrėti pornografinius filmus, užuot užsiėmus puikiu seksu.

Kovos klubo paskatintas pradedi vaikščioti į sporto salę, trumpai kirptis plaukus ir visada karpytis nagus. Sporto salės, kuriose lankaisi, pilnos vaikinų, bandančių atrodyti vyrais, tarsi būti vyru reikštų atrodyti taip, kaip suvokia skulptorius ar dizaineris.

Anot Tailerio, netgi suflė atrodo prisipumpavusi.

Mano tėvas niekada nėra lankęs koledžo, todėl man buvo ypač svarbu ten patekti. Baigęs koledžą paskambinau jam į kitą miestą ir paklausiau: „Kas toliau?“

Tėvas nežinojo.

Kai gavau darbą ir man suėjo dvidešimt penkeri, telefonu jo vėl paklausiau: „O kas toliau?“ Tėvas nežinojo, todėl pasakė: „Vesk“.

Esu trisdešimtmetis berniukas ir svarstau, ar dar viena moteris ir yra mano ieškoma išeitis.

Tai, kas vyksta kovos klube, vyksta be žodžių. Kai kuriems vaikinams reikia kautis kas savaitę. Šią savaitę Taileris sako:

– Pro duris įleidžiami tik pirmi penkiasdešimt vaikinų, ir viskas. Ne daugiau.

Praeitą savaitę paliečiau petį vienam vaikinui, ir mudu laukėm savo eilės kautis. Regis, tam vaikinui savaitė buvo nekokia, nes priėjęs iš nugaros jis užlaužė man rankas už galvos ir parbloškė veidu žemyn ant betono grindų, todėl dantimis iš vidaus prasikandau skruostą, viena akis užtino, nebeatsimerkė ir kraujavo, o kai pasakiau „stop“, pažvelgiau žemyn ir ant grindų išvydau kruviną pusės savo veido atspaudą.

Taileris stovi šalimais, abu žiūrim žemyn į didžiulį kruviną mano burnos apskritimą, tada pro mažytį akies plyšelį pažvelgiu nuo grindų viršun, ir Taileris sako:

– Jėga.

Paspaudžiu vaikinui ranką ir sakau: gera kova.

Vaikinas klausia:

– Kaip dėl kitos savaitės?

Bandau nusišypsoti sutinusi veidu ir sakau: pažiūrėk į mane. Kaip dėl kito mėnesio?

Niekur nesijauti toks gyvas kaip kovos klube. Kai tik tu ir kitas vaikinai stovite po vienintele elektros lempute apsupti žiūrovų. Kovos klubas neturi nieko bendra su tuo, ar laimi kovą, ar pralaimi. Kovos klubas neturi nieko bendra su žodžiais. Matai, kaip vaikinai ateina į kovos klubą pirmąkart, ir jo šikna atrodo kaip baltos duonos kepalas. Matai tą patį vaikiną po šešių mėnesių, ir jis atrodo lyg išdrožtas iš medžio. Tas vaikinai taip pasitiki savim, kad gali susitvarkyti su bet kuo. Kovos klube, kaip ir sporto salėj, girdėti šnopavimas ir triukšmas, bet kovos klubas ne tam, kad gerai atrodytum. Čia sklendo neaiškūs isteriški šūksniai kaip bažnyčioj, ir kai prabundi iš miego sekmadienio popietę, jautiesi išgelbėtas.

Po mano paskutinės kovos vaikinai, su kuriuo kovausi, šveitė šepučiu grindis, o aš tuo tarpu iš anksto skambinau savo draudimo kompanijai dėl vizito pas traumatologą.

Ligoninėje Taileris paaiškina, kad aš nukritau.

Kartais Taileris kalba už mane.

Aš pats susižalojau.

Lauke tekėjo saulė.

Niekam neprasitari apie kovos klubą, nes, išskyrus tas penkias valandas nuo dviejų iki septynių sekmadienio naktį, kovos klubas neegzistuoja.

Kai mudu su Taileriu įkūrėm kovos klubą, nė vienas mūsų nebuvom dalyvavę muštynėse. Kai niekada nesi dalyvavęs muštynėse, svarstai. Apie tai, kad gali būt sužeistas, apie tai, kaip gali sužeist kitą žmogų. Aš buvau pirmas vaikas, kurio Taileris nesivaržė paprašyti, kai abu buvom girti bare ir visiems viskas buvo nė motais, – taigi Taileris paprašė:

– Noriu, kad padarytum man paslaugą. Noriu, kad trenktum man iš visų jėgų.

Nenorėjau, bet Taileris paaiškino nenoriš mirti be randų, pavargęs žiūrėti profesionalų kovas ir trokštąs sužinoti apie save daugiau.

Apie savęs žalojimą.

Tuo metu gyvenimas man atrodė perdėm pilnavertis, ir galbūt mums reikėjo sugriauti viską, kad sukurtumėm save geresnius.

Apsidairiau aplink ir pasakiau:

– Gerai. Gerai, – pasakiau, – bet lauke, stovėjimo aikštelėj.

Taigi išėjom į lauką, ir paklausiau Tailerio, ar norėtų gauti į veidą, ar į pilvą.

Taileris atsakė:

– Nustebink mane.

Pasakiau, kad niekada nesu niekam trenkęs.

Taileris tęsė:

– Tai varyk iš visų jėgų, žmogau.

Paprašiau: užsimerk.

Taileris atsakė:

– Ne.

Kaip ir kiekvienas vaikas pirmą naktį kovos klube, giliai įkvėpiau ir plačiai atsivėdėjęs vožiau kumščiu Taileriui į žandikaulį, kaip visuose filmuose apie kaubojus, kuriuos kada nors esam matę, ir aš, mano kumštis smigo Taileriui į kaklo šoną.

Šūdas, pasakiau, šitas nesiskaito. Noriu pabandyt dar kartą.

Taileris atsakė:

– Skaitosi. – Ir trenkė man tiesiu taikymu – *pau* – kaip spyruokliuojanti bokso pirštinė šeštadienio ryto animaciniuose filmuose tiesiai į krūtinės ląstą, ir aš užgriuvau nugara ant mašinos. Mes abu ten stovėjom: Taileris trynė kaklo šoną, o aš laikiau pridėjęs ranką prie krūtinės, ir abu supratom atsidūrę ten, kur dar niekada nesam buvę, bet kaip katinas su peliuku animaciniam filme tebesam gyvi ir norim įsitikint, ar toli dar galim nueit ir likti gyvi.

Taileris pasakė:

– Jėga.

Paprašiau: trenk man vėl.

Taileris pasakė:

– Ne, tu man trenk.

Smogiau jam plačiai mergaitiškai po ausim, o Taileris mane atstūmė ir spyrė bato kulnu į pilvą. Tai, kas vyko paskui, vyko be žodžių. Kai baras buvo uždarytas, žmonės išėjo laukan ir šūkčiojo aplink mus mašinų stovėjimo aikštelėj.

Dabar jau ne Taileris, bet aš pagaliau pajutau, kad galiu susidoroti su bet kuo pasaulyje, kas tik ne taip, – su skalbiniais, kuriuos atsiimu kas kartą sulaužytomis apykaklės sagomis, banku, kuriame pereikvojau sąskaitą šimtais dolerių. Savo darbu ir bosu, lendančiu prie mano kompiuterio ir besiterliojančiu su DOS vykdomomis komandomis. Ir su Marla Singer, kuri iš manęs pavogė psichologinės pagalbos grupes.

Po kovos viskas likdavo neišspręsta, bet tai nebebūdavo svarbu.

Pirmoji naktis, kai kovėmės, buvo sekmadienio naktis. Kadangi Taileris buvo visą savaitgalį nesiskutęs, mano krumpliai degte degė nuo jo savaitgalio barzdos. Kai išsitiesę ant nugaros stovėjimo aikštelėje spoksojom į vienintelę žvaigždę, išlindusią pro gatvės šviesas, paklausiau Tailerio, su kuo jis kovėsi.

Taileris atsakė:

– Su savo tėvu.

Gal mums visai nereikia tėvo pajusti pilnatvę. Su tuo, su kuo kauniesi kovos klube, nesi susijęs asmeniškai. Kauniesi, kad kautumeisi. Negalima niekam prasyti apie kovos klubą, bet iš pradžių mes pasakojom, ir kitas dvi savaites vaikinai rinkdavosi mašinų stovėjimo aikštelėj, kai baras būdavo uždarytas; kai lauke atšalo, kitas baras pasiūlė rūsi, kur renkamės darbar.

Kai susirenka kovos klubas, Taileris išvardija mudviejų sugalvotas taisykles.

– Dauguma jūsų, – šaukia Taileris šviesos kūgyje vidury vyrų prigrūsto rūsio, – esat čia, nes kas nors sulaužė taisykles. Kas nors prasytė jums apie kovos klubą.

Taileris sako:

– Na liaukitės kalbėję arba įkurkit kitą kovos klubą, nes kitą savaitę atėję turėsit įsirašyt vardą, mat čia pateks tik pirmieji penkiasdešimt sąrašo dalyvių. Kai pateksite vidun, iš karto pradėkit kautis, jei norit kautis, o jeigu nenorit, atsiras vaikinių, kurie norės, – taigi gal geriau sėdėkit namie, ir tiek.

– Jeigu tai jūsų pirmoji naktis kovos klube, – šaukia Taileris, – turit kautis.

Dauguma vaikinių ateina į kovos klubą, nes yra kas nors, su kuo jie bijo susigrumti. Po keleto kovų bijai kur kas mažiau.

Daugelis geriausių draugų pirmą kartą susitinka kovos klube. Dabar, dalyvaudamas susirinkimuose ar konferencijose, išvystu veidus prie konferencijų stalų, finansininkus, žemesnius vadybininkus, advokatus sulaužytom nosim, mėlynuojančiom lyg baklažanas iš po tvarsčio kraštų, ar su siūlėm po akim, ar sulopytais žandikauliais. Tai tyleniai, kurie klausosi ir laukia, kol ateina laikas spręsti.

Mes linktelim vienas kitam.

Paskui mano bosas klausinėja, iš kur pažįstu visus tuos vaikus.

Jei paklausytum mano boso, tarp verslininkų vis mažiau lieka džentelmenų ir vis daugėja pašlemėkų.

Pristatymas tęsiasi.

Volteris iš „Microsofto“ sugauna mano žvilgsnį. Štai jaunas vaikinai nepriekaištingais dantim, lygia oda ir darbu, dėl kurio nė nesivargintum pasiskelbti absolventų laikraštyje. Tu žinai, kad jis per jaunas ir nėra niekur kariavęs, o jeigu jo tėvai ir nebuvo išsiskyrę, tai tėvo nebūdavo namuose nė kvapo. Ir štai jis žiūri į mane: pusė mano veido švariai nuskusta, o ki-

toje pusėje tamsa slepia vypsančią mėlynę. Lūpos blizga krauju. Tikriausiai Volteris prisimena nereikšmingą vegetarinę vakarienę, kurioj dalyvavo praeitą savaitgalį, arba mąsto apie ozoną ar desperatišką Žemės poreikį sustabdyti žiaurius bandymus su gyvūnais, – nors gal ir nemąsto.

Vieną rytą tualete randu plūduriuojančią negyvą panaudoto sargio medūzą.

Taip Taileris susipažino su Marla.

Atsikeliu nusišlapinti, ir štai: šalia murzinių urvinio žmogaus piešinių unitazo kriauklėje plūduriuoja šitas. Pasvarstai, ką sau mano sperma.

Tai?

Tai makšties ertmė?

Kas čia nutiko?

Visą naktį sapnavau, kad dulkinu Marlą Singer. Marlą Singer, rūkančią cigaretę. Marlą Singer, vartančią akis. Prabudau vienas savo lovoj, o durys į Tailerio kambarį uždarytos. Tailerio kambario durys niekada nebūna uždarytos. Na gerai, lijo. Medinės stogo lentelės raukšlėjasi, raitosi, o lietus sunkiasi, renkasi ant lubų tinko ir varva pro netvirtas jungtis.

Kai lyja, turim išsukt kamščius. Šviesos įjungti nedrįstam. Namas, kurį nuomojasi Taileris, turi tris aukštus ir rūšį. Vaikštinėjami pasišviesdami žvakėmis. Prie laiptinės yra sandėliukų, uždarytų miegamųjų verandų ir vitražinių langų. Hole įstiklinti išsikišę įsieniai, kuriuose sustatytos kėdės. Grindjuostės išdrožinėtos, nulakuotos, aštuoniolikos colių aukščio.

Lietus sruvena į namą, ir viskas iš medžio pučiasi ir traukiasi, o vinys medienoje – grindyse, grindjuostėse ir langų rėmuose, – vinys iššoka ir rūdija.

Visur pilna surūdijusių vinių, ant kurių gali užlipti ar prasidurti alkūnę, ir septyniems miegamiesiems tėra tik vienas tualetas, dar ir tas su panaudotu sargiu.

Namas tarsi ko lauktų: gal kitos miesto skirstymo zonomis tvarkos, gal akimirkos, kai testamentas nebegalios ir jis bus nugriautas. Paklausiau Tailerio, ar seniai jis čia gyvena, ir jis atsakęs, maždaug šešias savaites. Gilioj praeity būta ir savininko, kuris visą gyvenimą kaupė *National Geographic* ir *Reader's Digest* žurnalus. Didžiulės svyruojančios žurnalų krūvos ūgteli kiekvieną kartą, kai lyja. Taileris užsiminė, kad paskutinis nuomininkas lankstydavęs blizgančius žurnalo puslapius ir berdavęs ant jų kokainą. Lauko duryse nėra spynos nuo tų laikų, kai policija ar kas kitas jas išspyrė. Ant svetainės sienų pūpsio devyni sluoksniai tapetų: gėlės po dryželiais po paukšteliais po lino medžiaga.

Vieninteliai kaimynai – uždarytas mechanikos cechas ir sandėlis ilgio per visą kvartalą. Name yra sandėliukas su septynių pėdų volais damasto staltiesėms vynioti, kad šios niekada nesilankstytų. Yra kedro medžiu išmuštas šaldomas sandėliukas kailiams laikyti. Vonios plytelės išpieštos smulkiomis gėlytėmis, gražesnėmis už daugelį vestuvinių porceliano indų komplektų, o tualete plaukioja naudotas sargis.

Su Taileriu gyvenu jau kokį mėnesį.

Taileris ateina pusryčiauti su bučinių žymėmis ant kaklo ir krūtinės, o aš vartau seną *Reader's Digest* žurnalą. Tai nepriekaištingas namas narkotikų prekeiviui. Jokių kaimynų. Nė gyvos dvasios Popieriaus gatvėje, išskyrus sandėlius ir popieriaus fabriką. Bezdaų tvaiko garai iš popieriaus fabriko ir žiurkėno narvelio kvapo oranžinių skiedrų piramidės aplink fabriką.

Nepriekaištingas namas prekiauti narkotikais, nes kas dieną Popieriaus gatve zuja milijardai sunkvežimių, o naktį mudu su Taileriu liekam vieni pusės mylios spindulio atstumu.

Radau nesuskaičiuojamas krūvas *Reader's Digest* rūsyje, ir kiekvienam kambariui riogso po stirtą *Reader's Digest*.

Gyvenimas Jungtinėse Valstijose.

Juokas – geriausias vaistas.

Žurnalų krūvos – tai, galima sakyti, ir visi baldai.

Seniausiuose žurnaluose yra serija straipsnių, kur žmogaus kūno organai pasakoja apie save pirmuoju asmeniu: aš esu Džeinės gimda.

Aš esu Džo prostata.

Rimtai. Taigi Taileris artinasi prie virtuvės stalo su tom žymėm, be marškinių ir sako taip ir taip, taip ir taip susipažinęs su Marla Singer praeitą naktį, ir jie dulkinęsi.

Jo besiklausydamas visas jaučiuosi Džo tulžies pūslė. Dėl visko kaltas aš. Kartais padarai ką nors, ir tave išdulkina. O kartais tave išdulkina dėl dalykų, kurių nesi padaręs.

Praėjusį vakarą paskambinau Marlai. Mes esam sutarę: jeigu noriu eiti į psichologinės pagalbos grupę, skambinu Marlai sužinoti, ar ji ketina ten eiti. Praeitą vakarą rinkosi melanoma, o aš jaučiausi nekaip.

Marla gyvena Ridžento viešbutyje, kuris tėra tik rudų pliuurze sulipdytų plytų lūšna, visi čiužiniai ten sukišti į slidžius plastiko maišus, todėl daugelis žmonių atsikrausto čia mirti. Tik atsisėsk ant bet kurios lovos ne taip, ir kartu su paklodėmis bei antklodėmis nučiuoši tiesiai ant grindų.

Paskambinau Marlai į Ridžento viešbutį pasiteirauti, ar ji eisianti į melanomą.

Marla atsakė lėtai. Tai nebuvo tikra savižudybė, pasakojo Marla, tai tikriausiai buvęs vienas vadinamųjų pagalbos šauksmų, kai ji išgėrusi per daug „Ksanakso“ piliulių.

Įsivaizduokit, nuvažiuojat į Ridžento viešbutį pasižiūrėti, kaip Marla blaškosi po nušiuosį kambarį kartodama „aš mirštu“. Mirštu. Aš mirštu. Mirštu. Mir-štu. Mirštu.

Tai tęstųsi valandų valandas.

Tai ar ji šįvakar liksianti namie, ar ne?

Ji įvykdžiusi didįjį mirties reikalą, atsakė man Marla. Turėčiau pasijudinti, jei noriu spėti pamatyti.

Ačiū, pasakiau, bet turiu kitų planų.

Nieko tokio, atsakė Marla, – ji galinti mirti ir žiūrėdama televizorių. Marla tik tikėjosi, kad rodys ką nors verta žiūrėti.

Ir aš išlėkiau į melanomą. Grįžau namo anksti ir užmigau.

O dabar, kitą rytą per pusryčius, Taileris sau sėdi su visom tom žymėm ir sako, kad Marla – tikrų tikriausia sumauta kekšė, bet jam tai visai patinka.

Po melanomos praeitą vakarą parėjau namo ir užmigau. Sapnavau, kad dulkinu dulkinu dulkinu Marlą Singer.

O šįryt klausydamasis Tailerio apsimetu skaitęs *Reader's Digest*. Sumauta kekšė – galėčiau tą patį pasakyti. Uniformotas humoras.

Aš esu įsiutęs Džo tulžies latakas.

Ko tik jam Marla praeitą naktį nepripasakojusi, giriasi Taileris. Nė viena mergina nėra su juo šitaip kalbėjusi.

Aš esu Giežiantys Džo dantys.

Aš esu Įniršusios ir Įtūžusios Džo šnervės.

Kai Taileris su Marla pasidulkinę kokių dešimt kartų, tęsia Taileris, Marla prasitarė norinti pastoti. Marla pasakė norinti pasidaryti Tailerio kūdikio abortą.

Aš esu Pamėlę Džo krumpliai.

Kaipgi Taileris galėjo neužkibti? Praėjusią naktį jis sėdėjo vienas ir klįjavo lytinius organus į „Snieguolę“.

Kaip aš galėjau varžytis dėl Tailerio dėmesio?

Aš esu Įniršęs ir Įtūžęs Džo atstumties jausmas.

Blogiausia, kad visa tai įvyko per mane. Kai praeitą naktį atsiguliau miegoti, Taileris pasakojo, kad sugrižo iš darbo aptarnavęs pobūvį, ir Marla vėl paskambino iš Ridžento viešbučio. Tai įvyko, – pasakė Marla. Tunelis, šviesa, vedanti ją pro tunelį. Mirties pojūtis – jėga, Marla norėjusi, kad išgirsčiau, kaip ji pasakoja atsiskyrusi nuo kūno ir ėmusi sklandyti ore.

Marla nebuvo tikra, ar jos dvasia gali skambinti telefonu, bet ji norėjusi, kad kas nors bent jau išgirstų jos paskutinį atodūšį.

Bet ne, reikėjo Taileriui pakelti ragelį ir ne taip viską suprasti.

Taileris ir Marla niekada anksčiau nebuvo susitikę, taigi Taileris pamanė: blogai, kad Marla ketina mirt.

Nieko panašaus.

Tai visai ne Tailerio reikalas, bet Taileris skambina policijai, ir Taileris skrieja į Ridžento viešbutį.

O dabar, pagal senovės kinų papročius, kurių visi išmokom iš televizijos, Taileris yra atsakingas už Marlą amžinai, nes Taileris išgelbėjo Marlai gyvybę.

Jei tik būčiau paaukojęs porą minučių ir nuėjęs pažiūrėt, kaip Marla miršta, viso to nebūtų atsitikę.

Taileris man pasakoja, kad Marla gyvenanti 8G kambary, paskutiniame Ridžento viešbučio aukšte – aštunto aukšto giliame triukšmingame koridoriuje, kur pro kiekvienas duris iš televizoriaus lyg iš kokios konservų dėžutės ataidi juokas. Kas porą sekundžių surinka aktorė, arba aktoriai klykdami miršta tratant kulkoms. Taileris nueina į koridoriaus galą, ir dar jam nepasibeldus plonut plonutėlė pageltusi ranka lyg spyruoklė iššoka pro 8G kambario duris, pagriebia jį už riešo ir įtraukia vidun.

Įkišu nosį į *Reader's Digest*.

Kai Marla įtraukia Tailerį į savo kambarį, jis girdi cypiančius stabdžius ir sirenas priešais Ridžento viešbutį. Ant stalelio guli mechaninis vibratorius iš to paties minkšto rausvo plastiko kaip ir milijonai lėlių barbių, ir vieną akimirką Taileris įsivaizduoja milijonus lėlyčių, lėlių barbių ir vibratorių, kuriems įpurškiant suteikiama forma, ir jie nuvažiuoja nuo to paties Taivano konvejerio.

Marla stebi Tailerį, žiūrintį į jos vibratorių, išverčia akis ir sako:

– Nebijok. Tau jis nekelia jokios grėsmės.

Marla išstumia Tailerį atgal į koridorių ir sako, kad jai labai gaila, bet jam nereikėjo kviesti policijos, ir kad tikriausiai apačioj dabar yra policininkų.

Koridoriuje Marla užrakina 8G kambario duris ir stumia Tailerį prie laiptų. Ant laiptų Taileris ir Marla prisiploja prie sienos, kai policija ir greitosios pagalbos gydytojai prašvilpia pro juos su deguonim klausinėdami, kurios durys 8G kambario.

Marla jiems sako, kad tai durys koridoriaus gale.

Marla sušunka policininkams, kad mergina, gyvenanti 8G, anksčiau buvo miela ir žavinga, bet dabar virto pabaisa – tikra kale pabaisa. Ta mergina – žmonijos atmatų užkratas, ji pasimetusi ir būgštauja prisirišti prie netinkamo asmens, todėl neprisiriša prie nieko.

– Mergina iš 8G nepasitiki savim, – šaukia Marla, – ji nerimauja, kad sendama vis mažiau turės iš ko rinktis.

Marla šaukia:

– Sėkmės!

Policininkai susigrūda prie užrakintų 8G kambario durų, o Marla su Taileriu nuskuba žemyn į holą. Už jų policininkas šaukia durims:

– Leiskit mums jums padėti! Panele Singer, jūs turit daugybę priežasčių gyventi! Tik įleiskit mus vidun, Marla, ir mes padėsime jums išspręst jūsų problemas!

Marla ir Taileris išlėkė į gatvę. Taileris igrūdo Marlą į taksi, o viršuj, aštuntame viešbučio aukšte, Marlos kambario languose Taileris matė šešėlius, zujančius pirmyn atgal.

Kelyje, pilname šviesų ir kitų mašinų, su šešiomis juostomis transporto, lekiančio ten, kur viskas išnyksta, Marla prašo Tailerio neleist jai užmigt visą naktį. Jei Marla užmigs, ji mirs.

Daugybė žmonių laukia Marlos mirties, ji pasakė Taileriui. Tie žmonės jau yra mirę, anapus, ir naktį jie skambinėja jai telefonais. Dažnai, kai Marla nueina į barą, kai išgirsta padavėją kviečiant ją vardu ir priglaudžia ragelį prie ausies, ten girdėti pypsėjimas.

Taileris ir Marla nemiegojo beveik visą naktį kambaryje šalia manojų. Kai Taileris prabudo, Marla jau buvo išgaravusi atgal į Ridžento viešbutį.

Sakau Taileriui: Marlai nereikia meilužio, jai reikia socialinio darbuotojo.

Taileris atsako:

– Nevadink šito *meile*.

Trumpai tariant, dabar Marla susiruošė sumauti dar vieną savo gyvenimo dalį. Taip jau yra nuo koledžo laikų: susidraugauju su kuo nors. Jie veda. Prarandu draugus.

Puiku.

Nuostabu, sakau.

Taileris klausia, ar man tai kelia problemų.

Aš esu Džo vidurių mėšlungis.

Ne, atsakau, viskas gerai.

Pridėk pistoletą man prie smilkinio ir ištašyk man smegenis ant sienos.

Tiesiog puiku, sakau. Tikrai.

Bosas išsiunčia mane namo dėl priskretusio prie kelnių kraujo, ir aš nesitveriu džiaugsmu.

Žaizda, prakirsta man skruoste, taip ir neužgijo. Vaikštau į darbą, ir mano pamuštos aki-duobės atrodo lyg du juodi išpampę riestainiai aplink skylutes myžti, kurios man liko žiūrėti. Iki pat šios dienos mane baisiai erzino tai, kad va koku kietu dzeno meistru tapau, bet niekas to nepastebi. Kad ir kaip ten būtų, darau tą dalykėlį FAKSU. Kuriu HAIKŲ posmelius ir FAKSUOJU juos visiems aplinkiniams. Kai einu pro hole dirbančius žmones, visiškai SUDZENĖJU kiekvieno priešiškos AKYSE.

*Darbo bitės, lauk
Net tranai gali išskrist
Močia – vergė jų*

Atsisakai visų savo žemiškų turtų bei mašinos ir išvyksti gyventi į nuomojamą namą ekologiškai užterštoje miesto dalyje, kur vėlai vakare girdi, kaip Marla ir Taileris kambary vadiną vienas kitą šikpopieriaus skiaute.

Paimk, šikpopieriaus skiaute.

Varyk, šikpopieriaus skiaute.

Apžiok. Laikyk žemiau, pupa.

O aš, visiškai priešingai, tampu ramus mažas pasaulio centras.

Aš savo pamuštomis akimis ir krauju, priskretusiu didelėmis juodomis suplutėjusiomis dėmėmis ant kelnių, sakau „LABAS“ kiekvienam bendradarbiui. LABAS! Pažiūrėk į mane. LABAS! Aš toks dzeniškąs. Tai – KRAUJAS. Tai – NIEKAS. Labas. Viskas yra niekai, jėga būti nušvitusiam. Kaip aš.

Atodūsis.

Pažvelk. Už lango. Paukštis.

Mano bosas pasidomėjo, ar tas kraujas mano.

Paukštis skrieja pavėjui. Mintyse kuriu trumpūtį haikų.

*Paukščiui be lizdo
Visas pasaulis namai
Gyvenk karjera*

Skaičiuoju ant pirštų: penki septyni penki.

Tas kraujas – ar jis mano?

Taip, sakau. Dalis jo.

Ne taip reikėjo atsakyti.

Didelio čia reikalo. Turiu dvejas juodas kelnes. Šešerius baltus marškinius. Šešias poras apatinių. Būtiniausių drabužių. Lankausi kovos klube. Tokių dalykų atsitinka.

– Eik namo, – sako man bosas. – Persirenk.

Pradėčiau įtarti, ar tik Taileris ir Marla ne vienas ir tas pats žmogus. Jeigu nesidulkintų kas naktį Marlos kambary.

Varo.

Ir varo.

Ir varo.

Tailerio su Marla niekada nebūna tame pačiame kambary. Niekada nesu matęs jų kartu.

Kad ir kaip ten būtų, jūs niekada nepamatysit manęs ir Ca Ca Gabor kartu, bet tai nereiškia, kad mes esam vienas ir tas pats žmogus. Taileris paprasčiausiai neiškiša nosies, kai Marla yra atėjus.

Taigi galiu išsiskalbtį kelnes, o Taileris turi mane išmokyti gaminti muilą. Taileris viršuje, o virtuvė pritvinkusi gvazdikėlių ir degintų plaukų kvapo. Marla sėdi prie virtuvės stalo, degina sau vidinę rankos pusę gvazdikėlių kvapo cigarete ir vadina save šikpopieriaus skiaute.

– Pripažįstu, kad esu pūliuojanti ligos apsėsta ištvirkėlė, – sako Marla vyšniai ant cigaretės galo. Marla smeigia cigaretę į minkštą baltą rankos papilvę. – Dek, ragana, dek.

Taileris viršuje, mano miegamajame, veidrodyje apžiūrinėja sau dantis ir sako gavęs man darbą pusę dienos aptarnauti pobūvius.

– Presmano viešbutyje, jeigu sutinki dirbti vakarais, – sako Taileris. – Tas darbas pakurstys tau klasinę neapykantą.

Taip, sakau, kodėl ne?

– Turėsi ryšėt po kaklu juodą kaspiną, – įspėja Taileris. – Ten įsidarbinti pakanka baltų marškinių ir juodų kelnų.

Muilas, Taileri. Sakau, mums reikia muilo. Mums reikia pasigaminti šiek tiek muilo. Man reikia išsiskalbtį kelnes.

Laikau prislėgęs Taileriui kojas, kol šis atsilenkia du šimtus kartų.

– Muilui pasigaminti pirmiausia mums reikia paruošti riebalų. – Taileris visada pateikia naudingos informacijos.

Išskyrus tada, kai dulkinasi, Taileris su Marla niekada nebūna tam pačiam kambary. Jeigu Taileris vaikštinėja aplink, Marla jį ignoroja. Tai man puikiai pažįstama. Būtent tokiu būdu mano tėvai nė nepastebėdavo vienas kito. Paskui tėvas iškeliavo kurtis kitos privilegijuotos teritorijos.

Tėvas visada sakydavo:

– Vesk anksčiau, kol seksas netapo nuobodus, kitaip niekada nevesi.

Motina kartodavo:

– Niekada nepirk daiktų su plastmasiniu užtrauktuku.

Mano tėvai niekada nėra pasakę nieko, ką norėtusi išsiuvinėti ant pagalvėlės.

Taileris atsilenkia šimtą devyniasdešimt aštuonis kartus. Šimtą devyniasdešimt devynis. Du šimtus.

Taileris vilki panašų į prigludusį flanelinį chalata drabužį ir treningines kelnes.

– Ištrenk Marlą iš namų, – sako Taileris. – Išsiųsk Marlą į parduotuvę skardinės šarmo. Dribsniais. Ne kristalais. Atsikratyk ja, ir tiek.

O aš – man vėl šešeri, ir aš bėgioju pirmyn atgal tarp susvetimėjusių tėvų perduodamas žinutes. Nepakėsdavau to šešerių. Nekenčiu ir dabar.

Taileris pradeda pritraukinėti kojas, o aš lipu žemyn pasakyti Marlai: „Šarmo dribsniais“, ir duodu jai dešimties dolerių banknotą ir nuolatinį autobuso bilietą. Marla tebesėdi prie virtuvės stalo, ir aš ištraukiu gvazdikėlių cigaretę jai iš rankos. Gera mergaitė. Skudurėliu nušluostau rūdžių spalvos dėmes Marlai ant rankos: nudegimų šašai įtrūkę ir kruvini. Tada įspraudžiu abi jos pėdas į aukštakulnius batelius.

Marla žvelgia žemyn į mane, užsiėmusi Nuostabiojo princo batelių procedūra, ir sako:

– Aš pati įėjau. Nemaniau, kad kas nors yra namie. Tavo lauko durys neužsirakina.

Nieko jai neatsakau.

– Žinai, sargis – tai mūsų kartos krištolo kurpaitė. Užsimauni jį, kai sutinki nepažįstamąjį. Šoki visą naktį, o paskui išmeti. Sargį, turiu galvoj. Ne nepažįstamąjį.

Nesikalbu su Marla. Ji gali įsibrauti į psichologinės pagalbos grupes ir pas Tailerį, bet mano drauge ji niekada netaps.

– Visą rytą tavęs laukiau.

Gėlės skleisis, vys

Vėjas neš drugius, sniegus

Akmeniui vis vien

Marla atsikelia nuo virtuvės stalo – ji vilki berankovę mėlyną suknelę, pasiūtą iš blizgančios medžiagos. Marla suima pirštais suknelės kraštą ir atverčia išvirkščią pusę parodyti man mažyčius siūlių taškelius iš vidaus. Ji be apatinių. Mirkтели.

– Norėjau tau parodyti savo naują suknelę, – sako Marla. – Tai nuotakos suknelė, visa pasiūta rankomis. Tau patinka? Skuduryne ją pardavė už dolerį. Kas nors dygsniavo visa tai tik tam, kad pasiūtų šitą bjaurią bjaurią suknelę, – sako Marla. – Ar gali patikėt?

Sijonas vienoj pusėj ilgesnis nei kitoj, o juosmuo žemai nukaręs Marlai ant klubų.

Prieš išeidama į parduotuvę Marla pirštų galiukais kilsteli sijoną ir tarytum šoka aplink mane ir virtuvės stalą, o jos užpakalis po sijonu slyščioja į visas puses. Marlai patinka, kaip ji sako, visi tie dalykai, kuriuos žmonės be galo mėgsta, o paskui, po valandos ar dienos, išmeta. Antai Kalėdų eglutė būna dėmesio centras, o paskui, po Kalėdų, visur matai nukirstas Kalėdų eglutes, vis dar nukabinėtas blizgučiais, besimėtančias šalikelėse. Žiūri į tuos medžius ir mąstai apie gyvūnus, puolusius po mašinų ratais, arba lytinių nusikaltimų aukas išvirkščiais apatiniais drabužiais, surištas juodu elektros laidu.

Noriu, kad ji išnyktų, ir viskas.

– Geriausia vieta apsilankyti – tai įstaiga gyvūnams migdyti, – sako Marla. – Ten visi gyvūnai, šuniukai ir kačiukai, kuriuos žmonės mylėjo, o paskui išmetė, netgi seni gyvūnai, kraiposi ir šokinėja, kad atkreiptų dėmesį, mat po trijų dienų jie gaus sodos fenobarbitalio dozę ir atsidurs milžiniškoj gyvūnėlių krosnyje.

Amžinas miegas „Šunų slėnio“ stiliumi.

– Ten, net jei kas nors tave myli taip stipriai, kad galėtų išgelbėti tau gyvybę, vis tiek iškastuoja. – Marla pažvelgia į mane taip, lyg ją dulkinčiau aš, ir sako: – Su tavim neturiu jokių galimybių, ar ne?

Marla išeina pro galines duris dainuodama tą šlykščią „Šunų slėnio“ dainelę.

Spoksau jai įkandin, ir viskas.

Praeina viena dvi trys tylos akimirkos, kol Marla visa dingsta iš kambario.

Nusigrėžiu, ir pasirodo Taileris.

Taileris klausia:

– Atsikratei ja?

Nė garso, nė kvapo – Taileris išniro, ir tiek.

– Pirmiausia, – sako Taileris ir vienu šuoliu nuo virtuvės slenksčio strykteli raustis šaldiklyje, – pirmiausia mums reikia paruošti riebalų.

Dėl mano boso, primena man Taileris, jeigu ant jo rimtai pykstu, tai galiu nueiti į paštą, užpildyti adreso keitimo kortelę ir nukreipti visą jo paštą į Ragbio miestą Šiaurės Dakotoje.

Taileris traukia maišelius su šaldyta balta medžiaga ir mėto juos kriauklėn. Aš tuo tarpu turi užkaisti ant viryklės didžiulę keptuvę ir pripilti ją artipilnę vandens.

Jei pripilsiu per mažai, riebalai, skaidydami į lajų, patamsės.

– Šitie riebalai, – aiškina Taileris, – turi daug druskos, todėl kuo daugiau vandens, tuo geriau.

Sudėkite riebalus į vandenį ir užvirinkite.

Taileris išspaudžia baltą masę iš kiekvieno maišelio į vandenį, tada sugrūda tuščius maišelius į šiukšliadėžės dugną.

Taileris sako:

– Pamiklink vaizduotę. Prisimink visus tuos jaunųjų išradėjų fintus, kurių tave mokė skautų stovykloj. Prisimink chemiją iš vidurinės.

Sunku įsivaizduoti Tailerį skautą.

Gali padaryt ir kitą dalyką, sako Taileris, gali nuvažiuot kurį naktį į boso namus, prijungti žarną prie lauko vandens kolonėlės. Kitą žarnos galą sujungti su rankine pompa ir išvirkšti į namo vandentiekio sistemą pramoninių dažų. Raudonų, mėlynų ar žalių, o kitą dieną pažiūrėt, kaip bosas atrodo. Arba paprasčiausiai atsisėsti krūmuose ir pumpuoti rankinę pompą tol, kol vamzdžiuose slėgis pakils iki 110 atmosferų. Jei tik kas nors nuleis tualete vandenį, tualetto bakelis sprogs. Įjungus dušą esant 150 atmosferų slėgiui, vandens slėgis susprogdins dušo galvutę, išnešios sriegius – *bliam* – ir dušo galvutė virs morytyros tūtelėmis.

Taileris šitaip kalba tik todėl, kad pasijusčiau geriau. Iš tikrųjų tai man patinka mano bosas. Be to, aš dabar nušvitęs. Žinot, elgiuosi tik taip, kaip elgėsi Buda. Chrizantemos. Deimantinė sutra, Žydrosios uolos pamokslas. Hare Rama, žinot, Krišna Krišna. Žinot, Nušvitęs.

– Jeigu prisikiši sau plunksnų į šikną, – sako Taileris, – dar nereiškia, kad virsi višta.

Riebalams tirpstant, lajus išplaukia į verdančio vandens paviršių.

Aha, sakau, tai aš kišu plunksnas sau į šikną.

Tarytum Taileris degintomis cigarečių žymėmis sau ant rankų būtų kažkiška išsivysčiusi siela. Ponas ir Ponia Šikpopieriaus Skiautės. Nusiraminiu ir virstu vienu tų žmonių, kurie lyg šventosios Indijos karvės traukia į skerdyklą, kaip kad pavaizduota lėktuvų kortelėse, ką daryti ekstremalioje aplinkybėmis.

Sumažinkite ugnį po keptuve.

Pamaišau verdantį vandenį.

Lajus kils, kol vanduo pasidengs vaivorykštiniu perlo spalvos sluoksniu. Dideliu šaukštu nugriebkite tą sluoksnį į atskirą indą.

Na, sakau, kaip Marla?

Taileris atsako:

– Marla bent jau bando pasiekti patį dugną.

Pamaišau verdantį vandenį.

Griebkite tol, kol lajus daugiau nebekils paviršiun. Tai, ką nugriebiame nuo vandens paviršiaus, yra lajus. Geras švarus lajus.

Taileris sako, kad aš nė nepriartėjau prie paties dugno. Ir jeigu nenoriu grimzti į dugną, niekas manęs neišgelbės. Jėzus tai padarė, kai jį nukryžiavo. Jei paprasčiausiai atsisakau pinigų, nuosavybės ir žinių, tai dar nieko nereiškia. Tai ne savaitgalio poilsis. Turiu vengt tobulintis – turiu bėgti katastrofos link. Daugiau nebegalima lošti nieko neprarandant.

Čia ne seminaras.

– Jei tau neišlaikys nervai dar nė nepasiekus dugno, – sako Taileris, – tau iš tikrųjų niekada nepasiseks.

Tik po katastrofos galime atgimti iš naujo.

– Tik tada, kai prarandi viską, – sako Taileris, – tampi laisvas daryti bet ką.

Tą akimirką jaučiuosi per anksti nušvitęs.

– Ir nesiliauk maišęs, – įspėja Taileris.

Jei riebalai pakankamai pakaito ir lajus daugiau nebekyla, išpilkite verdantį vandenį. Išplaukite keptuvę ir vėl pripildykite ją švaraus vandens.

Klausiu, gal dabar esu kur nors netoli dugno.

– Iš ten, kur dabar esi, – atsako Taileris, – nė negali įsivaizduoti, kaip atrodo dugnas.

Pakartokit dar kartą tą patį su nugriebtu lajum. Užvirinkit vandenį su lajum. Nugriebkite iškilusį lajų.

– Riebalai, kuriuos mes naudojame, turi daug druskos, – aiškina Taileris. – Jei druskos per daug, muilas nesukietės. – Virinkite ir graibykite.

Virinkite ir graibykite.

Marla grįžo.

Tą akimirką, kai Marla atidaro antrąsias duris, Taileris jau dingęs, išnykęs, išbėgęs iš kambario – jo nebėra.

Taileris užlipo viršun, arba Taileris nusileido į rūsį.

Trinkt.

Marla įeina pro galines duris su kanistru šarmo dribsnių.

– Parduotuvėje yra šimtu procentų perdirbto tualetinio popieriaus, – sako Marla. – Ko gero, nykiausias darbas visame pasaulyje – perdirbt tualetinį popierių.

Imu šarmo kanistrą ir dedu jį ant stalo. Tyliu.

– Ar galiu šią naktį pasilikti? – klausia Marla.

Neatsakau jai. Mintyse skaičiuoju: penki skiemenys septyni penki.

Tigras šypsosi

Gyvatė išstars „myliu“

Meluojant – klasta

Marla klausia:

– Ką čia verdi?

Aš esu Džo Virimo temperatūra.

Sakau jai: eik, eik sau, dink iš čia. Gerai? Negi dar neatsirėžei pakankamai didelio mano gyvenimo gabalo?

Marla griebia man už rankovės ir sulaiko vieną akimirką pakštelėti man į skruostą.

– Prašau paskambinti man, – sako ji. – Mums reikia pakalbėt.

Atsakau: taip taip taip taip.

Vos tik Marla dingsta pro duris, kambarį vėl išnyra Taileris.

Vikrus lyg mago triukas. Mano tėvai puoselėjo šį mago veiksmą penkerius metus.

Aš verdu ir griebiu, o Taileris tuo metu laisvina vietą šaldytuve. Garai sluoksniais sklendo ore, ir nuo virtuvės lubų pradeda lašėti vanduo. Keturiasdešimties vatų lemputė, paslėpta kitarapus šaldytuvo, – kažkas ryškus, ko negaliu įžiūrėti už tuščių pomidorų padažo butelių ir konservuotų daržovių skysčio ar majonezo stiklainių, mažytė švieselė iš šaldytuvo vidaus ryškiai apšviečia Tailerio profilio kraštelį.

Virinkite ir graibykite. Virinkite ir graibykite. Supilkite nugriebtą lajų į pieno dėžutes atdaru viršum.

Prisistūmęs kėdę prie atidaryto šaldytuvo, Taileris žiūri į vėstantį lajų. Virtuvės karštyje šalto rūko debesys kriokliu virsta iš šaldytuvo apačios ir telkiasi Taileriui aplink kojas.

Kai tik supilu lajų į pieno dėžutes, Taileris jas sustato į šaldytuvą.

Prisiartinu ir atsiklaupiu šalia Tailerio priešais šaldytuvą: Taileris suima mano delnus ir atkiša juos man. Gyvenimo linija. Meilės linija. Veneros ir Marso kalvos. Aplink mus telkiasi šaltas rūkas, o mūsų veidai nutviekti blausiai ryškios šviesos.

– Man reikia dar vienos paslaugos, – sako Taileris.

Tai susiję su Marla, ar ne?

– Niekada nekalbėk su ja apie mane. Niekada nekalbėk apie mane man už akių. Pažadi? – klausia Taileris.

Aš pažadu.

Taileris įspėja:

– Jeigu kada nors jai apie mane užsiminsi, daugiau niekada manęs nebepamatysi.

Pažadu.

– Pažadi?

Pažadu.

Taileris sako:

– Dabar atmink: pažadėjai tris kartus.

Šaldytuve storas skaidrios masės sluoksnis kaupiasi ant lajaus paviršiaus.

Sakau, lajus skaidosi.

– Nesijaudink, – sako Taileris. – Skaidrusis sluoksnis – tai glicerinas. Gaminant muilą, galima įmaišyt glicerino dar kartą. Arba nugriebti.

Taileris apsilaižo lūpas ir deda mano plaštakas delnais žemyn sau ant šlaunies, ant lipnaus flanelės chalato skverno.

– Gliceriną galima sumaišyti su azoto rūgštimi ir pasigaminti nitroglicerino, – aiškina Taileris.

Aš kvėpuoju pražiota burna ir kartoju: nitroglicerino.

Taileris apsilaižo lūpas, jos pasidaro drėgnos ir blizgios, ir pabučiuoja man ranką.

– Nitrogliceriną galima sumaišyti su sodos nitratu bei pjuvenomis ir pasigaminti dinamito, – sako Taileris.

Man ant baltos plaštakos blizga drėgna Tailerio bučinio žymė.

Dinamito, kartoju ir sėduosi ant kulnų.

Taileris atsuka šarmo kanistro dangtelį.

– Galima sprogdinti tiltus, – sako Taileris.

– Galima sumaišyti nitrogliceriną su didesniu kiekiu azoto rūgšties bei parafinu ir pasigaminti sprogstamosios želė, – sako Taileris.

– Ja be vargų galima susprogdinti pastatą, – sako Taileris.

Taileris palenkia šarmo kanistrą per colį nuo blizgančio drėgno bučinio man ant plaštakos.

– Tai cheminis nudegimas, – sako Taileris, – ir tau skaudės smarkiau, nei kada nors yra skaudėję nudegus. Smarkiau, nei nusidegintum šimtu cigarečių.

Bučinys blizga man ant plaštakos.

– Liks randas, – taria Taileris.

– Jei turi pakankamai muilo, – tęsia Taileris, – gali susprogdinti visą pasaulį. Dabar atmink savo pažadą.

Ir Taileris užpila šarmo.

Tailerio seilės nuveikė du darbus. Drėgnas bučinys man ant plaštakos priklijavo šarmo dribsnių, kol jie degė. Tai pirma. Antra: šarmas degina tik sumišai su vandeniu. Arba seilėm.

– Tai cheminis nudegimas, – pasakė Taileris, – ir tau skaudės labiau, nei kada nors yra skaudėję nudegus.

Šarmu galima valyti užkalkėjusius vamzdžius.

Užsimerk.

Šarmo ir vandens pasta gali išdeginti aliuminio keptuvę.

Šarmo ir vandens skiedinys ištirpdo medinį šaukštą.

Šarmas sumišai su vandeniu įkaista iki dviejų šimtų laipsnių ir kaisdamas svilina man ranką. Taileris uždeda savo vienos rankos pirštus man ant pirštų: mudviejų rankos man ant iškrvintų kelių, ir Taileris liepia būt atidžiam, nes tai didingiausia mano gyvenimo akimirka.

– Nes viskas iki šios akimirkos yra istorija, – sako Taileris, – ir viskas po jos yra istorija.

Tai didingiausia mūsų gyvenimo akimirka.

Šarmas, atsispaudęs tikslia Tailerio bučinio forma, yra tarsi laužas ar žymė, išdeginta karšta geležimi, arba radioaktyvios atliekos, nutekėjusios man ant rankos ilgo ilgo kelio pabaigoje, kuris atrodo labai toli nuo manęs. Taileris liepia man grįžt ir būt su juo. Mano ranka išnyksta – kokio ji mažytė horizonto gale.

Įsivaizduok, kad laužas tebedega, tik dabar jis už horizonto. Saulė leidžiasi.

– Grįžk į skausmą, – sako Taileris.

Tai tikslinga psichologinės pagalbos grupių meditacija.

Nė negalvok apie žodį *skausmas*.

Tikslinga meditacija padeda sergant vėžiu, tai gali padėt ir dabar.

– Pažvelk sau į ranką, – sako Taileris.

Nežiūrėk sau į ranką.

Negalvok apie žodį *nudegimas* ar *kūnas*, ar *audinys*, ar *apdegęs*.

Neišgirsk savęs verkiant.

Tikslinga meditacija.

Tu esi Airijoje. Užsimerk.

Tu esi Airijoje vasarą, baigęs koledžą, ir geri aludėj netoli pilies, kur kasdien sausakimši autobusai su anglų ir amerikiečių turistais atrieđa bučiuoti Blarnio akmenis.

– Neatsiribok, – sako Taileris. – Muilas ir žmogaus auka vienas nuo kito neatskiriami.

Išsprūsti iš aludės kartu su vyrų srautu ir žingsniuoji per rasotą šlapių mašinų tylą gatvėse, kur tik ką lijo. Naktis. Pagaliau prieini pilį su Blarnio akmeniu.

Grindys pilyje išpuvusios, tu kopį akmeniniais laiptais, iš visų pusių tamsa vis tirštėja tau lipant aukštyn. Visi tyli, apstulbinti kopimo ir šio menkučio maištingo veiksmo tradicijos.

– Paklausk manęs, – sako Taileris. – Atsimerk.

– Senovėj, – pasakoja Taileris, – žmonės buvo aukojami ant kalvos prie upės. Tūkstančiai žmonių. Klausyk manęs. Žmonės buvo aukojami, o jų kūnai deginami ant laužo.

– Gali verkti, – sako Taileris. – Gali eit prie kriauklės ir pakišt ranką po vandens čiurkšle, bet iš pradžių turi žinot, kad esi kvailas ir mirsi. Pažiūrėk į mane.

– Kurią nors dieną, – sako Taileris, – tu mirsi, ir kol tu to nesuvoksi, man iš tavęs jokios naudos.

Tu esi Airijoje.

– Gali verkt, – sako Taileris, – bet menkiausia ašarėlė, nukritusi į šarmo dribsnius, tau ant odos paliks cigaretės randą.

Tikslinga meditacija. Tu esi Airijoje vasarą, baigęs koledžą, ir galbūt ten pirmą kartą užsi-geidi anarchijos. Prieš daugybę metų sutikęs Tailerį Durdeną ir primyžęs į pirmą anglišką kremą tu išmokai menkučių maištingų veiksmų.

Airijoje.

Tu stovi aikštelėje pilies laiptų viršuj.

– Galim griebtis acto, – sako Taileris, – deginimui neutralizuoti, bet pirmiausia turi pasi-duot.

– Kai būdavo aukojami ir deginami šimtai žmonių, – pasakoja Taileris, – tiršta balta masė nuo altoriaus tekėdavo žemyn upės link.

Pirmiausia turi pasiekt dugną.

Tu stovi Airijos pilies aikštelėje, bedugnė tamsa už aikštelės krašto, o priešais, už rankos ilgio tamsos juostos, stūkso akmens siena.

– Metų metus, – sako Taileris, – lydavo ant degusio laužo, ir metų metus žmonės būdavo deginami, lietus įsigerdavo į medžio pelenus ir virsdavo šarmo tirpalu, šarmas sumiždavo su ištirpusiais aukų riebalais, ir tiršta balta muilo masė tekėdavo nuo altoriaus pagrindo ir šliauž-davo žemyn upės link.

Airių vyrai aplink tave tamsoje atlieka savo menkutį maištingą veiksmą: prisiartina prie aikštelės krašto, atsistoja tamsos bedugnės pakrašty ir myža.

Tie vyrai ragina: „Pirmyn, varyk savo aukščiausios rūšies amerikietiškus myžalus, sodrius ir geltonus, su daugybe vitaminų. Sodrius, brangius ir išmestus veltui“.

– Tai didingiausia tavo gyvenimo akimirka, – sako Taileris, – o tu atsijungęs jos nepatirsi.

Tu esi Airijoje.

Mm, tu irgi varai. O taip. Taip. Užuodi amoniaką ir vitamino B paros dozę.

– Ten, kur muilas įtekėdavo į upę, – sako Taileris, – po tūkstančio metų žmonių žudynių ir lietaus senoliai aptiko, kad būtent toj vietoj drabužiai išsiskalbia švariau.

Myžu ant Blarnio akmens.

– Ojoj, – sako Taileris.

Myžu sau į juodas kelnes su priskretusiom kraujo dėmėm, kurių mano bosas nevirškina.

Tu esi nuomojamame Popieriaus gatvės name.

– Tai ką nors reiškia, – sako Taileris.

– Tai ženklas, – sako Taileris. Taileris visada aptekęs naudinga informacija. – Kultūrose, nepažinojusiose muilo, – sako Taileris, – žmonės naudojo savo ir savo šunų šlapimą drabu-žiams skalbti ir plaukams trinkti dėl šlapimo rūgšties ir amoniako.

Pasklinda acto kvapas, ir deginimas tau ant rankos ilgo kelio gale išnyksta.

Tvyro šarmo kvapas, erzinantis perkreiptas šnerves, ir vimdanti lignoninės myžalų bei acto smarvė.

– Reikėjo išžudyt visus tuos žmones, – sako Taileris.

Ant rankos ištinusios, paraudusios ir blizgančios Tailerio bučinio formos lūpos. Oda aplink bučinį nuo ašarų nusėta dėmėmis lyg cigarečių nudegimais.

– Atsimerk, – sako Taileris, ir jo veidas žvilga nuo ašarų. – Sveikinu, – sako Taileris, – tu per žingsnį priartėjai prie dugno.

– Tu turi pamatyt, – sako Taileris, – kaip pirmasis muilas buvo pagamintas iš didvyrių.

Susimąstyk apie gyvūnus, su kuriais bandomi produktai.

Susimąstyk apie beždžiones, paleidžiamas į kosmosą.

– Be jų mirties, jų skausmo, be jų aukos, – sako Taileris, – mes nieko neturėtumėm.

Sustabdu liftą tarp aukštų, o Taileris tuo tarpu atsisega diržą. Kai liftas sustoja, sriubos lėkštės, sukrautos ant stumdomo vežimėlio, liaujasi barškėjusios, ir kai Taileris nuima sriubos indo dangtį, garai kamuoliais kyka iki lifto lubų.

Taileris pradeda šlapintis ir sako:

– Nespoksok į mane, man sutraukia.

Tai saldi tiršta pomidorų sriuba su koriandru ir moliuskais. Be jų dviejų, niekas nė neužuos, ko čia dar pridėta.

Sakau: paskubėk. Ir per petį žvilgteliu į Tailerį, kurio pusės colio ilgio daiktas kabo virš sriubos. Atrodo labai juokingai: lyg aukštas dramblys baltais padavėjo marškiniais ir varlyte po kaklu siurbtų sriubą mažu straubliuku.

Taileris sako:

– Sakiau nespoksoti.

Lifto duryse priešais mane įstiklintas mažas veido dydžio langelis, pro kurį matau pobūvių salės koridorių. Liftui sustojus tarp aukštų, matyti maždaug tarakono storio plyšelis virš žalio linoleumo: iš čia per tarakono storį driekiasi žalias koridorius ir išnyksta už pravertų durų, kur titanai ir jų milžinės žmonos, apsikarstę deimantais, didesniais, nei galiu įsivaizduoti, geria šampaną statinėmis ir staugia vienas ant kito.

Praeitą savaitę, pasakoju Taileriui, kai teisininkai iš „Empire State Building“ čia šventė Kalėdų vakarėlį, sukėliau sau erekciją ir kaišiojau daiktą į visus jų apelsinų putėsius.

Praeitą savaitę, sako Taileris, sustabdžiau liftą ir nusiperdžiau ant pilno vežimėlio Jaunių lygos itališkų arbatėlės saldumynų.

Taileris žino, kaip morengai sugeria kvapą.

Per tarakono storį girdim skambinant belaisvę arfininkę, kai titanai kilnoja šakutes su peteliškės formos ėrienos išpjovomis – kiekvienas kąsnis dydžio sulig visa kiaule, o kiekviena burna – kaulinės Stounhendžo girmos.

Sakau: varyk.

Taileris sako:

– Negaliu.

Jeigu sriuba atšals, jie ją gražins.

Šitie gigantai bet ką gali nusiūsti atgal į virtuvę dėl menkiausios priežasties. Tiesiog trokšta pamatyt, kaip už pinigus aplink juos šokinėjama. Per tokius pietus kaip šitie, per tokius pobūvius jie žino, kad arbatpinigiai jau įskaičiuoti į sąskaitą, ir elgiasi su tavim kaip su šiukšle. Iš tikrųjų mes nieko negražinam atgal į virtuvę. Kiek sukratom lėkštę su prancūziškais bulvytėmis bei olandiškais šparagais ir nešam kam nors kitam, ir staiga – viskas gerai.

Sakau: Niagaros krioklys. Nilo upė. Mokykloj mes visi manėm: jeigu įmerksi miegančiojo ranką į indą su šiltu vandeniu, jis prišlapins į lovą.

Taileris sako:

– Oi. – Man už nugaros Taileris sako: – O taip. O, pagaliau pavyko. O taip. Taip.

Pro pravertas duris į svečių kambarius iš koridoriaus iššiurena auksiniai, juodi ir raudoni sijonai, ilgi kaip senojo Brodvėjaus teatro auksaspalvio aksomo užuolaida. Kartkartėm praskuodžia juodų odinių kadilakų sedanų poros su raišteliais vietoj valytuvų. O virš mašinų juda įstaigų bokštų miestas raudonomis juostomis ant juosmens.

Nepersistenk, sakau.

Mudu su Taileriu virtom aptarnavimo industrijos partizanais teroristais. Iškilmingų vakarienių sabotažininkais. Viešbutis rengia iškilmingas vakarienes, ir kai kas nors užsigeidžia užkąsti, jie gauna maisto, vyno, porceliano indų ir padavėjų. Gauna visko – visko viena sąskaita. Ir kadangi jie žino, kad negali grasinti tau arbatpinigiais, jiems tu esi tik tarakonas.

Kadaise Taileris yra aptarnavęs tokią iškilmingą vakarienę. Tai įvyko Taileriui tapus apsimetėliu padavėju. Per tą pirmą vakarienę Taileris tiekė žuvies patiekalą ažuūriniam baltame stiklo pastate, kuris, rodos, buvo pakibęs virš miesto ant plieninių kojų, įtvirtintų kalvos šlaitė. Įpusėjęs valgyti žuvies patiekalą, kai Taileris skalavo lėkštes po itališkos pastos, į virtuvę įžengė namų šeimininkė su popieriaus skiaute rankoje, plazdančia lyg vėliava, – kaip drebejo jos ranka. Ponia norinti žinoti, ar padavėjai matė, kaip kuris nors svečių leidosi koridorium į namo miegamuosius kambarius. Ypač kuri nors moterų. Arba šeimininkas.

Taileris, Albertas, Lenis ir Džeris virtuvėje skalauja ir krauna lėkštes, o virėjas mokinyš Leslis tepa česnakinį sviestą ant krevetėmis ir sraigėmis įdarytų artišokų galvų.

– Mums draudžiama eiti į tą namo dalį, – sako Taileris.

Įeinam pro garažą. Mums leidžiama matyti tik garažą, virtuvę ir valgomąjį.

Šeimininkas virtuvės tarpduryje prisiartina prie savo žmonos iš už nugaros ir ištraukia jai iš drebančios rankos popieriaus skiautę.

– Viskas bus gerai, – sako jis.

– Kaip aš galiu pasirodyti tiems žmonėms, – kalba Ponia, – neišsiaiškinusi, kas tai padarė?

Šeimininkas priglaudžia delną jai prie nugaros, prie jos balto šilko vakarinės suknelės, darančios prie namų, ir ponias išsitiesia, išlygina pečius ir staiga nurimsta.

– Tai tavo svečiai, – sako jis. – Ir šitas pobūvis labai svarbus.

Tai atrodo labai juokingai: tarsi pilvakalbys gaivintų savo lėlę. Ponia pažvelgia į savo vyrą, ir lengvai stumtelėjęs šeimininkas nusiveda žmoną atgal į valgomąjį. Raštelis nukrinta ant grindų, ir pirmyn atgal varstomos virtuvės durys – *šlam šlam* – prišluoja raštelį Taileriui prie kojų.

Albertas klausia:

– Kas ten parašyta?

Lenis išeina nurinkti indų po žuvies patiekalo.

Leslis įkiša padėklą su artišokų galvomis į orkaitę ir klausia:

– Tai kas gi tokio ten parašyta?

Taileris pažvelgia tiesiai į Leslį ir atsako nė nežvilgtelėjęs į raštelį:

– Aš įpurškiau truputį šlapimo į mažiausiai vienerius jūsų daugybės elegantiškų kvepalų.

Albertas nusišypso:

– Primityžai į jos kvepalus?

Ne, atsako Taileris. Jis paprasčiausiai palikęs raštelį įkištą tarp buteliukų. Ji turi kokius šimtą buteliukų, sustatytų ant spintelės su veidrodžiu vonioje.

Leslis šypsosi.

– Tai iš tikrųjų neprimyžai?

– Ne, – atsako Taileris, – bet ji to nežino.

Likusį vakarą per iškilmingą vakarienę po balto stiklo dangum Taileris rinko nuo stalo priešais šeimininkę lėkštes su atšalusiais artiškais, paskui su atšalusia veršiena ir atšalusiomis bulvytėmis, o paskui su atšalusi suflė *a la Polonaise* ir kokį tuziną kartų pildė jai vyno taure. Ponia sėdėjo stebėdama, kaip kiekviena moteris valgo maistą, o nurinkus šerbeto lėkštes ir prieš patiekiant abrikosų pyragą, ponios vieta stalo gale staiga liko tuščia.

Kai svečiams išsiskirsčius jie plovė indus, krovė vyno kibirėlius ir porceliano indus atgal į viešbučio vežimėlį, į virtuvę įžengė šeimininkas ir paklausė, ar Albertas negalėtų ateiti ir padėti jam nunešti kai ką sunkaus.

Leslis svarsto: „Gal Taileris persistengė?“

Garsiai ir greitai Taileris papasakoja, kaip žudomi banginiai gaminti tiems kvėpalams, kai nuojantiems daugiau nei uncija aukso. Daugelis žmonių niekada nėra matę banginio. Leslis turi du vaikus bute prie autostrados, o ponija šeimininkė ant savo vonios spintelės turi daugiau babkių, negu jie užsidirbs per metus.

Albertas grįžta padėjęs šeimininkui ir telefonu surenka 911. Tada pridengia delnu ragelį ir sako: Taileri, žmogau, nereikėjo palikt to raštelio?

Taileris atsako:

– Tai eik ir pranešk pobūvio vadybininkui. Tegu mane atleidžia. Aš nesu susižadėjęs su šituo šūdinu darbu.

Visi žiūri sau į kojas.

– Būt atleistam iš darbo, – sako Taileris, – geriausia, kas gali atsitikt kiekvienam mūsų. Šitaip nustotumėm drumstę vandenį ir ką nors pakeistumėm savo gyvenime.

Telefonu Albertas iškviečia greitąją pagalbą ir nurodo adresą. Laukdamas prie ragelio Albertas sako, kad dabar šeimininkė atrodanti apgailėtina. Albertas turėjo ją kelti nuo grindų prie tualetu. Šeimininkas negalėjęs to daryti, nes ponija kaltinusi jį primyžus į jos kvėpalus ir sakiusi, kad jos vyras bandęs ją išvartoti iš proto, užmezgęs romaną su viena šįvakar atėjusių moterų, ir ji pavargusi – pavargusi nuo visų tų žmonių, kuriuos jie vadina draugais.

Šeimininkas negalėjęs jos pakelti, nes ponija nukritusi už tualetu su savo balta suknele ir mosikavusi nudaužtu kvėpalų buteliuku rankoje. Ponia grasino perpjausianti jam gerklę, jei tik mėginsias ją paliesti.

Taileris sako:

– Jėga.

O Albertas dvokia. Leslis sako:

– Albertai, brangusis, tu dvoki.

Kaip tu iš tos vonios išeisi nedvokdamas, atsako Albertas. Dalis kvėpalų buteliukų guli išdaužyti ant grindų, o kita dalis sugrūsta į unitazą. Atrodo kaip ledas, sako Albertas, kaip per prašmatniausią viešbučio vakarėlį, kai į unitazus įberinama smulkinto ledo. Vonioje smarvė, ant grindų girgžda netirpstanto ledo šukės, kai Albertas padeda poniai atsistoti: jos balta suknelė šlapia nuo geltonų dėmių, ponija sviedžia sudaužytą buteliuką į šeimininką, paslysta ant kvėpalų ir stiklo duženų ir griūna delnais ant grindų.

Ji verkia ir kraujuoja susirangiusi priešais unitazą. Oi duria, graudena ji.

– Oi Volteri, duria. Man duria, – skundžiasi ponია.

Kvepalai, visi negyvi banginiai jos supjaustytose rankose, duria.

Šeimininkas pastato poniją ant kojų prieš save, ponია laiko rankas iškėlusi, tarytum melstųsi, bet per colį viena nuo kitos, o kraujas sruvena delnais, riešais, deimantine apyranke iki pat alkūnių ir varva žemėn.

O šeimininkas guodžia:

– Viskas gerai, Nina.

– Mano rankos, Volteri, – skundžiasi ponია.

– Viskas bus gerai.

Ponia klausia:

– Kas su manim šitaip galėjo pasielgt? Kas manęs šitaip nekenčia?

Šeimininkas prašo Alberto:

– Gal iškvistumėt greitąją?

Tai buvo pirmoji Tailerio, kaip aptarnavimo industrijos teroristo, misija. Padavėjas partizanas. Griovikas už minimalų atlyginimą. Taileris taip elgiasi jau metų metus ir sako, kad daryti tai kartu su kuo nors – linksmiau.

Baigęs pasakot Alberto istoriją, Taileris nusišypso ir sako:

– Jėga.

Dabar viešbutyje, lifte, sustojusiam tarp virtuvės ir pobūvių salių aukštų, pasakoju Taileriui, kaip nusičiaudėjau ant upėtakio šaltienoje per dermatologų sąskrydį, ir trys žmonės man priekaištavę, kad buvo per sūru, o vienas žmogus gyrė, kad buvo labai skanu.

Taileris nupurto paskutinius lašus į sriubos indą ir sako jau išsituštinęs. Žymiai lengviau myžti į šaltą sriubą, pertrintą svogūnų sriubą arba virtuvės šefų gaminamą tikrai šviežią šaltą žalių daržovių sriubą. Neįmanoma myžti į svogūnų sriubą su lydyto sūrio luobu, tiekiamą specialiuose indeliuose. Jei kada nors ten valgyčiau, užsisakyčiau būtent ją.

Mums jau pradėjo trūkti idėjų – Taileriui ir man. Išdarinėt visus tuos dalykėlius su maistu darėsi nuobodu – vos ne darbo dalis. Vėliau nugirdau vieną gydytojų, teisininkų ar panašiai sakant, esą hepatito sukėlėjas išgyvena ant nerūdijamo plieno šešis mėnesius. Belieka pasvarstyti, kiek tas sukėlėjas išgyventų ant sluoksnuoto pyrago su romu.

Arba pyragėlyje su lašiša.

Paklausiau to gydytojo, kur galima gauti tų hepatito sukėlėjų, ir jis buvo pakankamai girtas nusiųkti.

– Visi jie keliauja į medicinos atliekų duobę, – sako jis.

Ir juokiasi.

Visi drauge.

Medicinos atliekų duobė – skamba, lyg būtum pasiekęs patį dugną.

Laikydamas vieną ranką ant lifto valdymo pulto, klausiu Tailerio, ar jis pasiruošęs. Randas man ant rankos ištinęs, paraudęs, blizga ir atrodo kaip Tailerio bučinio formos lūpos.

– Dar sekundę, – delsia Taileris.

Pomidorų sriuba tikriausiai dar karšta, nes sulinkęs daiktas, kurį Taileris įsikiša į kelnes, rausvas kaip milžiniška virta krevetė.

Pietų Amerikoje, Magiškame krašte, galėtumėm sau braidyti po upę, ir mažos žuvytės įplauktų Taileriui į šlapimo kanalą. Žuvytės dygliuotais pelekais mosikuotų į šonus, užplauktų aukštyn Tailerio kūnu, įsikurtų ir pasiruoštų dėti kiaušinėlius. Kaip praleidom šeštadienio vakarą, daugeliu požiūrių dar nebuvo blogiausia.

– Galėjo būt blogiau, – sako Taileris. – Turiu omeny tai, ką iškrėtėm Marlos motinai.

Sakau: užsičiaupk.

Taileris sako, Prancūzijos vyriausybė būtų galėjusi mus išvežti į požeminių pastatų kompleksą už Paryžiaus, kur net ne chirurgai, bet menkai patyrę technikai būtų išpjovę mums akių vokus išbandyti savaiminio įdegimo dezodoranto toksiškumą.

– Taip atsitinka, – sako Taileris. – Paskaityk laikraščius.

Blogiausia, kad aš žinojau, ką Taileris ruošiasi daryti Marlos motinai, bet pirmą kartą nuo to laiko, kai su juo susipažinau, Taileris turėjo tikrų pinigų. Taileris užkalinėjo tikrų babkių. Paskambino iš Nordstromo parduotuvės ir prieš Kalėdas užsakė du šimtus gabalėlių Tailerio rudojo cukraus spalvos muilo veidui. Pardavinėjant jį po dvidešimt žalių už gabalėlį – mūsų siūloma mažmenine kaina, – pakako pinigų eit pavalgyt šeštadienio vakarą. Pinigų suremonuoti dujų vamzdžio skylę. Eit pašokt. Kai nereikia jaudintis dėl pinigų, gal galėčiau išeit ir iš darbo.

Taileris save vadina Popieriaus gatvės muilo kompanija. Žmonės kalba, esą tai pats geriausias muilas.

– Galėjo būt blogiau, – sako Taileris, – jeigu atsitiktinai būtum suvalgęs Marlos motiną.

Pilna burna kiniškos vištienos sakau jam, kad, po velnių, užsičiauptų.

Šį šeštadienio vakarą sėdim 1968 metų „Impalos“ automobilyje dviem nuleistom padangom, priekinėj sėdynėj, pirmoje senų mašinų aikštelės eilėje. Mudu su Taileriu šnekučiuojamės, gurkšnojame alų iš skardinių, o šitos „Impalos“ priekinė sėdynė platesnė nei daugumos žmonių sofas. Mašinų stovėjimo aikšteles šitoj bulvaro daly profesionalai vadina Aukso puodų aikštelėm, nes visos mašinos čia kainuoja apie du šimtus žalių, ir dienos metu čigonai, prižiūrintys šitas aikšteles, stoviniuoja savo medžio plokštės būdelėse ir rūko ilgus plonus cigarus.

Mašinos čia – tai pirmosios mašinos metalo laužui, kuriomis vaikigaliai važinėja vidurinėse mokyklose: „Gremlinai“, „Peiseriai“, „Maverikai“, „Hornetai“, „Pintos“, „International Harvester“ pikapai, „Kamaros“, „Dasteriai“ ir „Impalos“ nuleidžiamu stogu. Mašinos, kurias žmonės mėgo, o paskui išmetė. Gyvūnai aptvare. Nuotakų suknelės labdaros parduotuvėse. Su įlenkimais, pilkomis, raudonomis ar juodomis priekinių durelių plokštėmis, odinėmis plokštėmis ir apsisivelusių drabužių pūkų gumulais, kurių niekas nė nepasivargino nurinkti. Plastiko mediena, plastiko oda ir plastikinio chromo interjerai. Naktį čigonai netgi nerakina mašinų.

Bulvaru važiuojančių mašinų šviesos švysčioja už kainos, užrašytos ant didžiulio „Impalos“ panoraminio priekinio stiklo. Išvyskite JAV. Kaina – devyniasdešimt aštuoni doleriai. Iš

vidaus atrodo kaip aštuoniasdešimt devyni centai. Nulis nulis kablelis aštuoni devyni. Amerika kviečia jus paskambinti.

Dauguma mašinų čia kainuoja apie šimtą dolerių, ir ant visų mašinų vairuotojo langelio iškaba: „Be remonto“.

Mes išsirinkom „Impalą“, nes jeigu tektų šeštadienio naktį miegot mašinoj, tai geriau jau mašinoj plačiausiomis sėdynėmis.

Valgom kinų maistą, nes negalim grįžt namo. Galim arba miegot čia, arba visą naktį leist šokių klube. Mes nevaikštom į šokių klubus. Taileris sako, kad ten per tranki muzika, ypač bosai, kurie nesiderina su jo bioritmu. Po paskutinio karto, kai buvom ten nuėję, Taileris sakė, kad nuo trankios muzikos jam užkietėję viduriai. Taigi dėl to. Be to, klube per daug triukšminga ir neįmanoma susišnekėti, ir po poros gėrimų kiekvienas jaučiasi dėmesio centras, bet visiškai nepajėgia bendrauti su kitais.

Tu esi lavonas anglų detektyviniame filme.

Šią naktį nakvojam mašinoj, nes Marla, įsigrūdusi pas mus namo, grasino iškviešti policiją, kuri mane areštuosianti už tai, kad išviriau jos motiną, paskui Marla trankėsi po namus šaukdama, kad aš vampyras ir kanibalas, ir spardė krūvas *Reader's Digest* ir *National Geographic*, kol aš ją ten palikau vieną. Trumpai kalbant.

Po jos atsitiktinės tyčinės savižudybės su „Ksanaksu“ Ridžento viešbutyje negaliu įsivaizduot Marlos, kviečiančios policiją, bet Taileris pamanė, kad geriau būsią šianakt pernakt kitur. Jeigu kas.

Jeigu Marla sudegintų namą.

Jeigu Marla išeitų ir susirastų ginklą.

Jeigu Marla iki šiol yra name.

Jeigu kas.

Stengiuosi susikaupti:

Baltas mėnulis
Žvaigždės niekad nepyksta
Lia lia, pabaiga

Čia „Impaloje“, prie šalto kieto vairo, kokių trijų pėdų skersmens, ant suplyšusios vinilo sėdynės, badančios man šikną per džinsus, mašinoms riedant bulvaru, su alaus skardine rankoj Taileris sako:

– Dar kartą. Papasakok, kas atsitiko.

Kelias savaites nekreipiau dėmesio, ką Taileris ketino daryti. Kartą buvau nuėjęs su Taileriu į pašto skyrių ir žiūrėjau, kaip jis siunčia Marlos motinai telegramą.

SIAUBINGAI SUSIRAUKSLEJAU (taškas) PRASAU MAN PADETI! (pabaiga)

Taileris parodė tarnautojui Marlos bibliotekos skaitytojo pažymėjimą, užrašė Marlos vardą ant telegramos blanko ir suriko: „Taip, Marla gali būti ir vyriškas vardas, ir tarnautojas tegu žiūri savo reikalų!“

Kai ėjom iš pašto, Taileris pasakė: jeigu jį myliu, turiu juo pasitikėti. Man nereikia to žinot, tęsė Taileris, ir nusivedė mane į „Garbonzo“ kavinę arabiškos žirnių pastos.

Iš tikrųjų mane išgąsdino ne tiek telegrama, kiek valgymas kavinėj su Taileriu. Niekada, ne, niekada Taileris už nieką nėra mokėjęs grynais. Kai prireikia drabužių, Taileris užsuka į sporto sales ir viešbučius pasiimti drabužių iš pamestų daiktų skyriaus. Tai geriau nei Marla, kuri vagia džinsus iš savitarnos skalbyklų džiovintuvų ir parduoda juos po dvylika dolerių už porą padėvėtų džinsų supirktuvėse. Taileris niekada nėra valgęs restoranuose, o Marla nebuvo susiraukšlėjusi.

Be jokios aiškios priežasties Taileris nusiuntė Marlos motinai saldainių dėžutę už penkiolika svarų.

Pasak Tailerio, ir dėl kito dalyko šita šeštadienio naktis galėjusi būt blogesnė – dėl rudojo voro atsiskyrėlio. Geldamas jis išvirkščia ne tik nuodų, bet ir virškinimo fermento arba rūgšties, ištirpančios audinį aplink įkandimą – tikrąja to žodžio prasme ištirpančios tau ranką, koją ar veidą.

Šį vakarą, kai visa ta košė užvirė, Taileris slapstėsi. Marla apsireiškia mūsų namuose. Nė nepasibeldusi Marla įlenda pro lauko duris ir šaukia:

– Bar bar bar.

Aš skaitau *Reader's Digest* virtuvėj. Esu ramus kaip belgas.

Marla šaukia:

– Taileri, ar galiu užeit? Tu namie?

Aš surinku: Tailerio nėra?

Marla šaukia:

– Nebūk bjaurybė.

Tuo metu jau atsiduriu prie lauko durų. Marla stovi hole su greitosios siuntų tarnybos paketu ir sako:

– Man reikia kai ką įdėt į tavo šaldiklį.

Minu jai iš paskos ant kulnų į virtuvę ir sakau: ne.

Ne.

Ne.

Ne.

Ji nelaikys savo šlamšto šituose namuose.

– Bet pumputi, – sako Marla, – viešbuty aš neturiu šaldiklio, o tu esi sakęs, kad galėsiu naudotis tavuoju.

Ne, nesu sakęs. Mažiausiai už viską noriu, kad Marla čia įsikeltų susigabendama vieną savo šlamštelį po kito.

Marla atplėšia greitosios siuntų tarnybos paketą ant virtuvės stalo, ištraukia kažką balta iš putoplasto pakuotės ir papurto tą baltą dalyką man prieš veidą.

– Tai tau ne šlamštas, – sako ji. – Tai, apie ką tu kalbi, yra mano motina, todėl atsiknisk.

Marla ištraukia iš paketo vieną tų plastiko maišelių su balta mase, kurią Taileris naudoja lajui ruošti ir muilui gaminti.

– Galėjo būti blogiau, – sako Taileris, – jeigu būtum atsitiktinai suvalgęs tai, kas buvo kuriam nors tų maišelių. Jeigu kada nors būtum atsikėlęs vidurnaktį, išspaudęs baltą pliužę, su-

maišęs su Kalifornijos svogūnų sriubos koncentratu ir suvalgęs kaip kremą su bulvių traškučiais. Arba brokoliais.

Labiau už viską pasaulyje tą akimirką, kai mudu su Marla stovėjom virtuvėj, troškau, kad Marla neatidarytų šaldiklio.

Paklausiau, ką ji ketinanti daryti su balta mase.

– Prancūziškas lūpas, – atsakė Marla. – Kai sensti, lūpos traukiasi. Aš taipau kolageno injekcijai į lūpas. Jau turiu beveik trisdešimt svarų kolageno tavo šaldiklyje.

Pasiteiravau, kokio dydžio lūpų ji norinti.

Marla aiškino bijanti pačios operacijos.

„Impaloje“ sakau Taileriui, kad greitosios siuntų tarnybos pakete buvo tas pats šlamštas, iš kurio gaminom muilą. Kai paaiškėjo, kad silikonas pavojingas sveikatai, kolagenas tapo geidžiamiausia medžiaga, švirkščiamą raukšlėms lyginti, plonomis lūpoms storinti ar mažiems smakrams didinti. Marla aiškino, kad daugiausia pigaus kolageno gaunama iš sterilizuotų ir perdirbtų karvės riebalų, bet toks pigus kolagenas kūne ilgai neišlieka. Kad ir kur jį švirkštų, sakykim, į lūpas, kūnas jį atmeta ir pamažu išstumia lauk. Po šešių mėnesių tavo lūpos vėl plonos.

Pasak Marlos, geriausias kolagenas yra tavo paties riebalai, išsiurbti iš šlaunų, perdirbti, išvalyti ir vėl įšvirkšti į lūpas. Ar kitur. Toks kolagenas patvarus.

Tas šlamštas mūsų namų šaldytuve buvo Marlos kolageno fondas. Kai tik jos mamytė sukaupdavo nereikalingų riebalų, jai juos išsiurbdavo ir supakuodavo. Marla sako, kad šis procesas vadinamas *kaupimu*. Jei Marlos mamytei pačiai nereikia kolageno, ji siunčia paketus Marlai. Marla niekada nėra turėjusi savo riebalų, todėl mamytei atrodo, kad šeimos nario kolagenas yra geriau, nei Marla naudotų pigų karvių kolageną.

Bulvaru važiuojantis automobilis nušviečia pardavimo užrašą lange ir atspaudžia „Be remonto“ Taileriui ant skruosto.

– Vorai, – sako Taileris, – gali pridėti kiaušinėlių, o jų lervos įsigrauzti tau po oda. Štai koks bjaurus gali pasidaryt gyvenimas.

Tą akimirką mano vištiena su migdolais ir šiltu salsvu padažu skoniu primena masę, išsiurbtą Marlos motinai iš šlaunų.

Tiktai tada, stovėdamas virtuvėj su Marla, supratau, ką iškrėtė Taileris.

SIAUBINGAI SUSIRAUKSLEJAU.

Supratau, kodėl jis nusiuntė saldinius Marlos motinai.

PRASAU MAN PADETI.

Sakau: Marla, geriau nekišk nosies į šaldiklį.

Marla sako:

– Geriau ką?

– Mes niekada nevalgom raudonos mėsos, – sako man Taileris „Impaloje“. O vištos riebalų jis negali naudoti, nes muilas nesukietės į gabalus. – Tas reikalas, – sako Taileris, – mums neša babkes. Susimokėjom nuomą tuo kolagenu.

Sakau: reikėjo apie tai pasakyti Marlai. Dabar ji mano, kad aš tai padariau.

– Saponifikacija, – aiškina Taileris, – tai cheminė reakcija, reikalinga geram muilui gaminti. Čia netinka nei vištos riebalai, nei bet kurie kiti, kuriuose per daug druskos.

– Klausyk, – sako Taileris, – turim stambų užsakymą. Štai ką mes padarysim: nusiūsim Marlos mamytei šokolado ir gal keletą vaisinių tortų.

Nemanau, kad tai padės, – daugiau jau ne.

Trumpai tariant, Marla įkišo nosį į šaldiklį. Na gerai, iš pradžių mes truputį pasistumdėm. Bandau ją sulaukyti, maišelis, kurį ji laiko, krinta, plyšta ir turinys išsilieja ant linoleumo, ir mes abu slidinėjame po riebią baltą pliurzę ir žiaukčiojam. Įsikimbu Marlai į juosmenį iš už nugaros, jos juodi plaukai plaka man per veidą, rankos prispaustos prie šonų, o aš užsivedęs kartoju: tai ne aš, tai ne aš.

Aš to nepadariau.

– Mano motina! Tu ją visą išliejai!

Mums reikėjo pagaminti muilo, sakau prispaudęs veidą jai prie ausies. Mums reikėjo išskalbt kelnes, sumokėt nuomą, sutvarkyt nuotekų dujų vamzdyje. Tai ne aš.

Tai Taileris.

Marla šaukia:

– Ką tu čia kalbi? – Ji išsineria iš sijono. Muistausi, kad atsikelčiau nuo riebaluotų grindų, rankose laikydamas Marlos medvilninį raštuotą sijoną, o Marla su kelnaitėmis, basutėmis pleištiniais kulnais ir kaimiško stiliaus palaidine atlapoja šaldiklį: viduje nebėra kolageno fondo.

Tik dvi senos prožektoriaus baterijos, ir nieko daugiau.

– Kur jinai?

Aš jau šliaužiu atgal, rankos slysta, batai sliuogia linoleumu, o šikna tiesiu švarų taką per purvinas grindis tolyn nuo Marlos ir šaldytuvo. Laikau prieš save iškėlęs Marlos sijoną, kad nereikėtų matyt Marlos veido, kai jai pasakau.

Tiesą.

Mes iš jos pagaminom muilą. Iš jos. Marlos motinos.

– Muilą?

Muilą. Išverdi riebalus. Sumaišai juos su šarmu. Gauni muilą.

Kol Marla klykia, metu sijoną jai į veidą ir bėgu. Slystu. Bėgu.

Pirmyn atgal po pirmą aukštą, Marla lekia man iš paskos pristabdydama pakampėse, pasiramščiuodama į langų rėmus, kad būtų greičiau. Slysdama.

Palikdama purvinus riebalų ir grindų dulkių atspaudus tarp tapetų gėlių. Griūna ir slysta, trenkiasi į apkaltas sienas, vėl keliasi ir bėga.

Marla šaukia:

– Tu išvirei mano motiną!

Taileris išvirė jos motiną.

Marla šaukia tik per vieną nagų grybšnį man už nugaros.

Taileris išvirė jos motiną.

– Tu išvirei mano motiną!

Lauko durys tebėra atviros.

Tada šaunu pro lauko duris, o Marla šaukia tarpdury už manęs. Mano kojoms pavyksta nepaslusti ant cementinio šaligatvio, ir aš bėgu tolyn. Kol randu Tailerį, arba kol Taileris randa mane, ir aš jam pasakoju, kas atsitiko.

Su alaus skardinėmis rankose Taileris ir aš išsitiesiam ant priekinės ir užpakalinės sėdynių, aš – priekyje. Netgi dabar Marla tikriausiai dar name, svaido žurnalus į sienas ir šaukia, koks aš bibis, pabaisa, dviveidis kapitalistas, niekšas subinlaižys. Nakties myliose, nusidriekusiame tarp Marlos ir manęs, knibžda vabzdžių, melanomų ir mėsėdžių užkratų. Ten, kur dabar esu, ne taip jau blogai.

– Kai žmogų nutrenkia žaibas, – sako Taileris, – jo galva sudega ir virsta smilkstančiu futbolo kamuoliu, o užtrauktukai atsisega patys.

Klausiu: ar šianakt mes pasiekėm dugną?

Taileris atsilošia ir klausia:

– Jeigu šią akimirką Merilin Monro būtų gyva, ką ji dabar veiktų?

Aš atsakau: labanakt.

Apmušalai draiskanomis karo nuo lubų, ir Taileris sako:

– Krapštytų nagais savo karsto dangtį.

Mano bosas stovi pernelyg arti mano stalo su šypsenele sučiauptose ir į šonus nutįsusiose lūpose, tarpukojis man prie alkūnės. Pakeliu akis nuo lydimojo prekės keitimo rašto. Tokie raštai visada pradedami vienodai:

„Šis raštas siunčiamas jums pagal Nacionalinio motorinių transporto priemonių saugumo akto reikalavimus. Mes nustatėme, kad yra defektas...“

Šią savaitę taikiau firmos atsakomybės formulę, ir šį kartą A dauginti iš B dauginti iš C lygu daugiau už prekės keitimo kainą.

Šią savaitę tai mažas plastiko laikiklis, kuriuo pritvirtinama priekinio stiklo valytuvų guma. Daikčiukas, kurį galima išmesti lauk. Tik du šimtai automobilių su defektais. Galima sakyti, visiškas niekas darbo jėgos požiūriu.

Ana savaitė buvo tipiškesnė. Aną savaitę kalba ėjo apie odą, apdirbtą pripažinta teratogenine medžiaga, sintetinė „Nirret“ ar kita kokia draudžiama medžiaga, iki šiol naudojama apdirbant odą trečiojo pasaulio šalyse. Tokia stipria, kad gali sukelti apsigimimų bet kurios nėščios moters, kuriai pakliūna po ranka, vaisiui. Praeitą savaitę niekas neskambino į Transportavimo skyrių. Niekas nekėlė bylos dėl prekės keitimo.

Naują odą dauginti iš darbo jėgos dauginti iš administracinių išlaidų lygu daugiau už pirmojo ketvirčio pelną. Jeigu kas kada nors aptiks mūsų klaidą, galim paklot krūvą pinigų liūdinčioms šeimoms dar prieš pradėdami keisti šešis tūkstančius penkis šimtus odinių salonų.

Tačiau šią savaitę mes vykdom prekių keitimo kampaniją. Ir šią savaitę vėl kamuoja nemiga. Nemiga, ir dabar visam pasauliui parūpo stabtelėti ir pašokinėti man ant kapo.

Bosas ryši pilką kaklaryšį, taigi šiandien turėtų būt antradienis.

Bosas prisiartina prie mano stalo su popieriaus lakštu ir klausia, ar nieko nepamečiau.

– Šitas popierius buvo paliktas kopijavimo mašinoj, – sako jis ir pradeda skaityti:

„Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.“

Jo akys bėgioja nuo vieno popieriaus krašto prie kito, ir jis sukikena.

„Antroji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.“

Girdžiu Tailerio žodžius boso lūpose, Pono Boso, pagyvenusio, nutukusio vyriškio, kurio šeimos nuotrauka stovi ant stalo, svajojančio apie ankstyvą pensiją ir žiemas kokios nors Arizonos dykumos kempinge. Bosas skrupulingai iškrakmolytais marškiniais, kiekvieną antradienį po priešpiečių apsilankantis pas kirpėją, žiūri į mane ir sako:

– Tikiuosi, tai ne jūsų.

Aš esu Kraują kaitinantis Džo pyktis.

Taileris paprašė manęs išspausdinti kovos klubo taisykles dešimčia kopijų. Ne devyniom, ne vienuolika. Taileris sako „dešimčia“. Šiaip ar taip, man nemiga, neprisimenu, kad būčiau miegojęs jau trečia naktis. Tai tikriausiai mano išspausdintas originalas. Padariau dešimt kopijų ir pamiršau originalą. Kopijavimo mašinos paparacio blykstė man į veidą. Nemiga padeda atsiriboti nuo visko – kopijų kopijos kopija. Nieko negali paliesti, ir tavęs niekas paliesti negali.

Bosas skaito:

„Trečioji kovos klubo taisyklė: du vyrai vienoje kovoje.“

Nė vienas mūsų nė nemirkteli.

Bosas skaito:

„Viena kova vienu metu.“

Nemiegojau tris paras, nebent dabar miegu. Bosas papurto popierių man prieš nosį.

– Tai kaip? – klausia jis. – Ar čia koks nors žaidimėlis darbo metu?

Man mokama už tai, kad dirbčiau susitelkęs, o ne švaistyčiau laiką žaisdamas karinius žaidimus. Ir man mokama ne už tai, kad be reikalo naudočiau kopijavimo mašinas.

Tai kaip? Jis papurto popierių man prieš nosį. Tada klausia, ką aš apie tai manau, ką jam daryti su darbuotoju, kuris, užuot dirbęs, fantazuoja savo pasaulėlyje. Juo dėtas kaip elgčiausi?

Kaip pasielgčiau?

Prakirstu skruostu, juodai mėlynais ištinusiais paakiais ir iššokusiu raudonu Tailerio bučinio randu ant rankos – kopijų kopijos kopija.

Svarstau.

Kokio velnio Taileriui reikia dešimties kovos klubo taisyklių egzempliorių?

Šventoji Indijos karvė.

Sakau, kad elgčiausi taip: būčiau itin atsargus kalbėdamas su kuo nors apie šį popierių.

Sakau: atrodo, kad tai parašė koks nors pavojingas psichozės apsėstas žudikas, ir šitas kostiumuotas šizofrenikas tikriausiai gali bet kurią darbo dienos akimirką prarasti savitvardą ir pradėti sėlinti iš kontoros į kontorą su dujiniu pusiau automatiniu „Armalito AR-180“ karabinu.

Bosas tik žiūri į mane, ir tiek.

Sakau, kad tas vaikas, tikriausiai kas vakarą sėdi namie ir po kiekvieno paleisto šūvio nedidele apskrita dilde įpjauja kryžiuką vamzdžio gale. Ir kai vieną rytą jis pasirodys darbe ir paleis kulką į bambeklį, nevėkšlą, smulkmenišką, zyziantį, subines laižantį, minkštašiknį bosą, ta vienintelė kulka lėks įrėžtais grioveliais prasimušdama kelią, tada lyg gelė išsiskleis tavyje ir per stuburą išsprogdins kilogramą dvokiančių vidurių. Įsivaizduok, kaip lėtai sprogs tant plonųjų žarnų dešroms atsiveria vidurių čakra.

Bosas patraukia popierių man iš panosės.

– Toliau, – sakau, – skaitykit toliau.

– Ne, tikrai, – sakau, – skamba nepaprastai. Visiškai liguisto proto kūrinys.

Ir aš nusišypsau. Šiknaskylę primenantys žaizdos kraštai mano skruoste tokie pat juodai mėlyni kaip šuns dantenos. Įsitempusi virš patinusių paakių oda atrodo lyg nulakuota.

Bosas žiūri į mane.

Leiskit man jums padėt, sakau.

Sakau: „Ketvirtoji kovos klubo taisyklė: viena kova vienu metu“.

Bosas pažiūri į taisykles, o paskui į mane.

Sakau: „Penktoji taisyklė: kaunamasi be batų ir be marškinių“.

Bosas žvilgteli į taisykles, o paskui į mane.

Aiškinu, kad galbūt tas ligos apsėstas šiknius šaudys „Eagle Apache“ karabinu, nes „Apache“ turįs trisdešimties kulku apkabą ir sverias tik devynis svarus. „Armalito“ apkaba tik pen-

kių kulku. Su trisdešimčia kulku mūsų suknistas veikejas galės praeiti pro visą eilę raudonmedžio stalų ir nukošti kiekvieną viceprezidentą su nuo kiekvieno direktoriaus likusia kulka.

Tailerio žodžiai liejasi man iš burnos. O koks malonus žmogus buvau seniau.

Pažvelgiu į bosą. Mano bosas žydrų žydrų, šviesaus rugiagėlių mėlio akių.

„J ir R 68“ pusiau automatinis karabinas irgi turįs trisdešimties kulku apkabą, tik sverias septynis svarus.

Bosas žiūri į mane.

Šiurpu, sakau. Tai tikriausiai kas nors, ką jis pažįsta daugybę metų. Turbūt tas vaikinai žino apie jį viską: kur jis gyvena, kur dirba jo žmona ir kurią mokyklą lanko jo vaikai.

Visa tai labai vargina, ir staiga man pasidaro be galo nuobodu.

Kam Taileriui prisireikė dešimties kovos klubo taisyklių kopijų?

Man nereikia aiškinti apie odinius mašinų salonus, kurie sukelia apsigimimų. Išmanau apie neoriginalias stabdžių kaladėles, kurios atrodo pakankamai kokybiškos, kad prekybos agentas nepastebėtų, bet susidėvi po dviejų tūkstančių mylių.

Išmanau apie oro kondicionieriaus reostatą, kuris įkaista taip, kad užsiliepsnoja žemėlapiai priekiniam stalčiui. Žinau, kiek žmonių sudegė gyvi dėl kuro įpurškimo defektų. Esu matęs, kaip žmonėms per kelius buvo nutrauktos kojos, pradėjus sproginėti akumuliatoriui ir degančioms dalims patekus per ugniai atsparią pertvarą į mašinos saloną. Esu buvęs įvykio vietoje ir matęs sudegusių mašinų ir atskaitų, kuriose ĮVYKIO PRIEŽASTIS „nežinoma“.

Ne, sakau, šitas popierius ne mano. Suimu popierių dviem pirštais ir staigiu judesiu ištraukiu jam iš rankos. Kraštelis tikriausiai įpjauna jam nykštį, nes ranka skrieja prie burnos, ir jis pradeda čiulpti pirštą išplėtęs akis. Suglamžau popierių į gniužulą ir įmetu į šiukšliadėžę prie savo stalo.

Vis dėlto, sakau, neverta man vilkti kiekvienos šiukšlės, kurią randat.

Sekmadienio vakare nueinu pas „Išlikusius vyrais drauge“, ir Šventosios Trejybės bažnyčios rūsys beveik tuščias. Ten tik Didysis Bobas, atsivelku ir aš, menkiausias mano raumenėlis sudaužytas skersai išilgai, bet širdis trankosi kaip pašėlus, o mintys viesulu sukasi galvoje. Tai nemiga. Visą naktį tavo mintys eteryje.

Visą naktį svarstai: „Ar aš miegu? Ar miegojau?“

Negana to: Didžiojo Bobo rankos, kyšančios iš marškinėlių rankovių, apaugusios raumenimis ir tokios kietos, kad net blizga. Didysis Bobas šypsosi: koks jis laimingas mane matydamas.

Jis manė, kad aš miręs.

Taip, sakau, aš irgi.

– Na, – sako Didysis Bobas, – turiu gerų naujienų.

Kur dingo visi?

– Tai ir yra geros naujienos, – sako Didysis Bobas. – Grupė paleista. Aš čia ateinu tik pranešti tai vaikinams, kurie gali pasirodyt.

Užmerkęs akis susmunku ant vienos nušiurusią languotų kušėčių.

– Geroji naujiena, – sako Didysis Bobas, – tokia: susibūrė nauja grupė. Bet pirmoji šios naujos grupės taisyklė: niekam apie ją negalima pranešit.

Aha.

Didysis Bobas tęsia:

– O antroji taisyklė: niekam apie ją negalima prasitart.

Šūdas. Atsimerkiu.

Šūdas.

– Ta grupė vadinasi kovos klubas, – sako Didysis Bobas, – ir renkasi penktadienio vakarais kitapus miesto uždaramė garaže. Ketvirtadienio vakarais artimesniam garaže renkasi kitas kovos klubas.

Nežinau nė vienos šitų vietų.

– Pirmoji kovos klubo taisyklė, – sako Didysis Bobas, – niekam neprasitark apie kovos klubą.

Trečiadienio, ketvirtadienio ir penktadienio vakarais Taileris dirba kino mechaniku. Mačiau jo atlyginimo kvito šaknelę praeitą savaitę.

– Antroji kovos klubo taisyklė, – sako Didysis Bobas, – niekam neprasitark apie kovos klubą.

Šeštadienio vakarą Taileris eina drauge su manim į kovos klubą.

– Du vyrai vienoj kovoj.

Sekmadienio paryčiais grįžtam namo sumušti ir miegam visą popietę.

– Viena kova vienu metu, – sako Didysis Bobas.

Sekmadienio ir pirmadienio vakarais Taileris aptarnauja pobūvius.

– Kaunamasi be marškinių ir batų.

Antradienio vakarais Taileris namuose verda muilą, vynioja jį į popierių ir siuntinėja. Popieriaus gatvės muilo kompanija.

– Kovos, – sako Didysis Bobas, – tęsiasi tiek, kiek reikia. Šias taisykles sukūrė vaikinai, išradę kovos klubą.

Didysis Bobas klausia:

– Tu jį pažįsti?

– Aš pats niekada nesu jo matęs, – prisipažįsta Didysis Bobas, – bet tas vaikinai vardu Taileris Durdenas.

Popieriaus gatvės muilo kompanija.

Ar aš jį pažįstu?

Nežinau, atsakau.

Galbūt.

Kai nusigaunu į Ridžento viešbutį, Marla su chalatu stovi hole. Marla paskambino man į darbą ir paklausė, gal atvažiuočiau jos aplankyti, užuot ėjęs po darbo į sporto salę, biblioteką, skalbyklą ar kur kitur.

Marla man skambino, nes manęs nekenčia.

Ji nė žodžiu neužsimena apie savo kolageno fondą.

Marla klausia, ar nepadaryčiau jai paslaugos. Šią popietę Marla gulėjo lovoj. Marla maitinasi maistu, kurį labdaringa virtuvė „Maistas ant ratų“ tiekia jos mirusiems kaimynams; Marla priima maistą ir sako, kad jie miega. Žodžiu, šią popietę tarp vidurdienio ir antros Marla gulėjo sau lovoj laukdama, kol atvažiuos „Maistas ant ratų“. Jau dveji metai Marla neturėjo sveikatos draudimo ir buvo nustojusi save apžiūrinėti, bet širyt pažasty pastebėjo auglį, o sustorėjimas aplink auglį ir kietas, ir minkštas tuo pat metu, ir šito ji negalinti pasakyti nė vienam, kurį myli, mat nenori jų gąsdinti; kita vertus, negalinti sau leist nueiti pas gydytoją, nes gal čia nieko rimta, vis dėlto jai parūpo su kuo nors pasikalbėti, ir reikia, kad kas nors kitas apžiūrėtų tą auglį.

Marlos rudų akių spalva kaip gyvūno, kaitinto krosnyje, o paskui įmesto į šaltą vandenį. Tai vadinama vulkanizavimu, galvanizavimu arba grūdinimu.

Marla sako atleisianti man už kolageną, jei padėsiu jai apžiūrėti dar kartą.

Pamanau, kad ji neskambina Taileriui todėl, kad nenori jo gąsdinti. Jos sąrašė aš esu neutralus – aš jai skolingas.

Užlipam aukštyn į jos kambarį, ir Marla man pasako, kad gamtoje niekada nesutiksi nuseusių gyvūnų, nes vos tik jie pasensta, nugaišta. Jei jie suserga ar nusilpsta, kas nors stipresnis juos nugali. Gyvūnai nesukurti senti.

Marla atsigula ant lovos, atsiriša chalato diržą ir sako, kad mūsų kultūrai mirtis atrodo kažin kas neteisinga. Seni gyvūnai turėtų būti nenatūrali išimtis.

Nevykėliai.

Marlą pila šaltas prakaitas, kol pasakoju jai, kad besimokydamas koledže esu turėjęs karpą. Ant penio, tik aš sakau „bibio“. Buvau nuėjęs į medicinos mokyklą, kad man ją pašalintų. Karpą. Vėliau papasakojau tai tėvui. Po daugelio metų, ir mano tėvas nusijuokęs pasakė, kad buvau kvailys, nes tokios karpos esančios gamtos dovana – prancūziškas kutiklis. Moterys jas dievinančios, ir Dievas man buvo padaręs paslaugą.

Kai klūpau prie Marlos lovos vis dar šaltomis iš lauko rankomis spaudinėdamas po mažą gabalėlį vėsią Marlos odą, kas colį trindamas ją pirštais, Marla sako, kad tokios karpos, tie Dievo duoti prancūziški kutikliai sukelia moterims makšties vėžį.

Taigi sėdėjau ant popierium klotos lovos apžiūros kambary, ir studentas medikas užpylė kanistrą skysto azoto man ant bibio, o aštuoni kiti medicinos studentai žiūrėjo. Štai kur atsiduri, jei neturi sveikatos draudimo. Tik jie nevadino jo bibiu, jie vadino jį peniu, bet kad ir kaip jį vadintum, užpilti ant jo skysto azoto – tai tas pats, kaip deginti jį šarmu, – kaip baisiai skauda.

Marla juokiasi, kol pajunta, kad mano pirštai sustojo. Lyg būčiau ką užčiuopęs.

Marla sulaiko kvėpavimą, jos skrandis įsitempia lyg būgnas, o širdis lyg kumštis ima daužyti iš vidaus to įtempto būgno paviršių. Ne, aš lioviausi todėl, kad kalbu, ir todėl, kad akmirką nė vieno mūsų nebuvo Marlos miegamajam. Mudu buvom medicinos mokykloj prieš daugybę metų, sėdėjom ant lipnaus popieriaus, ir man gėlė bibį nuo skysto azoto, tada vienas studentų medikų išvydo mano basas kojas ir išlėkė iš kambario dviem didžiuliais žingsniais. Studentas grįžo su trim tikrais gydytojais, ir šie alkūnėmis nustumė vyruką su skysto azoto kanistru į šalį.

Vienas tikrų gydytojų griebė man už basos dešinėsios kojos ir iškėlė ją prieš kitų tikrų gydytojų veidus. Visi trys puolė ją sukioti, baksnoti pirštais ir fotografuoti, tarytum likusio žmogau kūno, pusnuogio, pusiau apmirusia Dievo dovana, iš viso čia nė nebūtų. Tik pėda, ir visi studentai medikai susigrūdo paspoksoti.

– Ar seniai, – klausė gydytojas, – turit šitą raudoną dėmę ant pėdos?

Gydytojas turėjo galvoje įgimtą apgamą. Ant dešinės kojos turiu įgimtą apgamą, kuris, kaip juokaudavo mano tėvas, panašus į tamsiai raudoną Australiją su mažyte Naujaja Zelandija šalimais. Aš jiems tai pasakiau, ir viskas subliuško. Mano bibis tirpo. Visi, išskyrus studentą su azotu, pasišalino, ir, matyt, pastarasis taip pat mielai būtų išėjęs, nes atrodė toks nusivylęs, kad į mane nė nežvilgtelėjo, kai timpltelėjo man bibio galą savęs link. Iš kanistro iššvirkštė plonytę čiurkšlę ant to, kas dar buvo likę iš karpos. Jaučiausi taip, kad jei būčiau užsimerkęs ir įsivaizdavęs, jog mano bibis šimto mylių ilgio, vis tiek būtų skaudėję.

Marla žvelgia į randą ant rankos nuo Tailerio bučinio.

Pasakiau studentui medikui, tikriausiai jiems čia retai pasitaiko apgamų.

Ne visai. Studentas atsakė, kad visi manė, jog tas apgamas – tai vėžys. Dabar atsiradusi nauja vėžio rūšis, kuria serga jauni vyrai. Jie atsibunda su raudona dėme ant pėdos ar kulkšnies. Tos dėmės neišnyksta, jos plečiasi per visą kūną, ir tada tu miršti.

Studentas aiškino, kad gydytojai ir visi kiti šitaip susijaudino, nes manė, kad aš sergu tuo nauju vėžiu. Tuo metu nedaugelis juo sirgo, bet liga plito.

Tai buvo prieš daugybę metų.

Toks jau tas vėžys, sakau Marlai. Klaidų pasitaiko, bet turbūt svarbiausia yra nepamiršti savęs viso, jeigu kokia maža dalelytė sunyktų.

Marla kartoja:

– Sunyktų.

Studentas su azotu baigė savo darbą ir pasakė man, kad karpa nukris po kelių dienų. Ant lipnaus popieriaus prie mano pliko užpakalio mėtėsi niekam nebereikalinga polaroidinė pėdos nuotrauka. Paklausiau, ar galiu pasiimt nuotrauką.

Iki šiol tebeturiu tą nuotrauką savo kambary, užkištą už veidrodžio rėmo kampe. Kas rytą šukuojusi plaukus prieš veidrodį ir prisimenu, kaip kartą dešimt minučių sirgau vėžiu – blogiau nei vėžiu.

Sakau Marlai, kad šios Kalėdos buvo pirmosios, kai mudu su seneliu nėjom čiuožinėti ant ledo, nors šis buvo maždaug šešių colių storio. Mano močiutė visada nešiojo apskritus tvarsčius ant kaktos ir rankų apgamų, kuriuos turėjo visą gyvenimą, bet šie ėmė atrodyti įtartiniai. Jie plėtėsi, pakraščiuose trūkinėjo, iš rudų virto mėlynais ar juodais.

Kai močiutė paskutinį kartą išėjo iš ligoninės, senelis vilko jos lagaminą, kuris buvo toks sunkus, kad senelis pasiskundė, jog jaučiasi persikreipęs. Mano prancūzų-kanadiečių kilmės močiutė buvo tokia drovi, kad viešoje vietoje niekada nėra vilkėjusi maudymosi kostiumo ir visada paleisdavo vandenį kriauklėje, kad nustelbtų bet kokį garsą tualete. Išėjusi iš Švenčiausios Lurdo Mergelės ligoninės po dalinės mastektomijos, ji sako:

– Tai *tu* jautiesi persikreipęs?

Kalbant apie mano senelį, ši istorija apibendrina viską: mano močiutė, vėžį, judviejų santuoką, visą gyvenimą. Jis juokiasi kas kartą, kai pasakoja šitą istoriją.

Marla nesijuokia. Noriu, kad ji nusijuoktų, kad atlyžtų. Kad atleistų man už kolageną, noriu pasakyt Marlai, kad nėra ko aptikti. Jeigu ji ką nors ir buvo aptikusi šįryt, tai buvo klaida. Įgimtas apgamas.

Marla turi ant rankos randą nuo Tailerio bučinio.

Noriu, kad Marla nusijuoktų, todėl nepasakoju jai, kaip paskutinį kartą buvau apkabinęs Chloję – beplaukę Chloję, skeletą, išmirkytą geltoname vaške, pliką galvą apsirišusią šilkinė skarele. Buvau apkabinęs Chloję kartą ir paskutinį prieš jai išnykstant amžinai. Sakiau jai, kad atrodo kaip piratė, ir ji nusijuokė. Paplūdimyje visada sėdžiu po savim parietęs dešinę koją. Australija ir Naujoji Zelandija – laikau ją įkišęs į smėlį. Bijau, kad žmonės pamatys mano pėdą ir jų mintyse tapsiu mirtininkas. Vėžys, kuriuo nesergu, dabar siaučia visur. Šito Marlai nepasakoju.

Yra aibė dalykų, kurių nė nenorim žinot apie žmones, kuriuos mylim.

Kad Marla atlyžtų ir nusijuoktų, papasakoju jai apie laikraštyje, „Abio skiltyje“, aprašytą moterį, ištekėjusią už dailaus sėkmingai besidarbuojančio laidotuvių biuro vyruko, ir šis vestuvių naktį įsodinęs ją į vonią su šaltu vandeniu ir laikęs tol, kol jos oda tapo šalta kaip ledas, tada paguldęs į lovą ir liepęs nejudėti, kol santykiavo su jos šaltu inertišku kūnu.

Juokingiausia, kad toji moteris pasielgė taip būdama jaunamartė ir elgėsi panašiai dešimt vedybinio gyvenimo metų, o dabar parašė į „Abio skiltį“ klausdama, ar, Abio manymu, tai ką nors reiškia.

Todėl man taip patiko psichologinės pagalbos grupės: jei žmonės mano, kad tu miršti, jie skiria tau visą savo dėmesį.

Jei tai paskutinis kartas, kai jie tave mato, jie mato tave iš tikrųjų. Visa kita – jų čekių knygelės likutis, dainos per radiją ir susivėlę plaukai – skrenda pro langą.

Tau jie skiria visą savo dėmesį.

Žmonės klausosi, užuot tik laukę, kada ateis jų eilė kalbėti.

O kai kalba, jie nepasakoja tau kokios nors istorijos. Kai judu kalbatės, abu kuriat istoriją, o paskui abu tampat kitokie nei anksčiau.

Marla pradėjo vaikščioti į grupes po to, kai aptiko savo pirmą auglį.

Kitą rytą, kai aptikom jos antrą auglį, Marla išuoliavo į virtuvę sukišusi abi kojas į vieną pėdkelnės klešnę ir pasakė:

– Žiūrėk: aš undinėlė.

Marla tarė:

– Tai ne tas pats, kai vaikinai atbuli apsižergia unitazą ir įsivaizduoja, kad tai motociklas. Tai tikras įvykis.

Neseniai prieš tai, kai mudu su Marla susitikom pas „Išlikusius vyrais drauge“, buvo išdygęs pirmas auglys, o dabar štai ir antras.

Tačiau reikia primint, kad Marla tebegyva. Marlos gyvenimo filosofija, kaip ji man išdėstė, yra tokia: bet kurią akimirką ji gali mirt. Jos gyvenimo tragedija tai, kad nemiršta.

Aptikusi pirmą auglį, Marla nuėjo į kliniką, kur sudribusios baidyklės motinos sėdėjo ant plastmasinių kėdžių, o joms ant kelių susirangę į kamuoliukus arba prie kojų lyg subliuškusios lėlės gulėjo vaikai. Vaikų paakiai buvo įkiritę ir pajuodę kaip supuvę ir sukritę apelsinai ar bananai, o jų motinos saujomis krapštė pleiskanais, atsiradusiais dėl apleistos odos grybelio infekcijos. Pažiūrėjęs, kokie milžiniški atrodė dantys jų išdžiūvusiuose veiduose, pamanydavai, kad dantys – tai kaulai, lendantys pro odą malti maisto.

Viskas baigiasi šitaip, kai neturi sveikatos draudimo.

Kol dar nebuvo sugalvoję nieko geriau, daugybė žydrūnų norėjo turėti vaikų, o dabar vaikai serga, jų motinos merdėja, tėvai jau mirę, ir jie sėdi vimdančiame šlapimo ir acto ligoninės tvaike, o seselės klausinėja kiekvienos motinos, ar ilgai ji serga, kiek svorio numetė, ir ar jos vaikas turi gyvą tėvą ar globėją, ir Marla nusprendžia – ne.

Jei Marla ir mirs, ji nieko nenori apie tai žinot.

Marla užsuko už klinikos kampo į miesto savitarnos skalbyklą ir pavogė iš džiovintuvų visus džinsus, tada nuėjo į parduotuvę, kur gavo po penkiolika žalių už porą. Paskui nusipirko tikrai geras pėdkelnes – tokias, kurių akys nebėga.

– Netgi šitos kokybiškos, kurių akys nebėga, – sako Marla, – plyšta.

Nėra nieko statiška. Viskas byra į gabalus.

Marla pradėjo lankytis psichologinės pagalbos grupėse, nes jautėsi geriau šalia kitų šikpo-pieriaus skiaučių. Kiekvienas turi savo problemų. Ir kurį laiką jos širdis lyg ir pateko į štilį.

Marla pradėjo dirbti laidojimo namuose, iš anksto apmokėtų laidotuvių skyriuje, kur kartais stambūs nutukę vyrai, o dažniausiai nutukusios moterys išeidavo iš laidojimo namų prekybinės salės su kiaušinio indelio dydžio krematoriumo urnomis, o Marla sėdėdavo prie savo stalo vestibulyje surištais į uodegą tamsiais plaukais, suplyšusiom pėdkelnėm, augliu krūtyje bei savo lemtim ir kartodavo:

– Ponia, nepataikaukit pati sau. Mes nesukištumėm net jūsų sudegintos galvos į šitą mažytį daikčiuką. Grįžkit nusipirkti boulingo kamuolio dydžio urnos.

Marlos širdis atrodė taip, kaip mano veidas. Pasaulio atmata ir šiukšlė. Panaudota šikpopieriaus skiautė, kurios niekas nė nesivargintų perdirbti.

Tarp psichologinės pagalbos grupių ir klinikos Marla man pasakojo sutikusi daugybę mirusių žmonių. Tie žmonės jau buvo mirę ir išėję kitapus, o naktimis skambinėdavo telefonu. Marla eidavo į barus, išgirdavo, kaip padavėjas šaukia ją vardu, o kai prieidavo prie telefono, ragelis kitame gale jau būdavo padėtas.

Tada ji manė, kad tai reiške pasiekti dugną.

– Kai tau dvidešimt ketveri, – sako Marla, – nė neįsivaizduoji, kaip žemai gali kristi; bet aš greitai mokiausi.

Kai Marla pirmąkart pildė krematoriumo urną, ji nedėvėjo kaukės ant veido, ir vėliau, kai išsišnirpštė nosį, ant nosinaitės liko juodas Pono Tokio bei Tokio skreplys.

Popieriaus gatvės name, kai telefonas suskambėdavo tik kartą, o pakėlus ragelis kitam gale būdavo padėtas, žinodavai, kad tai kam nors knieti susirasti Marlą. Taip atsitikdavo dažniau, nei jūs manot.

Į namą Popieriaus gatvėj pradėjo skambinėti policijos detektyvas dėl sprogimo mano bute, ir Taileris stovėjo krūtinę įrėmęs man į petį ir šnibždėjo man į ausį, o aš tuo tarpu laikiau ragelį prie kitos ausies, kai detektyvas klausinėjo, ar pažįstu ką nors, kas moka namuose gamintis dinamito.

– Nelaimės – tai natūrali mano vystymosi dalis, – šnibždėjo Taileris, – tragedijos ir išnykimo link.

Pasakiau detektyvui, kad mano butas sprogo dėl šaldytuvo.

– Aš bandau atsikratyt prisirišimo prie fizinės jėgos ir turto, – šnibždėjo Taileris, – nes tik sunaikindamas save galiu atskleisti stipresnę savo dvasios jėgą.

– Dinamitas, – pasakė detektyvas, – buvo su priemaišomis, amonio oksalatu ir kalio chlorido perrūgštimi, o tai gali reikšti, kad bomba buvo namų gamybos; be to, lauko durų užraktas buvo išlaužtas.

Pasakiau, kad tą vakarą buvau Vašingtone.

Detektyvas telefonu aiškino, kad kažkas supylė į užraktą freono kanistrą, o paskui padaužė užraktą šaltu kalnu, kad išjudintų cilindrą. Taip vagys vagia dviračius.

– Išlaisvintojas, naikinantis mano turtą, – tęsė Taileris, – kovoja, kad išgelbėtų mano dvasią. Mokytojas, šluojantis nuo kelio visa, kas man priklauso, mane išlaisvins.

Detektyvas aiškino, kad tas, kas padėjo namų darbo dinamito, greičiausiai paleido dujas ir išjungė dujinės viryklės degiklį jau kelias dienas prieš sprogimą. Būtent dujos ir sukėlė sprogimą. Būtų reikėję gerokai daugiau laiko dujoms užpildyti visą butą ir pasiekti kompresorių šaldytuvo apačioje, kad kompresoriaus elektrinis motoras sukeltų sprogimą.

– Pasakyk jam, – šnibždėjo Taileris, – kad tu tai padarei. Tu viską susprogdinai. Tai jis ir nori išgirst.

Pasakiau detektyvui: ne, aš nepalikau įjungtų dujų ir paskui neišvykau iš miesto. Aš mylėjau gyvenimą. Mėgau tą butą. Mėgau kiekvieną baldelį. Tai buvo visas mano gyvenimas. Viskas – lempos, kėdės, kilimai – buvau aš. Indai spintelėse buvau aš. Augalai buvau aš. Televizorius buvau aš. Susprogdintas esu aš. Negi jis to nesupranta?

Detektyvas liepė man neišvykt iš miesto.

Ponas jo šviesybė skyriaus prezidentas, ponas nacionalinės kino operatorių ir nepriklausomų teatro operatorių vietos skyriaus prezidentas sėdėjo, ir viskas.

Po ir už ir viduje viso to, ką maniau esant savaime suprantama, brendo siaubingi dalykai.

Nėra nieko statiška.

Viskas byra į gabalus.

Žinau tai, nes Taileris tai žino.

Trejus metus Taileris klijavo ir skaidė kino juostas keliems kino teatrams. Filmas keliauja šešiose ar septyniuose nedidelėse ritėse, supakuotose į metalinį dėklą. Tailerio darbas – suklijuoti mažąsias rites į vieną penkių pėdų ritę, kurią galima dėti į automatiškai besisukančius ir persisukančius atgal projektorius. Per trejus metus, septynis teatrus, mažiausiai tris ekranus kiekviename teatre, naujus filmus kas savaitę Taileriui per rankas perėjo šimtai juostų.

Labai gaila, bet vis daugėjant automatinių projektorių, sąjungai daugiau neberekėjo Tailerio. Ponas skyriaus prezidentas turėjo išsikviesti Tailerį trumpai pasikalbėti.

Darbas buvo nuobodus, mokėjo už jį visišką šūdą, todėl suvienytos nepriklausomų kino mechanikų ir suvienytų kino teatrų sąjungos prezidentas diplomatiškai Taileriui įgeldamas pasakė, kad skyrius daras Taileriui Durdenui paslaugą.

Nemanykit, kad tai atleidimas. Manykit, kad etatų mažinimas.

Eidamas tiesiai prie reikalo, ponas skyriaus prezidentas sako:

– Mes esam jums labai dėkingi už indėlį į mūsų sėkmę.

– O, tai nebuvo sunku, – pasakė Taileris ir nusišypsojo. Kol sąjunga jam siuntė atlyginimo čekius, jis tylėjo.

Taileris pasakė:

– Tarkim, kad tai ankstyvas išėjimas į pensiją su mėnesio kompensacija.

Taileriui per rankas perėjo šimtai juostų.

Filmai grįžo atgal platintojams. Filmų vėl pasirodė ekranuose. Komedijos. Dramos. Muziklai. Romantiniai. Veiksmo. Nuotykių.

Su Tailerio įklijuotais pornografiniais kadrais.

Sodomija. Felacija. Kanilingas. Kančia.

Taileris neturėjo ko prarasti.

Taileris buvo pasaulio pėstininkas, kiekvieno šiukšlė.

Būtent tai Taileris išmokė mane pasakyt Presmano viešbučio vadybininkui.

Kitame savo darbe Presmano viešbutyje Taileris, pasak jo paties, buvo niekas. Niekam nerūpėjo, ar jis gyvas, ar miręs, ir šitas jausmas buvo abipusis. Būtent tai Taileris man liepė pasakyt viešbučio vadybininko kabinete, kur už durų sėdėjo saugos tarnybos vaikinai.

Mudu su Taileriu ilgai nėjom miegot ir pasakojom vienas kitam istorijas, kai viskas jau buvo baigta.

Iškart po to, kai suvaikščiojo į kino mechanikų sąjungą, Taileris liepė man nueiti pas Presmano viešbučio vadybininką.

Mudu su Taileriu vis labiau panašėjom ir atrodėm kaip identiški dvyniai. Abu sumuštais skruostikauliais, o oda jau buvo praradusi atmintį ir pamiršusi, kaip reikia išsitiesinti po sumušimo.

Mėlynės įsistatėm kovos klube, o Tailerio veidą subjaurojo kino mechanikų sąjungos prezidentas. Kai Taileris iššliaužė iš sąjungos kontoros, aš nuėjau pas Presmano viešbučio vadybininką.

Sėdėjau ten, Presmano viešbučio vadybininko kabinete.

Aš esu Vypsantis Džo kerštas.

Pirma, ką man pasakė viešbučio vadybininkas, – aš turįs tris minutes. Pirmas trisdešimt sekundžių pasakojau jam, kaip myždavau į sriubą, persdavau ant *crème brûlée*, čiaudėdavau ant troškintų cikorijų, ir noriu, kad viešbutis man kas savaitę siųstų čekį sumai, lygiai vidutiniam mano savaitės darbo užmokesčiui plus arbatpinigiai. Savo ruožtu aš daugiau nebeisiu į darbą ir nesikreipsiu į laikraščius ar visuomenės sveikatos tarnybos darbuotojus su savo nerišlia ašaringa išpažintim.

Straipsnių antraštės:

„Sutrikusios psichikos padavėjas prisipažįsta teršęs maistą“.

Žinoma, pasakiau galįs sėst į kalėjimą. Mane gali pakarti ir nuplėšti man kiaušus, tąsyti gatvėmis, lupti odą ir deginti šarmu, bet Presmano viešbutis visada garsės kaip viešbutis, kur turtingiausi pasaulio žmonės valgė myžalus.

Tailerio žodžiai liejosi man iš burnos.

O koks kadaise buvau malonus žmogus.

Kino mechanikų sąjungos kontoroj Taileris nusijuokė, kai sąjungos prezidentas jam smogė. Vienas smūgis išmušė Tailerį iš kėdės, ir Taileris atsisėdo atsirėmęs į sieną ir juokdamasis.

– Pirmyn, manęs tu neužmuši, – juokėsi Taileris, – kvaily susna. Daužyk mane iki mėlynumo, vis tiek tau nepavyks manęs užmušti.

Per daug turi ką prarasti.

Aš neturiu nieko.

Tu turi viską.

Pirmyn, tiesiai į pilvą. Varyk dar kartą į veidą. Išmušk man dantis, tik nesiliauk siuntęs čekių. Sulaužyk man šonkaulius, bet jei nors vieną savaitę nesumokėsi, paskelbsiu tai visiems, ir tu su savo apgailėtina sąjungėle grimsi į patį dugną nuo teismo bylų, iškeltų menkiausio kino teatro savininko, filmų platintojo ir mamytės, kurios vaikas galėjo matyti erekciją „Bembyje“.

– Aš esu šiukšlė, – sakė Taileris. – Aš esu šiukšlė, šūdas ir pamišėlis tau ir visam suknistam pasauliui, – kalbėjo Taileris sąjungos prezidentui. – Tau nerūpi, kur aš gyvenu, kaip jaučiuosi, ką valgau, kuo maitinu savo vaikus, už ką susirgęs sumoku gydytojui. Taip, aš kvailas, nuobodus ir silpnas, bet dabar jūs už mane atsakot.

Sėdžiu Presmano viešbučio kontoroj su kovos klubo lūpomis, skilusiomis į kokius dešimt gabalėlių. Šiknaskylė mano skruoste, vėpsanti tiesiai į Presmano viešbučio vadybininką, atrodo visai įtikinamai.

Iš esmės pasakiau tą patį, ką ir Taileris.

Kai sąjungos prezidentas partrenkė Tailerį ant grindų, kai ponas prezidentas pamatė, kad Taileris nesigina, jo šviesybė savo stambiu kadilako kūnu, stambesniu ir stipresniu, nei jam kada nors prireiks, jo šviesybė užsimojo smailia bato nosim ir spyrė Taileriui į šonkaulius, o Taileris nusijuokė. Jo šviesybė nukreipė bato nosį Taileriui į inkstus, kai Taileris susirangė į kamuoliuką, vis dėlto Taileris tebesijuokė.

– Išsiliek, – ragino Taileris. – Gali pasikliaut manim. Pasijusi kur kas geriau. Pasijusi nuostabiai.

Presmano viešbučio kontoroj paklausiau viešbučio vadybininko, ar galiu pasinaudot jo telefonu, ir surinkau laikraščio vietos naujienų redakcijos numerį. Stebint viešbučio vadybininkui, pasakiau: labas, įvykdžiau siaubingą nusikaltimą prieš žmoniją – politinį protestą. Protestuoju prieš aptarnavimo sferos darbininkų eksploatavimą.

Jeigu mane pasodins į kalėjimą, nebebūsiu tik pasimetęs varguolis, besikapstantis savo prisivirto košėj. Visa tai bus didvyriškas užmojis.

Padavėjas Robinas Hudas kovoja už nuskriaustuosius.

Tai kur kas daugiau nei vienas viešbutis ir vienas padavėjas.

Presmano viešbučio vadybininkas labai švelniai ištraukė ragelį man iš rankos. Vadybininkas pasakė nenoriš, kad daugiau čia dirbčiau tokia išvaizda.

Stoviu prie vadybininko stalo ir klausiu: ką?

Jums nepatinka *šitas* sumanymas?

Nė nevirptelėjęs, tebežiūrėdamas į vadybininką suvarau sau kumštį centrifugos jėga ir ištrėškiu šviežią kraują iš suskeldėjusių šašų man ant nosies.

Visai be jokios priežasties prisimenu, kaip mudu su Taileriu pirmą kartą kovėmės. *Noriu, kad trenktum man iš visų jėgų.*

Šitas smūgis ne toks stiprus. Dar kartą smogiu sau. Gerai atrodo visas tas kraujas, bet aš dar trenkiuosi į sieną, kad sukėlčiau baisų triukšmą ir sulaužyčiau ten kabantį paveikslą.

Dužęs stiklas ir rėmas, paveikslas su gėlėmis, ir kraujas liejasi žemyn, o aš staipausi aplink. Elgiuosi kaip visiška prietranka. Kraujas plūsta ant kilimo, aš ištiesiu rankas ir kabinuoosi už viešbučio vadybininko stalo krašto palikdamas pabaisiškus kruvinus atspaudus, sakau, prašau man padėt, bet pratrūkstu krizenti.

Prašau man padėti.

Prašau nemušti daugiau.

Vėl nuslystu ant grindų ir šliaužiu savo krauju per kilimą. Pirmas žodis, kuris būtų išsprūdes, – *prašau*. Bet laikau lūpas sučiauptas. Pabaisa šliaužia dailiomis rytietiško kilimo puokštelėmis ir girliandomis. Kraujas srūva man iš nosies, karšta srove teka per kaklą ir į burną. Pabaisa ropoja kilimu rankiodama plaukelius ir dulkes, limpančias prie kraujuotų letenų. Ji prišliaužia prie Presmano viešbučio vadybininko, griebia jam už dryžuotos kulkšnies ir meldžia.

Prašau.

Sakyk.

Prašau ištrūksta iš burnos su kraujo burbulu.

Sakyk.

Prašau.

Kraujo burbulas ištrykšta į šalis purslais.

Šitaip Taileris tapo laisvas ir galėjo rengti kovos klubą kiekvieną savaitės vakarą. Paskui susibūrė septyni kovos klubai, paskui penkiolika kovos klubų, o dar vėliau – dvidešimt trys kovos klubai, ir Taileris norėjo dar daugiau. Pinigų mums nesiliovė siuntę.

– Prašau, – sakau Presmano viešbučio vadybininkui, – duoti man pinigų. – Ir vėl sukrižėnu.

Prašau.

Ir prašau nemušti manęs daugiau.

Jūs turit tiek daug, o aš neturiu nieko.

Ir visas kruvinas pradėdu kartis aukštyn dryžuotomis Presmano viešbučio vadybininko kojomis, o jis lošiasi atgal, sustingęs, atbulas rankomis atsirėmęs į palangę, net plonas lūpas atvėpęs nuo dantų.

Pabaisa užsikabina savo kruvina letena vadybininkui už kelnių juosmens, atsistoja ant kojų ir griebia jam už baltų iškrakmolytų marškinių; tada surakinu kruvinomis rankomis gležnus vadybininko riešus.

Prašau. Išsišiepiu taip, kad lūpos tuoj trūks.

Mes grumiamės, vadybininkas surinka ir bando atplėšt savo rankas nuo manęs, mano kraujo ir mano sumaltos nosies, nešvarumų, sumišusių su krauju ant mudviejų, o tada, pačią nuostabiausią akimirką, apsauginiai nusprendžia įeiti vidun.

Šiandien laikraščiai rašo, kaip kažkas įsilaužė į Heino pastato kontorą tarp dešimto ir penkiolikto aukšto, išsikorė pro kontorų langus, išpiešė ant pietinės pastato pusės išsiviepusią kaukę per penkis aukštus ir padegė langus, kurie švietė abiejų milžiniškų akių centruose, – didžiuliai, gyvi ir akivaizdūs virš aušrėjančio miesto.

Pirmo laikraščio puslapyje nuotraukoje visas veidas atrodė lyg piktas moliūgas, japoniškas demonas, godumo drakonas, kabantis danguje, o dūmai – lyg raganos antakiai arba velnio ragai. Ir žmonės atlošę galvas klykė.

Ką tai reiškia?

Ir kas galėjo tai iškrėsti? Net užgesus liepsnai, veidas matėsi, ir atrodė dar blogiau. Atrodė, kad tuščios akys, nors ir negyvos, stebi kiekvieną praeivį.

Laikraščiai vis daugiau ir daugiau apie tai rašo.

Aišku, perskaitai ir tuoj pat nori žinot, ar tai susiję su Destrukcijos projektu.

Laikraščiai rašo, kad policija nelabai turi už ko užsikabinti. Kad ir kas tai buvo – ar jauni mo gaujos, ar ateiviai, – greičiausiai žuvo ropšdamiesi atbrailomis ir kardamiesi ant palangių su juodų aerosolinių dažų skardinėmis.

Ar tai Išdaigų komiteto, ar Padegimų komiteto darbas? Milžiniškas veidas tikriausiai buvo jų praeitos savaitės namų užduotis.

Taileris žinotų, bet pirmoji Destrukcijos projekto taisyklė: niekada neklausinėk apie Destrukcijos projektą.

Destrukcijos projekto Užpuolimų komitete šią savaitę Taileris praneša, kad visus jau kruopščiai išmokė naudotis ginklu. Visa, ką daro ginklas, – nukreipia sprogimą viena kryptim.

Į paskutinį Užpuolimų komiteto susirinkimą Taileris atsinešė ginklą ir telefonų knygos geltonuosius puslapius. Komitetas susitiko rūsyje, kur šeštadienio vakarais renkasi kovos klubas. Kiekvienas komitetas renkasi vis kitą vakarą:

Padegimai renkasi pirmadieniais.

Užpuolimai antradieniais.

Išdaigos trečiadieniais.

Dezinformacija ketvirtadieniais.

Organizuotas chaosas. Anarchijos biurokratija. Patys galit atspėt.

Psichologinės pagalbos grupės. Ar panašiai.

Taigi antradienio vakarą Užpuolimų komitetas siūlė kitos savaitės įvykius, o Taileris perskaitė siūlymus ir uždavė komitetui namų darbų.

Iki to paties kitos savaitės laiko kiekvienas Užpuolimų komiteto vaikas turįs sukelti muštynes, kuriose netaptų nugalėtojas. Tik ne kovos klube. Tai sunkiau, nei atrodo. Praeivis gatvėje darys bet ką, kad tik išvengtų muštynių.

Mintis tokia: išsirenki kokį nors Petrą iš gatvės, niekada nesimušusį, ir įveli jį į muštynes. Leidi jam laimėti pirmąkart gyvenime. Leidi jam išsiliet. Leidi jam sumušt tave iki mėlynumo.

Viskas priklauso nuo tavęs. Jeigu laimi – vadinasi, susimovei.

– Mūsų tikslas, žmonės, – kalbėjo Taileris komitetui, – priminti tiems vaikinams, kokie jie galingi.

Tai Tailerio įkaitinanti kalba. Tada jis išvynioja visus sulankstytus popieriaus lapelius iš kartono dėžutės priešais save. Taip kiekvienas komitetas siūlo, ką veikti ateinančią savaitę. Įrašai įvyki į komiteto bloknotą. Išplėši lapelį, sulankstai ir įmeti į dėžutę. Taileris perskaito siūlymus ir atmeta nevykusias idėjas.

Vietoj kiekvienos atmetos idėjos Taileris įdeda tuščią sulankstytą lapelį į dėžutę.

Tada kiekvienas komiteto narys traukia lapelius iš dėžutės. Kaip man aiškino Taileris, jeigu kas nors ištraukia tuščią lapelį, jam tereikia tą savaitę atlikti namų darbus.

Jeigu ištrauki siūlymą, tada, pavyzdžiui, turi savaitgalį nueiti į importinio alaus festivalį ir partrenkti kokį nors bičą biotualete. Gauni papildomą tašką, jeigu tave už tai sumuša. Arba turi nueit į madų šou parduotuvės vidiniam kieme ir mėtyti braškių želė iš balkono.

Jeigu tave areštuoja, esi išmetamas iš Užpuolimų komiteto. Jeigu imi juoktis, esi išmetamas iš komiteto.

Niekas nenutuokia, kas kokį siūlymą ištraukia, ir niekas, išskyrus Tailerį, nežino, kokie yra visi siūlymai, kuriems jų jis pritaria, o kuriuos išmeta į šiukšliadėžę. Vėliau tą savaitę gali perskaityti laikraštyje apie neatpažintą žmogų, kuris miesto centre išmetė vairuotoją iš „Jaguar“ atviru stogu ir įvairavo mašiną į fontaną.

Gali tik spėliot. Ar tai komiteto pasiūlymas, kurį ir tu galėjai ištraukt?

Kitą antradienio vakarą per Užpuolimų komiteto susirinkimą dairysies aplinkui po vienintelę lempute tamsiame kovos klubo rūsyje ir tebesvarstysi, kas įstūmė „Jaguarą“ į fontaną.

Kas užlipo ant dailės muziejaus stogo ir šaudė dažų tūtelėmis į priėmimo svečius skulptūrų kiemelyje?

Kas išpiešė žėrinčią demono kaukę ant Heino pastato?

Gali įsivaizduot, kaip Heino pastato užduoties naktį teisininkų kontorų klerkų, buhalterių ar pasiuntinių komanda įsibrauna į kontorą, kuriose sėdi kasdien. Gal jie truputį išgėrę, nors tai ir prieštarauja Destrukcijos projekto taisyklėms, kur gali, naudoja visrakčius, kitur – freono aerosolius išjudinti užraktų cilindrus, kybo sliuogdami bokšto mūriniu fasadu, mėtydami virves, pasitikėdami laikančiais virves, siūbuodami, per plauką nuo mirties kontorose, kuriose kasdien kas valandą jausdavo, kad jų gyvenimas baigiasi.

Kitą rytą tie patys klerkai ir ryšių su bankais atstovai jau malėsi minioje atlošę tvarkingai sušukuotas galvas, apdūję po nemiegotos nakties, bet blaivūs, su kaklaryšiais, ir klausėsi, kaip minia aplinkui svarsto, kas galėjo tai padaryt, kaip policininkai šaukia visiems skubiai atsitraukti, o vanduo liejasi iš sudaužytų padūmavusių abiejų milžiniškų akių centrų.

Taileris paslapčia man prasitarė, kad kiekviename susirinkime niekada nebūna daugiau kaip keturių gerų siūlymų, taigi tikimybė ištraukti vertingą siūlymą, o ne tuščią lapelį, yra maždaug keturi iš dešimties. Užpuolimų komitete yra dvidešimt penki vaikinai, įskaitant Tailerį. Kiekvienas gauna namų darbų: pralaimėti muštynes viešoje vietoje; ir kiekvienas narys traukia siūlymą.

Šią savaitę Taileris jiems pasakė:

– Eikit nusipirkti ginklo.

Taileris padavė vienam vaikinui geltonuosius telefonų knygos puslapius ir liepė išsiplėšti kokį nors skelbimą. Tada perduot puslapius kitam. Du kartus vaikinai negali eit į tą pačią vietą pirkti arba šaudyti.

– Čia, – pasakė Taileris ir išsitraukė ginklą iš švarko kišenės, – čia ginklas, ir po dviejų savaitių kiekvienas jūsų privalot turēt maždaug tokio pat dydžio ginklą ir atsinešti jį į susirinkimą.

– Geriausia užmokėti už jį grynais, – tęsė Taileris. – Kitą susirinkimą visi susikeisit ginklais ir pranešit, kad jūsų nusipirktą ginklą pavogė.

Niekas nieko neklausinėjo. Nieko neklausinėk – pirmoji Destrukcijos projekto taisyklė.

Taileris perleido ginklą per rankas. Nors ir mažas, jis buvo labai sunkus, tarsi pagamintas sutrupinus ir išlydžius kokį nors milžinišką dalyką, kaip kalną ar saulę. Komiteto vaikinai laikė jį suėmę dviem pirštais. Visiems rūpėjo paklausti, ar jis užtaisytas, bet antroji Destrukcijos projekto taisyklė: nieko neklausinėk.

Gal jis ir buvo užtaisytas, o gal ir ne. Galbūt mes visada turim galvot apie blogiausia.

– Pistoletas, – sakė Taileris, – yra paprastas ir tobulas. Tereikia paspausti gaiduką, ir viskas.

Trečioji Destrukcijos projekto taisyklė: jokių pasiteisinimų.

– Gaidukas, – sakė Taileris, – atpalaiduoja daužiklį, ir daužiklis kerta į kapsulę.

Ketvirtoji taisyklė: nemeluok.

– Sprogimo metu metalinė kulka iššauna pro atvirą tūtelės galą, o pistoleto vamzdis nukreipia sprogstamąjį užtaisą ir lekiančią kulką, – aiškino Taileris, – kaip žmogų iš patrankos, kaip raketą iš požeminio paleidiklio, kaip jūsų sėklą – viena kryptimi.

Kai Taileris sukūrė Destrukcijos projektą, pasakė, kad Destrukcijos projekto tikslas visiškai nesusijęs su kitais žmonėmis. Taileriui nerūpėjo, ar kiti žmonės bus sužeisti, ar ne. Tikslas – išmokyti kiekvieną projekto dalyvį pajusti, kad jis gali kontroliuoti istoriją. Mes, kiekvienas mūsų, galim kontroliuoti pasaulį.

Destrukcijos projektą Taileris sukūrė kovos klube.

Vieną vakarą kovos klube iškviečiau kautis naujoką. Tą šeštadienio vakarą jaunas vaikiną angelo veidu atėjo į pirmą savo kovos klubą, ir aš iškviečiau jį kautis. Tokia taisyklė. Jeigu tai tavo pirma naktis kovos klube, privalai kautis. Tai žinodamas jį iškviečiau, nes mane vėl kamavo nemiga, ir buvau nusiteikęs sunaikinti ką nors nuostabaus.

Kadangi didžiajai mano veido daliai niekada taip ir nepavyksta sugyti, dėl išvaizdos nuoskaudų nebus. Mano bosas darbe paklausė, kaip gydau niekaip neužsitraukiančią žaizdą skruoste. Gerdamas kavą, atsakiau jam: pridengiu žaizdą dviem pirštais, kad nebėgtų skystis.

Kai būni ilgai nemiegojęs, kvėpuodamas gauni tik tiek deguonies, kad neužmigtum, ir tąnakt kovos klube partrenčiau mūsų naujoką ir daugiau tą nuostabų pono angelo veidą iš pradžių kaulėtais kumščio krumpliais lyg maistą traiškančiais kapliais, o paskui gyslotu įtemptu kumščio šonu, kol jo dantys išlindo pro lūpas nudrėksdami krumplių odą. Tada vaikas sudribo man į glėbį.

Paskui Taileris man prisipažino dar niekada nematęs, kad ką nors būčiau šitaip triuškinęs. Tąnakt Taileris suprato, kad jam reikia kilstelēt kovos klubą vienu laipteliu arba iš viso uždaryt.

Kitą rytą per pusryčius Taileris tarė:

– Atrodei kaip maniakas, Šyze. Kur paskui nuėjai?

Pasakiau, kad jaučiausi suknistai ir visiškai neatsipalaidavau. Nepajutau jokie kaifo. Gal jau pasidariau narkomanas? Tikriausiai prie muštynių priprantama, ir turbūt man reikėjo ko nors daugiau.

Tą rytą Taileris sukūrė Destrukcijos projektą.

Tai, kas, anot Tailerio, atmata ir istorijos vergas, – aš taip ir jaučiausi. Norėjau sunaikinti visa, kas nuostabu ir ko niekada neturėsiu. Sudegint Amazonės miškus. Pripumpuoti atmosferą chloro fluoro anglies dvideginio, kuris surytų ozoną. Atidaryti supertankerių atliekų dangčius ir atkimšti naftos rezervuarus. Norėjau išnaikinti visas žuvis, kurių negalėsiu suvalgyt, ir paleisti dūmais Prancūzijos paplūdimius, kurių niekada neišvysiu.

Troškau, kad visas pasaulis pasiektų dugną.

Daužydamas tą vaikį, tikrai norėjau įtupdyt kulką į tarpuakį kiekvienai nykstančiai pandai, kuri nesidulkina, kad susilauktų palikuonių, ir kiekvienam banginiui ar delfinui, kuris nusilpęs užplaukė ant kranto.

Nemanykit, kad tai naikinimas. Manykit, kad tai rūšies mažinimas.

Tūkstančius metų žmonės jaukė, šiukšlino ir teršė šitą planetą, o dabar istorija tikisi, kad aš valysiu visiems iš paskos. Plausiu ir tiesinsiu sriubos skardines. Būsiu atsakingas už menkiausią sudeginto benzino lašelį.

Privalėsiu apmokėt sąskaitą už radioaktyvias atliekas, užkastas benzino cisternas ir su žemėmis sumišusias toksines atliekas, kurias užkasė ta karta, kai aš dar nebuvau gimęs.

Laikiau pono angelo veidą kaip kūdikį ar futbolo kamuolį po pažastimi ir daužiau jį krumpliais, talžiau, kol per lūpas prasikalė dantys. Tada daužiau alkūne, kol mano glėbyje jis sudribo į krūvą man prie kojų. Kol skruostikaulių oda ištežo ir pajuodo.

Norėjau kvėpuoti dūmais.

Paukščiai ir briedžiai – tai kvaila prabanga, o visos žuvis turi plūduriuot išvertusios pilvus.

Troškau sudegint Luvrą. Norėjau kūju suskaldyt marmurines Elgino skulptūras ir nusišluostyt šikną *Mona Liza*. Tai mano pasaulis – dabar.

Tai mano pasaulis, mano pasaulis, ir visi tie senoliai jau išmirę.

Tą rytą pusryčiaudamas Taileris sukūrė Destrukcijos projektą.

Mes norėjom išlaisvinti pasaulį nuo istorijos su trenksmu.

Pusryčiam Popieriaus gatvės name, ir Taileris pasakė:

– Įsivaizduok save sodinantį ridikėlius ir bulves penkioliktoje apleistos golfo aikštelės lysvėj.

Medžiotum sau briedžius drėgnuose kanjono miškuose aplink Rokfelerio centro griuvėsius ir raustum moliuskų geldeles prie Speis Nidl bokšto skeleto, pasvirusio keturiasdešimt penkių laipsnių kampu. Išdažytumėm ant dangoraižių milžiniškus totemų veidus ir polineziečių tikius su goblinais, ir kas vakarą žmonijos likučiai trauktųsi į tuščius zoologijos sodus ir užsidarytų narvuose, kad apsisaugotų nuo lokių, laukinių kačių ir vilkų, naktimis sėlinančių ir varstančių mus akimis pro narvo virbus.

– Perdirbti antrines žaliavas ir apriboti greitį – tai mėšlas, – pasakė Taileris. – Tai tas pats, jei kas mestų rūkyti mirties patale.

Pasaulį išgelbės Destrukcijos projektas. Kultūrinis ledynmetis. Per anksti atėję viduramžiai. Destrukcijos projektas privers žmoniją nugrimzti į letargo miegą arba pakankamai ilgai būti neveikliems, kad Žemė spėtų atsigausti.

– Tu pateisini anarchiją, – sako Taileris, – tu į ją įsikerti.

Kovos klubas – klerkams ir teisininkams, o Destrukcijos projektas sunaikins civilizaciją, kad galėtumėm iš pasaulio sukurti ką nors geresnio.

– Įsivaizduok, – kalbėjo Taileris, – briedžius, slankiojančius po parduotuvių langais, susmirdusių prabangių pūvančių suknelių ir frakų ant pakabų virtines; tu vilkėtum odinius drabužius, nedylančius visą gyvenimą, ir laiptotum riešo storio vijokliais, apsivyniojusiais aplink Sierzo bokštą. Jonelis Žirnio Stiebelis. Ropštumeis sau rasojančiu miško baldakimu, oras būtų toks švarus, kad matytum mažutes figūrėles, kuliančias javus, klojančias džiūti elnienos gabalus tuščioje aikštelėje prie apleistos autostrados, tūkstančius mylių besidriekiančios aštuoniomis juostomis rugpjūčio karštyje.

Toks Destrukcijos projekto tikslas, Tailerio žodžiais, – visiškai ir skubiai sunaikinti civilizaciją.

Tolesnių Destrukcijos projekto tikslų nežino niekas, tik Taileris. Antroji taisyklė: nieko neklausinėk.

– Kulką nepirkit, – aiškino Taileris Užpuolimų komitetui. – Ir – sakau tik todėl, kad nesuktumėt galvos, – taip, jums teks ką nors nužudyti.

Padegimai. Užpuolimai. Išdaigos ir Dezinformacija.

Jokių klausimų. Jokių klausimų. Jokių pasiteisinimų ir jokių melų.

Penktoji Destrukcijos projekto taisyklė: pasikliauk Taileriu.

Mano bosas atneša dar vieną popieriaus lapą prie mano stalo ir padeda man prie alkūnės. Aš jau nė nesivarginu užsirišti kaklaraiščio. Bosas ryši mėlyną kaklaryšį, taigi turėtų būti ketvirtadienis. Dabar boso kabineto durys visada uždarytos, ir mes esam persimetę vos keletu žodžių nuo to laiko, kai jis rado kovos klubo taisykles kopijavimo mašinoj, ir aš, atrodo, užsiminiau, kad galiu jį sužeisti pistoleto šūviu. Žinot, aš čia vėl išsidirbinėju, ir tiek.

Arba galiu iškviešti techninės kontrolės darbuotojus iš transporto skyriaus. Viena priekinės sėdynės atrama taip ir neišlaikė susidūrimo testo prieš leidžiant automobilį gaminti.

Jei žinotum, kur ieškot, visur pilna palaidotų kūnų.

Labas rytas, sakau.

Jis atsako:

– Labas rytas.

Man prie alkūnės – dar vienas tik mano akims skirtas svarbus slaptas dokumentas, – Taileris norėjo, kad jį išspausdinčiau ir padauginčiau. Prieš savaitę Taileris žingsniais matavo nuomojamo Popieriaus gatvės namo rūsio dydį. Šešiasdešimt penkių pėdų ilgio ir keturiasdešimties pėdų pločio. Taileris mąstė balsu. Taileris manęs paklausė:

– Kiek bus šešiskart septyni?

Keturiasdešimt du.

– O keturiasdešimt dukart trys?

Šimtas dvidešimt šeši.

Taileris padavė man ranka prirašytą lapą ir paprašė išspausdinti ir padaryti septyniasdešimt dvi kopijas.

Kodėl tiek daug?

– Todėl, – atsakė Taileris, – kad būtent tiek bičių gali miegot rūsyje, jeigu juos suguldytume trijų aukštų kariuomenės lovose.

Paklausiau: o kaip su jų daiktais?

Taileris atsakė:

– Jie turėtų atsinešt tik tai, kas nurodyta sąrašė, ir viskas turėtų tilpt po čiužiniu.

Sąrašė, mano boso rastame kopijavimo mašinoj, kurios pulte vis dar nustatytas skaičius „septyniasdešimt du“, – tame sąrašė nurodyta:

„Atsinešti visus išvardytus daiktus dar nereiškia būti priimtam į pratybas, tačiau dėl kandidatų bus svarstoma tik tada, jei šie atvyks su toliau išvardytais daiktais ir lygiai penkiais šimtais dolerių grynais jiems palaidoti.“

Skurdžiaus kūnui kremuoti reikia mažiausiai trijų šimtų dolerių, pasakė Taileris, ir kaina vis kyla. To, kas miršta neturėdamas bent jau tiek pinigų, kūnas atiduodamas medicinos studentams skrosti.

Šituos pinigus studentas privalo visada nešiotis bate, mat jeigu studentas kada nors žūtų, jo mirtis netaptų našta Destrukcijos projektui.

Be to, kandidatas turi su savim atsinešti šiuos daiktus:

Dvejus juodus marškinėlius.

Dvi poras juodų kelnų.

Vieną porą juodų storapadžių batų.

Dvi poras juodų kojinių ir dvi poras paprastų apatinių.

Vieną storą juodą paltą.

Visa tai, įskaitant, ką kandidatas jau vilki.

Vieną baltą rankšluostį.

Vieną kariuomenės lovos čiužinį.

Vieną baltą plastmasinį puodelį.

Kol bosas dar tebestovi prie stalo, imu sąrašo originalą ir sakau jam: ačiū. Bosas nueina į savo kabinetą, o aš grįžtu prie darbo ir toliau dėlioju kortas savo kompiuteryje.

Po darbo atiduodu Taileriui kopijas, ir dienos slenka toliau. Einu į darbą.

Grįžtu namo.

Einu į darbą.

Grįžtu namo, o prie priekinio įėjimo stovi bičas. Bičas prie priekinių durų su antrais juodais marškinėliais ir kelnėmis rudame popieriniame maišelyje, o paskutinius tris sąrašo daiktus, baltą rankšluostį, kariuomenės čiužinį ir plastmasinį puodelį, užsikėlęs ant turėklo. Mudu su Taileriu žvilgčiojam į tą bičą pro viršutinį langą, ir Taileris liepia man siųsti jį atgal.

– Jis per jaunas, – sako Taileris.

Bičas prie įėjimo – tai tas pats ponas angelo veidu, kurį bandžiau sunaikinti tą naktį, kai Taileris sukūrė Destrukcijos projektą. Nors abi jo akys pamuštos, šviesūs plaukai kirpti ežiuoku, vis tiek matyti jo žavus kieto bičo šypsnyš be raukšlių ar randų. Apvilk jį suknele ir priveršk šypsotis – pamanytum, kad moteris. Ponas angelas stovi įrėmęs batų nosis į lauko duris ir spokso į atšerpetojusį medį rankas prispaudęs prie šonų, juodais batais, juodais marškinėliais ir juodomis kelnėmis.

– Nusikratyk jo, – sako man Taileris. – Jis per jaunas.

Klausiu, kokio amžiaus esi per jaunas.

– Nesvarbu, – sako Taileris. – Jeigu kandidatas jaunas, mes jam sakom, kad jis per jaunas. Jeigu jis storas – tada jis per storas. Jeigu senas – tada per senas. Liesas – vadinasi, per liesas. Baltasis, – vadinasi, per daug baltas. Juodis – vadinasi, per juodas.

– Būtent taip budistų šventovėse tikrindavo kandidatus prieš „n“ milijonų metų, – sako Taileris. – Liepi kandidatui eit atgal, ir jeigu jo ryžtas toks stiprus, kad jis vis tiek laukia prie įėjimo be maisto, pastogės ar padrašinio tris dienas, tada, ir tik tada, jis gali žengt vidun ir pradėti mokslus.

Taigi sakau ponui angelui, kad jis per jaunas, bet per priešpiečius jis tebestovi. Po priešpiečių išeinu ir sumušu poną angelą šluota ir išspiriu to bičo maišą į gatvę. Iš viršaus Taileris stebi, kaip talžau šluotkočiu tam vaikiui per ausį, o vaikis stovi kaip įbestas, ir viskas, tada nuspiriu jo daiktus į griovį ir šaukiu.

Eik iš čia, šaukiu. Ar negirdėjai? Tu per jaunas. Tau nieko neišeis, šaukiu. Grįžk po poros metų ir bandyk vėl. Eik, ir viskas. Dink nuo mano durų.

Kitą dieną bičas vis dar tebestovi, Taileris išeina ir sako:

– Atsiprašau.

Taileris sako labai apgailėstaujamas, kad pasakė tam bičiui apie mokslus, bet jis iš tikrųjų esąs per jaunas, ir jis jo maloniai prašas išeit.

Geras faras. Blogas faras.

Aš vėl užrinku ant vargšo bičelio. Tada, po šešių valandų, Taileris išeina ir sako, kad jam gaila, bet ne. Bičas turįs pasišalint. Taileris grasina iškviesiąs policiją, jeigu bičas neišeis.

Bičas tebestovi.

Jo drabužiai tebesivolioja griovy. Vėjas nuskraidina suplyšusį popierinį maišelį.

Bičas tebestovi.

Trečią dieną prie lauko durų pasirodo kitas kandidatas. Ponas angelas ten dar tebestovi, Taileris nusileidžia ir paprastai taria ponui angelui:

– Užeik. Susirink savo daiktus iš gatvės ir eik vidun.

Naujo bičo Taileris atsiprašo: esą įvykusi klaida. Naujas bičas esąs per senas čia mokytis, ir jis prašytų jo išeiti.

Kas dieną einu į darbą. Grįžtu namo, ir kas dieną vienas ar du bičai lūkuriuoja prie lauko durų. Tie nauji bičai vengia mano žvilgsnio. Uždarau duris ir palieku juos prie įėjimo. Kurį laiką šitaip vyksta kasdien: kartais kandidatai išeina, bet dažniausiai išveria iki trečios dienos, kol užpildomos dauguma septyniasdešimt dviejų lovų, kurias mudu su Taileriu nupirkom ir sustatėm rūsyje.

Vieną dieną Taileris paduoda man penkis šimtus dolerių grynais ir liepia juos visą laiką nešiotis bate. Mano asmeniniai pinigai laidotuvėms. Tai dar vienas senovinis dalykas iš budistų vienuolynų.

Dabar grįžtu iš darbo, ir namas pilnas nepažįstamųjų, kuriuos priėmė Taileris. Visi darbuojasi. Pirmas aukštas virsta virtuve ir muilo fabrikėliu. Tualetas visada užimtas. Vyrų komandos išnyksta kelias dienas ir grįžta su raudonais guminiiais maišeliais skystų vandeningų riebalų.

Vieną vakarą Taileris užlipa į viršų, randa mane besislepiantį savo kambary ir sako:

– Netrukdyk jiems. Jie visi žino, ką daryti. Tai Destrukcijos projekto dalis. Nė vienas vaikas nesuvokia viso plano, bet kiekvienas yra išmokytas nepriekaištingai atlikti vieną paprastą užduotį.

Destrukcijos projekto taisyklė: turi pasitikėt Taileriu.

O tada Taileris dingsta.

Destrukcijos projekto vaikinų komandos visą dieną perdirbinėja riebalus. Aš nemiegu. Visą naktį girdžiu, kaip kitos komandos maišo šarmą, pjausto dalimis ir kepa muilo gabalus ant folijos, tada įvynioja kiekvieną gabalėlį į popierių ir užantspauduoja ant jo Popieriaus gatvės muilo kompanijos etiketę. Atrodo, kad visi, išskyrus mane, žino, ką daryti, o Tailerio niekada nebūna namie.

Glaustausi prie sienų lyg pelė, įkalinta tarp šitų nekalbių vyrų, energingų lyg ištreniruotos beždžionės, gaminančių maistą, dirbančių ir miegančių grupėmis lyg koks laikrodžio mechanizmas. Nulenk žemyn svirtele. Paspausk mygtuką. Kosmoso beždžionių komanda visą dieną gamina maistą, ir visą dieną kosmoso beždžionių komandos valgo iš plastmasinių puodelių, kuriuos atsinešė su savim.

Vieną rytą išeinu į darbą, ir prie priekinio įėjimo stovi Didysis Bobas juodais batais, juodais marškinėliais ir kelnėm. Klausiu, ar paskutiniu metu jis matęs Tailerį. Ar Taileris jį čia atsiuntęs?

– Pirmoji Destrukcijos projekto taisyklė, – sako Didysis Bobas suglaustais kulnais ir tiesiai lyg styga nugara, – nieko neklausinėk apie Destrukcijos projektą.

Klausiu jo, koki garbingą smegenų nereikalaujantį darbėlį Taileris jam skyrė. Yra vaikinių, kurių užduotis – paprasčiausiai visą dieną virti ryžius, plauti maisto indelius arba valyti tulką. Visą dieną. Ar Taileris žadėjo Didžiajam Bobui nušvitimą, jeigu šis šešiolika valandų per dieną vynios muilo gabalėlius?

Didysis Bobas nieko neatsako.

Išeinu į darbą. Grįžtu namo, o Didysis Bobas tebestovi prie durų. Nemiegu visą naktį, o kitą rytą Didysis Bobas jau tvarkosi sode.

Prieš išeidamas į darbą klausiu Didžiojo Bobo, kas jį įleido. Kas skyrė jam šitą darbą? Ar jis matė Tailerį? Ar Taileris čia buvo praeitą naktį?

Didysis Bobas sako:

– Pirmoji Destrukcijos projekto taisyklė: niekam neprasitark apie...

Aš jį pertraukiu. Sakau: taip. Taip taip taip taip.

Kol aš būnu darbe, kosmoso beždžionių komandos sukasa purviną pievelę aplink namą, priberia į purvą Epsomo druskos sumažinti rūgštingumą, kastuvais prikrečia jaučių mėšlo iš gyvulių fermų ir išbarsto maišus kirptų plaukų iš kirpyklų atbaidyti kurmius bei peles ir pagausinti dirvoje proteino kiekį.

Bet kuriuo nakties metu kosmoso beždžionės grįžta namo iš skerdyklų su kruvinos mėsos maišais gausinti geležies kiekio dirvoje ir kaulų didinti fosforo kiekio.

Kosmoso beždžionių komandos sodina bazilikus, čiobrelis ir salotas, hamamelio, eukalipto, netikro apelsinmedžio ir mėtos daigus kaleidoskopišku mazgo ornamentu. Visų žalių atspalvių rožės langas. Kitos komandos naktį eina į lauką ir pasišviesdamos žvakėmis naikina šliužus ir sraigės. Dar kita kosmoso beždžionių komanda skina tik pačius gražiausius lapus ir kadagio uogas natūraliems dažams virti. Taukes, nes jos yra natūralus dezinfekantas. Našlaičių lapus, nes jos malšina galvos skausmą, ir saldžiąsias krutes, nes jos teikia muilui ką tik nupjautos žolės kvapą.

Virtuvėje pristatyta 80 laipsnių degtinės butelių skaidriam geranijū bei rudojo cukraus muilui ir pačiulio muilui gaminti, o aš nukniaukiu degtinės butelį ir išleidžiu asmeninius laidotuvių pinigus cigaretėms. Apsireiškia Marla. Šnekučiuojamės apie augalus. Mudu su Marla vaikštinėjame nugarbūstytomis žvyrų takeliais palei kaleidoskopiškus sodo želmenų ornamentus gerdami ir rūkydami. Šnekučiuojamės apie jos krūtis. Šnekučiuojamės apie viską, išskyrus Tailerį Durdeną.

O tada vieną dieną laikraščiai rašo, kaip juodai apsirengusių vyrų komanda praūžė pasiturinčių kvartalų ir prabangių mašinų pardavimo aikštele daužydami beisbolo lazdomis priekinius bamperius taip, kad kaukiant signalizacijai oro pagalvės viduje sprogo virsdamos biria pliuze.

Popieriaus gatvės muilo kompanijoje kitos komandos renka rožių, anemonių ir levandos žiedlapius, grūda gėles į dėžes su grynu lajumi, sugeriančiu jų kvapą, ir paskui gamins gelių kvapo muilą.

Marla pasakoja man apie augalus.

Rožė, pasak Marlos, yra natūrali kraujavimą stabdanti medžiaga.

Kai kurių augalų pavadinimai kaip iš nekrologų: irisas, bazilikas, rūta, rozmarinas ir verbenas. Kiti – vingiorykštė ir puriena, pelėžirnis ir nardas – primena Šekspyro fėjų vardus. Briedielė, kvepianti saldžia vanile. Hamamelis – dar viena natūrali kraujavimą stabdanti medžiaga.

Vilkdalgis – laukinis ispaninis irisas.

Kas vakarą mudu su Marla vaikštinėjame po sodą, kol aš įsitikinu, kad tą naktį Taileris negrįš. Mums iš paskos visada sekioja kosmoso beždžionė ir renka balzamino, rūtos ar mėtos stiebelius, kuriuos Marla sutrina man po nosim. Numestas nuorūkas. Kosmoso beždžionė užgrėbto taką po savęs, užglaisto mūsų pėdsakus.

Vieną naktį parke toliau nuo centro dar viena grupė vyrų apšlakstė benzinu kiekvieną medį ir užkūrė aplinkui puikiausią miško lauželį. Laikraščiai rašo, kaip nuo ugnies kitapus gatvės ištirpo privačių namų langai, o stovėjusios mašinos poškėdamos susmuko ant išsilydžiusių nuleistų padangų.

Tailerio nuomojamas namas Popieriaus gatvėj jau virto gyva būtybe, sudrėkusia iš vidaus nuo daugybės žmonių prakaito ir kvėpavimo. Kai tiek daug žmonių kruta viduje, namas irgi ima judėti.

Kitą naktį, kai Taileris vėl negrįžo namo, kažkas grėžė bankomatus ir taksofonus, kišo lubrikantais teptus vamzdelius į išgręžtas skylės ir kulinariniais švirškštais purškė į bankomatus ir taksofonus mašininės alyvos ar vanilinio pudingo.

O Taileris niekada nesirodo namie, bet po mėnesio keletas kosmoso beždžionių turi Tailerio bučinį, išdegintą ant rankos. Staiga tos kosmoso beždžionės irgi dingsta, o prieangyje stovi naujų pakaitalų.

Kas dieną vyrų komandos atvažiuoja ir išvažiuoja skirtingomis mašinomis. Niekada tos pačios mašinos nesi matęs dukart. Vieną vakarą girdžiu Marlą prieangyje sakant kosmoso beždžionei:

– Atėjau pas Tailerį. Tailerį Durdeną. Jis čia gyvena. Aš jo draugė.

Kosmoso beždžionė sako:

– Man labai gaila, bet tu per... – jis stabteli. – Tu per jauna čia mokytis.

Marla sako:

– Eik šikt.

– Be to, – sako kosmoso beždžionė, – neatsinešei būtinų daiktų: dvejų juodų marškinėlių, dvejų juodų kelnų...

Marla sušunka:

– Taileri!

– Vienos poros juodų storapadžių batų.

– Taileri!

– Dvejų porų juodų kojinių ir dvejų porų paprastų apatinių.

– Taileri!

Girdžiu, kaip užsitrenkia lauko durys. Marla nelaukia trijų dienų.

Dažniausiai po darbo grįžtu namo ir pasigaminu sumuštinį su riešutiniu sviestu.

Kai grįžtu namo, viena kosmoso beždžionių skaito susirinkusioms kosmoso beždžionėms, kurios sėdi visame pirmame aukšte. „Tu nesi nuostabi ir vienintelė snieguolė. Esi ta pati pūvanti organinė materija kaip ir viskas aplinkui, mes visi esam tos pačios komposto krūvos dalis.“

Kosmoso beždžionė tęsia: „Mūsų kultūra mus visus pavertė vienodais. Nė vienas nebesame tikras baltasis ar spalvotasis, ar turtingas. Mes visi trokštam to paties. Atskirai paėmus mes esam niekas.“

Skaitovas nutyla, kai aš įeinu pasigaminti sumuštinio, ir visos kosmoso beždžionės tyli, lyg būčiau vienas. Sakau: nekreipkit dėmesio. Šitą aš jau esu skaitęs. Net ir spausdinęs.

Net mano bosas tikriausiai tai yra skaitęs.

Mes visi esam tik didelė mėšlo krūva, sakau. Varykit. Žaiskit savo žaidimėlių. Manęs nepaisykit.

Kosmoso beždžionės tyliai laukia, kol pasigaminu sumuštinį su riešutiniu sviestu, pasiimu dar vieną degtinės butelį ir užlipu laiptais. Už savęs girdžiu: „Tu nesi nuostabi ir vienintelė snieguolė“.

Aš esu Sudužusi Džo širdis, nes Taileris mane apleido. Nes tėvas mane apleido. Et, galėčiau tęsti be paliovos.

Kartais vakarais po darbo apsilankau kuriame nors kitame kovos klube baro rūsyje arba garaže ir klausinėju, gal kas nors yra matęs Tailerį Durdeną.

Kiekvienam naujam kovos klube koks nors man nematytas žmogus stovi apsuptas vyrų po vienintele lempute tamsos vidury ir skaito Tailerio žodžius.

Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Prasidėjus kovoms, pasivedu klubo vadą į šalį ir klausiu, ar jis nematęs Tailerio. Aš gyvenu su Taileriu, sakau, ir jis jau senokai negrįžta namo.

Bičo akys išsiplečia, ir jis klausia, ar aš iš tikrųjų pažįstu Tailerį Durdeną.

Šitai atsitinka daugumoje naujų kovos klubų. Atsakau: taip, mudu su Taileriu geriausi draugai. O tada visi staiga užsigėdžia papurtyti man ranką.

Šie nauji vyrukai spokso į žaizdą man skruoste geltonai žaliais kraštais ir kreipiasi į mane „pone“. Ne, pone. Kažin, pone. Nė vienas jų pažįstamų nėra sutikęs Tailerio Durdeno. Jų draugų draugai susipažinę su Taileriu Durdeno ir įsteigę šitą kovos klubo skyrių, pone.

Tada jie man mirkteli.

Nė vienas jų pažįstamų nėra matęs Tailerio Durdeno.

Pone.

Visi teiraujasi, ar teisybė. Ar Taileris Durdenas renkas kariuomenę? Taip kalbama. Ar Taileris Durdenas iš tikrųjų miega valandą per parą? Sklinda gandai, kad Taileris keliauja steigdamas kovos klubus visoje šalyje. Visiems smalsu, kas bus toliau.

Destrukcijos projekto susirinkimai keliasi į didesnius rūsius: kiekvienas komitetas – Padeigimų, Užpuolimų, Išdaigų ir Dezinformacijos – plečiasi, nes vis daugiau vaikinių baigia kovos klubo mokslus. Kiekvienas komitetas turi vadą, bet net vadai nenutuokia, ką sumanė Taileris. Taileris kas savaitę jiems skambina telefonu.

Visiems Destrukcijos projekto nariams smalsu, kas toliau.

Kur mes einam?

Ko laukti toliau?

Popieriaus gatvėje mudu su Marla basi vaikštinėjame po sodą vakare, kas žingsnį gardžiuodamiesi šalavijų, citrininių verbenų ir geranijų kvapu. Juodieji marškinėliai ir juodosios kelnės kūprinėja aplink su žvakėmis, kilnoja augalų lapus nudobti sraigę ar šliužą. Marla klausia: kas čia vyksta?

Šalia purvo lopinėlių paviršiun kyla plaukų kuokštai. Plaukai ir šūdai. Kaulų smegenys ir kraujas. Augalai veša greičiau, nei kosmoso beždžionės juos spėja nupjauti.

Marla klausia:

– Ką ketini daryt?

Kaip tai pavadinti?

Purve šviečia auksinis taškas, ir aš pasilenkiu žemyn pasižiūrėt. Neįsivaizduoju, kas bus toliau, sakau Marlai.

Atrodo, mus abu apleido.

Akies krašteliu matau, kaip kosmoso beždžionės žingsniuoja aplink juodais drabužiais, kiekvienas susikūprinęs virš žvakės. Mažytis aukso taškelis purve – tai krūminis dantis aukso plomba. Šalia jo iškilę dar du krūminiai dantys sidabrinėmis plombomis. Tai žandikaulis.

Sakau: ne, negaliu atsakyti, kas atsitiks toliau. Ir įspraudžiu vieną du tris krūminius dantis į purvą, ir plaukus, ir šūdus, kaulus ir kraują – ten, kur Marla nepamatys.

Šio penktadienio vakarą užmiegu darbe prie stalo.

Kai prabundu padėjęs galvą ant sukryžiuotų rankų, ant stalo skamba telefonas, ir visi jau išėję. Telefonas skambėjo mano sapne, ir neaišku, ar tikrovė įslinko į mano sapną, ar sapnas išsiliejo į tikrovę.

Pakeliu ragelį: „Techniniai standartai ir atsakomybė“.

Tai mano skyriaus pavadinimas: Techniniai standartai ir atsakomybė.

Saulė leidžiasi, ir susitvenkę audros debesys, dydžiu sulig Vajomingas ir Japonija, slenka mūsų kryptim. Ne, lango kabinete aš neturiu. Visos išorinės sienos yra iš stiklo, nuo grindų iki lubų. Ten, kur aš dirbu, visur nuo grindų iki lubų stiklas. Visur statmenos žaliuzės. Visur pramoninė trumpaplaukė pilka kiliminė danga, nuberta mažyčiais antkapių paminklais tose vietose, kur kompiuteriai įjungti į tinklą. Labirintas dėžučių, apmuštų kartono pertvaromis.

Ūžia dulkių siurblys.

Mano bosas atostogauja. Jis atsiuntė man žinutę elektroniniu paštu ir dingo. Turiu per dvi savaites parengti oficialią ataskaitą. Rezervuoti konferencijų salę. Sudurti visus galus. Pataisyti savo gyvenimo aprašymą. Visus šiuos reikalus. Jie kurpia bylą prieš mane.

Aš esu Visiška Džo ramybė.

Elgiausi apgailėtinais.

Pakeliu ragelį, skambina Taileris ir sako:

– Eik į lauką, ten mašinų stovėjimo aikštelėj tavęs laukia keli bičai.

Klausiu, kas jie tokie.

– Jie laukia, – sako Taileris.

Užuodžiu, kaip mano rankos atsiduoda benzinu.

Taileris aiškina:

– Varyk į trasą. Jie su mašina. Kadilaku.

Aš tebemiegu.

Nesu tikras, ar tik nesapnuoju Tailerio.

Arba Taileris nesapnuoja manęs.

Užuodžiu benzina sau ant rankų. Aplinkui nė gyvos dvasios, aš atsistoju ir einu į stovėjimo aikštelę.

Vienas kovos klubo vyrų taisyto mašinas; dabar jis sėdi kažkieno juodame „Korniše“ prie šaligatvio, o aš nepajėgiu daryt nieko kito, tik spoksoti į automobilį, visą juodą ir auksinį, šitą cigarečių dėklą, pasiruošusį mane kažin kur nuvežti. Mechanikas, išlipęs iš mašinos, liepia man nesijaudint – jis sukeitęs mašinų numerius ilgalaikio stovėjimo aikštelėje prie oro uosto.

Mūsų kovos klubo mechanikas sako galįs užvesti bet ką. Du laideliai styro iš vairo kolonos. Sudurk laidelius, sujunk elektros grandinę starterio solenoide, ir pirmyn į trasą.

Galima daryt taip arba įsilaužti į užrakto kodą per mašinos pardavėjus.

Trys kosmoso beždžionės sėdi užpakalinėje sėdynėje juodais marškinėliais ir juodomis kelnėmis. Nematyk nieko bloga. Negirdėk nieko bloga. Nekalbėk nieko bloga.

Klausiu, tai kurgi Taileris.

Kovos klubo mechanikas lyg asmeninis vairuotojas laiko man atidaręs kadilako dureles. Mechanikas aukštas, tikras kaulų rinkinys su pečių juosta, primena telefono stulpą su skersiniu.

Klausiu, ar važiuosim susitikt su Taileriu.

Priekinės sėdynės vidury manęs laukia gimtadienio tortas su paruoštomis uždegti žvakutėmis. Įlipu. Mes pajudam.

Vos po savaitės kovos klube be jokio vargo gali vairuoti neviršydamas greičio. Gal tu dvi dienas tuštinaisi juodais šūdais dėl vidaus sužalojimų, bet dabar tau viskas vis vien. Kitos mašinos tave lenkia. Mašinos tave taranuoja. Kiti vairuotojai tau rodo iškeltą pirštą. Visiški nepažįstami tavęs nekenčia. Absoliučiai nieko asmeniška. Po kovos klubo jautiesi toks atsipalaidavęs, kad negali prisiverst, kad tau rūpėtų. Nė neįsijungi radijo. Gal tau kas kartą įkvepiant oro duria šonkaulius toj vietoj, kur vos vos įskelta. Mašinos už tavęs mirksi šviesomis. Leidžiasi saulė, visa oranžinė ir auksinė.

Mechanikas čia, vairuoja mašiną. Tarp mūsų ant sėdynės – gimtadienio tortas.

Šiurpas per nugarą pereina matant tokius vyrukus kaip mūsų kovos klubo mechanikas. Perkarėliai – jie niekada nepavargsta. Kovoja tol, kol virsta mėsainiu. Baltieji vyrukai – skeletai, panardinti į geltoną vašką, tatuiruoti; juodžiai, panašūs į džiovintą mėsą, – šitie vyrukai paprastai laikosi kartu kaip anoniminiai narkomanai. Jie niekada nesako „stop“. Jie lyg energijos kamuoliai, riedantys taip greitai, kad net pakraščiai tirpsta, – šie vyrukai, rodos, sveiksta po kokios nors ligos. Rodos, jiems belieka rinktis, kaip mirti, ir jie nori mirti besikaudami.

Jie turi kautis tarpusavy, šitie vaikinai.

Daugiau niekas nekviečia jų kautis, ir jie negali rinktis nieko, tik kitą persikreipusį džiūsną kaulus su oda, nes niekas kitas jų nesirenka kautis.

Stebėtojai nė nešūkčioja, kai tokie bičai kaip mūsų mechanikas kaunasi vienas su kitu.

Tik girdėti kaip kovotojai šnopuoja pro dantis, rankomis pliaukši taikydami už ko nusiverti, švilpimas ir smūgis, kai kumščiais talžyte talžomi plonyčiai tuščiaaviduriai šonkauliai, trakšt trakšt. Matyti sausgyslės, raumenys ir venos po oda, kai vyrukai šokinėja. Po vienintele šviesa jų oda išitempusi švyti nuo prakaito ir drėgmės.

Dešimt penkiolika minučių prabėga kaip niekur nieko. Jie skleidžia kvapą, prakaituoja, ir tų vyrukų kvapas kaip kepto viščiuko.

Praeina dvidešimt kovos klubo minučių. Galiausiai vienas vyrukas parkrinta.

Po kovos abu sveikstantys narkomanai likusį vakarą laikosi drauge, išsekę ir besišypsantys po tokios smarkios kovos.

Nuo pat kovos klubo pradžios šitas vyrukas mechanikas visada trinasi aplink Popieriaus gatvės namą. Nori, kad paklausyčiau dainos, kurią sukūrė. Nori parodyti inkilą, kurį sukėlė. Tas vyrukas man atkišo merginos nuotrauką ir paklausė, ar ji pakankamai graži, kad ją vestų.

Sėdėdamas priekinėj „Kornišo“ sėdynėj vyrukas sako:

– Ar matai tortą, kurį tau iškepiu? Aš jį iškepiu.

Mano gimtadienis ne šiandien.

– Pro žiedus sunkėsi tepalas, – sako mechanikas, – bet aš pakeičiau tepalą ir oro filtrą. Patikrinau vožtuvus ir sinchronizaciją. Šiąnakt lis, todėl pakeičiau valytuvus.

Klausiu, ką čia Taileris sumanė.

Mechanikas atidaro peleninę ir spusteli cigarečių degiklį.

Jis klausia:

– Čia išbandymas? Tu mus tikrini?

Kur Taileris?

– Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą, – sako mechanikas. – O paskutinė Destrukcijos projekto taisyklė: nieko neklausinėk.

Ką gi jis gali man pasakyti?

Jis sako:

– Turi suprasti, kad tėvas tau yra Dievo modelis.

Mano darbas ir kontora už mūsų vis mažėja mažėja mažėja ir išnyksta.

Ant rankų užuodžiu benzina.

Mechanikas sako:

– Jei esi vyras, krikščionis ir gyveni Amerikoje, tėvas tau yra Dievo modelis. O jeigu tu niekada nesi pažinojęs savo tėvo, jei tavo tėvas kur nors nusiplovęs, miręs arba jo niekada nebūna namie, kaip tu tiki Dievą?

Tai Tailerio Durdeno dogma. Pakeverzota ant popieriaus skiaučių man bemiegant ir duota man išspausdinti ir nukopijuoti darbe. Aš esu skaitęs viską. Net mano bosas tikriausiai yra viską skaitęs.

– Galiausiai, – sako mechanikas, – visą savo gyvenimą ieškai tėvo ir Dievo.

– Bet turi apmąstyt, – sako jis, – tikimybę, kad Dievui tu nepatinki. Galbūt Dievas mūsų nekenčia. Tai ne pats blogiausias dalykas, kuris gali atsitikt.

Tailerio akimis, geriau, jei Dievas atkreipia į tave dėmesį todėl, kad esi blogas, nei visai nepaiso. Gal todėl Dievo neapykanta geriau už Jo abejingumą.

Jeigu galėtum būti pikčiausias Dievo priešas arba niekas – ką rinktumėis?

Mes esam Dievo viduriniai vaikai, anot Tailerio Durdeno, be ypatingos vietos istorijoje ir ypatingo dėmesio.

Nesulaukę Dievo dėmesio, neturim jokios vilties būti prakeikti arba išgelbėti.

Kas blogiau – pragaras ar niekas?

Tik jei esam sučiupti ir nubausti, galim būt išgelbėti.

– Sudegink Luvrą, – sako mechanikas, – ir nusivalyk šikną „Mona Liza“. Šitaip Dievas bent jau sužinos mūsų vardus.

Kuo žemiau krisi, tuo aukščiau kilsi. Kuo toliau bėgi, tuo labiau Dievas nori, kad grįžtum.

– Jeigu sūnus palaidūnas nebūtų niekada palikęs namų, – sako mechanikas, – avinėlis tebebūtų gyvas.

Negana, kad tave suskaičiuos kartu su smėlio kruopelytėmis ir žvaigždėmis danguje.

Mechanikas įsuka juodą „Kornišą“ į seną vienos juostos apvažiuojamąjį kelią, ir sunkvežimių eilė jau rikiuojasi už mūsų, važiuojančių oficialiu leistinu greičiu. „Kornišo“ užpakalį nušviečia priekiniai žibintai, o mes sėdim ir šnekučiuojamės, atsispindėdami iš vidaus ant priekinio stiklo. Važiuojam leistinu greičiu. Tokiu, kokį leidžia įstatymas.

Įstatymas yra įstatymas, – pasakytų Taileris. Važiuoti per greitai – tai tas pats, kaip ką nors padegti, tai tas pats, kaip padėti bombą, tai tas pats, kaip nušauti žmogų.

Nusikaltėlis yra nusikaltėlis yra nusikaltėlis.

– Praeitą savaitę būtumėm galėję įsteigti dar keturis kovos klubus, – sako mechanikas. – Gal Didysis Bobas imtųsi vadovaut kitam skyriui, jeigu rastumėm barą.

Taigi kitą savaitę jis pakartos taisykles Didžiajam Bobui ir įsteigs jam nuosavą kovos klubą.

Nuo šiol, kai vadas paskelbia kovos klubą ir visi susispietę aplink šviesą rūsio centre laukia, vadas turi vaikščioti ratu tamsoje palei vidinį minios kraštą.

Klausiu, kas sukūrė naujas taisykles. Taileris?

Mechanikas nusišypso ir atsako:

– Tu žinai, kas kuria taisykles.

– Naujoji taisyklė: nė vienas neturi teisės būti kovos klubo centre, – sako jis. – Nė vienas neturi teisės stovėti kovos klubo centre, išskyrus du besikaunančius vyrus. Vado balsas skambės tamsoje, kai jis lėtai vaikštinės palei minią. Vyrų minioje žiūrės į kitus vyrus per tuščią kambario centrą.

Štai kaip dabar viskas atrodo visuose kovos klubuose.

Rasti barą ar garažą, kur galėtų rinktis naujas kovos klubas, ne taip jau sunku. Pirmas baras – tas, kur vis dar renkasi pradinis kovos klubas, – surenka viso mėnesio nuomos mokesį tik per vieną kovos klubo šeštadienio vakarą.

Anot mechaniko, kita kovos klubo taisyklė: kovos klubas visada turi būti nemokamas. Už įėjimą niekada nereiks mokėti. Mechanikas sušunka pro vairuotojo langelį priešais atvažiuojančioms mašinoms ir nakties vėjui, gaubiančiam mašinos šonus:

– Mums reikia jūsų, o ne jūsų pinigų!

Mechanikas šaukia pro langą:

– Kol esi kovos klube, nesvarbu, kiek pinigų turi banke. Nesvarbu, kuo dirbi. Tu nesi tavo šeima, ir tu nesi tas, kas sakai sau esąs.

Mechanikas šaukia vėjui:

– Tu nesi tas, kas vadiniesi.

Kosmoso beždžionė užpakalinėj sėdynėj priduria:

– Tu nesi tavo problemos.

Mechanikas sušunka:

– Tu nesi tavo problemos.

Kosmoso beždžionė rėkia:

– Nesvarbu, kiek tau metų.

Mechanikas sušunka:

– Nesvarbu, kiek tau metų.

Tada mechanikas įsuka mašiną į priešpriešinę juostą, šaltai, lyg išsisukinėtų nuo smūgių, ir automobilis per priekinį stiklą prisipildo šviesų. Viena paskui kitą mašinos visu greičiu varo į mus garsiai signalizuodamos, ir mechanikas pasuka vairą tik per plauką jų išvengdamas.

Priešaky išvystam šviesas, jos palaipsniui plečiasi, spiegia signalai, o mechanikas ištiesia kaklą į spiginamas šviesas bei triukšmą ir šaukia:

– Tu nesi tas, kas tikiesi esąs.

Niekas nepasigauna jo šauksmo.

Šį kartą priešais mus važiuojanti mašina laiku pasuka, ir taip išsigelbėjame.

Pasirodo dar viena mašina, priekinės šviesos blykčioja stipriau silpniau stipriau silpniau, signalas plyšauja, o mechanikas šaukia:

– Tu nebūsi išgelbėtas.

Mechanikas nepasuka, bet metasi šonan atvažiuojanti mašina.

Dar viena mašina, ir mechanikas šaukia:

– Kada nors mes visi mirsim.

Šį kartą atvažiuojanti mašina pasuka, o mechanikas grįžta atgal į savo juostą. Mašina pasuka atgal, mechanikas kartoja tą patį važiuodamas visu greičiu.

Tą akimirką nutirpsti ir sustingsti. Tą akimirką niekas nesvarbu. Pažvelk į žvaigždes, ir tavęs nebėra. Net tavo bagažas. Niekas nesvarbu. Net blogas kvapas iš burnos. Už langų lauke tamsu, o aplink tave plyšauja signalai. Priekiniai žibintai mirkčioja stipriau silpniau stipriau tau į veidą, ir tau daugiau niekada nebereikės eiti į darbą.

Daugiau tau nebereikės kirptis.

– Greičiau, – sako mechanikas.

Mašina vėl pasuka, ir mechanikas lenkia atgal į jos juostą.

– Ką? – klausia jis. – Ko gailiesi nepadaręs prieš mirtį?

Mašina priešpriešiais signalizuoja visu garsu, o mechanikas šaltai ir abejingai pasisuka į mane, sėdintį šalimais ant priekinės sėdynės, ir sako:

– Dešimt sekundžių iki smūgio.

– Devynios.

– Aštuonios.

– Septynios.

– Šešios.

Mano darbas, sakau. Gailiuosi neišėjęs iš darbo.

Pro šalį skrieja klyksmas, kai mašina metasi šonan, o mechanikas nepasuka su ja susitrenkti.

Dar daugiau šviesų artėja į mus iš priekio, ir mechanikas atsigręžia į tris kosmoso beždžionės ant galinės sėdynės.

– Ei, kosmoso beždžionės, – sako jis, – matot, kaip reikia žaist šį žaidimą. Išpažinkit viską, arba mes visi žuvę.

Dešinėje pravažiuoja mašina su lipduku ant buferio: „Girtas vairuoju geriau“. Laikraščiai rašė, kad vieną rytą ant mašinų atsirado tūkstančiai tokių lipdukų. Kiti lipdukai buvo su užrašais: „Padaryk iš manęs kotletą.“

„Girti vairuotojai prieš mamas.“

„Perdirbkime visus gyvūnus.“

Skaitydamas laikraštį, numaniau, kad tai iškrėtė Dezinformacijos komitetas. Arba Išdaigų komitetas.

Sėdėdamas šalimais mūsų švarus ir blaivus kovos klubo mechanikas man sako: Taip taip, girtuoklių lipdukai yra Destrukcijos projekto dalis.

Trys kosmoso beždžionės tyliai sėdi gale.

Išdaigų komitetas spausdina korteles lėktuvų sėdynių kišenėms, kuriose pavaizduoti keleiviai grumiasi tarpusavyje dėl deguonies kaukių, o jų reaktyvinis lėktuvėlis liepsnodamas sminga žemyn ant uolų tūkstančio mylių per valandą greičiu.

Išdaigų ir Dezinformacijos komitetai lenktyniauja kurdami kompiuterio virusą, nuo kurio bankomatus taip supykintų, kad šie pradėtų vėmti dešimties ir dvidešimties dolerių kupiūromis.

Cigarečių degiklis skydelyje iššoka įkaitęs, ir mechanikas liepia man uždegti gimtadienio torto žvakutes.

Uždegu žvakutes, ir tortą nutvieskia liepsnos aureolė.

– Ko gailiesi nepadaręs prieš mirtį? – klausia mechanikas ir lenkia tiesiai į priešais atvažiuojančio sunkvežimio juostą. Sunkvežimis spaudžia signalą, vieną pratisą kauksmą po kito, sunkvežimio šviesos lyg tekanti saulė vis ryškėja, o mechaniko šypsena kibirkščiuoja.

– Staigiai sugalvokit norą, – jis sako priekiniam veidrodėliui, kuriame atsispindi trys kosmoso beždžionės, sėdinčios gale. – Turim penkias sekundes iki užmaršties.

– Vienas, – sako jis.

– Du.

Priešais mus visu pločiu sunkvežimis, akinantis šviesomis ir riaumojantis.

– Trys.

– Pajodinėt ant arklio, – pasigirsta iš užpakalinės sėdynės.

– Pastatyti namą, – girdėti kitas balsas.

– Išsitatuiruoti.

Mechanikas sako:

– Tikėkit manim ir mirsit, visiems laikams.

Per vėlu, sunkvežimis pasuka, pasuka ir mechanikas, bet mūsų „Kornišo“ užpakalis susimėto ir trinkteli į sunkvežimio priekinio bamperio šoną.

Tą akimirką aš to nesuvokiu, viskas, ką matau, – šviesas, sunkvežimio priekinius žibintus, mirkčiojančius tamsoje, bloškiuosi prie durelių, paskui ant gimtadienio torto, o mechanikas vairuoja.

Mechanikas prisiploja prie vairo išlaikyti jį tiesiai, o gimtadienio žvakutės užgęsta. Viena sekundė, ir šiltoje mašinoje juodos odos sėdynėmis nebelieka šviesos, mūsų visų riksmas nuaidi vienodu žemu tonu, kuriuo vaitoja sunkvežimio signalas, ir mes prarandam kontrolę, nebeturim pasirinkimo, krypties, išeities ir esam žuvę.

Dabar tenoriu tik vieno – mirti. Prieš Tailerį esu niekas šitam pasauly.

Esu bejėgis.

Esu kvailas ir netrokštu nieko kita, tik daiktų, nes man jų reikia.

Mano mažytis gyvenimėlis. Mano menkas šūdinas darbelis. Mano švediški baldai. Niekada, ne, niekada niekam nesu šito pasakojęs, bet kol nebuvau sutikęs Tailerio, ketinau nusi-pirkt šunį ir pavadint jį Palydovu.

Štai kaip galima nusivažiuot gyvenime.

Užmuškit mane.

Griebiu vairą ir zigzagais įvairuoju atgal tarp mašinų.

Dabar.

Pasiruoškit evakuoti sielą.

Dabar.

Mechanikas grumiasi su vairu palei griovį, o aš grumiuosi, kad mirčiau, po velnių.

Dabar. Nuostabus mirties stebuklas, kai vieną sekundę tu dar vaikštai ir kalbi, o kitą sekundę jau esi objektas.

Aš esu niekas, net ir tai nesu.

Atšalęs.

Nematomas.

Užuodžiu odą. Jaučiu, kaip mano saugos diržas apsvynioja aplink mane lyg tramdomieji marškiniai, ir kai bandau atsisėsti, trenkiuosi galva į vairą. Skauda labiau, nei turėtų. Mano galva ilsisi mechanikui ant kelių, ir kai pažvelgiu į viršų, aukštai virš savęs tamsoje regiu vairuojančio mechaniko besišypsantį veidą ir žvaigždes pro vairuotojo langą.

Mano rankos ir veidas lipnūs.

Nuo kraujo?

Sviestinio kremo įdaro.

Mechanikas pažvelgia žemyn.

– Su gimimo diena.

Užuodžiu dūmus ir prisimenu gimtadienio tortą.

– Vos nesulaužiau vairo tavo galva, – sako jis.

Nieko daugiau, tik nakties oras ir dūmų kvapas, žvaigždės ir mechanikas, besišypsantis, vairuojantis, mano galva jam ant kelių, ir staiga pajuntu, kad man visai nebūtina atsisėst.

Kur tortas?

Mechanikas sako:

– Ant grindų.

Tik nakties oras ir tirštėjamas dūmų kvapas.

Ar sugalvojau norą?

Įsirėžęs virš manęs sulig žvaigždėmis danguje veidas šypsosi.

– Tos gimtadienio žvakutės, – sako jis, – niekada negęsta.

Žvaigždžių šviesoje mano akys pamažu apspranta su tamsa, ir matau aplink mus nuo kili-
mėlio srovelėmis kylančius dūmus.

Kovos klubo mechanikas spaudžia akseleratorių, siautėja už vairo tyliai, kaip jis moka, – šį vakar mes dar turim nuveikti kai ką svarbaus.

Tai, ką turiu išmokti prieš civilizacijos pabaigą, – iš žvaigždžių suprasti, kur einu. Visur tyku ramu, lyg vairuotum kadilaką kosmose. Trys vyrukai galinėje sėdynėje atsijungę arba miega.

– Tu ką tik patyrei klinikinę mirtį, – sako mechanikas.

Jis nuima vieną ranką nuo vairo ir paliečia pailgą gumbą toj vietoj, kur kakta atsitrenkia į vairą. Mano kakta ištinu taip, kad abi akys nebeatsimerkia, ir jis vėsiu pirštu perbraukia per ištinimą. „Kornišas“ užvažiuoja ant kelio gūbrio, ir man atrodo, kad skausmas gūbrina man akis lyg kepurės snapelio metamas šešėlis. Sulinkusios užpakalinės spyruoklės ir bamperis cypia ir girgžda tyloje, kai čiuožiam nakties keliu.

Mechanikas sako, kad „Kornišo“ užpakalinis bamperis kabo ant siūlelių, mat jo vos nenuplėšė sunkvežimio priekinio bamperio galas.

Klausiu, ar šita naktis – Destrukcijos projekto namų darbų dalis.

– Iš dalies, – atsako jis. – Turėjau paaukoti keturis žmones ir gauti riebalų dozę.

– Riebalų?

– Muilui.

Ką planuoja Taileris?

Mechanikas užsiveda kalbėti visai kaip Taileris Durdenas.

– Matau stipriausius ir sumaniausius vyrus, kokie tik yra kada gyvenę, – sako jis, o jo veidas atsispindi žvaigždžių fone ant vairuotojo langelio, – ir šitie vyrai pilsto benzina ir patar nauja kavinėse.

Tai, kaip jis panarinęs kakta, jo akys, nosies linkis, blakstienos ir antakių lankas, plastikinis jo kalbančios burnos profilis juodu kontūru įsirėžia žvaigždžių fone.

– Jei tik galėtumėm sukviesti tuos vyrus į stovyklas ir baigti juos auklėti.

– Pistoletas daro tik vieną dalyką – nukreipia sprogimą viena kryptimi.

– Yra stiprių jaunų vyrų ir moterų klasė, ir jie nori paaukoti kam nors savo gyvenimą. Reklama verčia šiuos žmones vaikyti mašinų ir drabužių, kurių jiems nereikia. Ištisos kartos užsiima darbais, kurių nekenčia, tik todėl, kad galėtų nusipirkti tai, ko jiems iš tikrųjų nereikia.

– Mūsų karta nėra mačiusi didžiulio karo ar didžiulės krizės, bet mes išgyvenam didžiulį dvasinį karą. Didžiulę revoliuciją prieš kultūrą. Didžioji krizė – tai mūsų gyvenimas. Tai dvasinė krizė.

– Mes turim parodyt tiems vyrams ir moterims laisvę įkalindami juos ir drąsą išgąsdindami juos.

– Napoleonas gyrėsi galįs išmokyti vyrus paaukoti savo gyvybę dėl ordino juostelės skiautės.

– Įsivaizduok, jei paskelbtume streiką ir visi atsisakytų dirbti, kol perskirstytume pasaulio turtus.

– Įsivaizduok: medžioji briedžius drėgnuose kanjono miškuose aplink Rokfelerio centro griuvėsius.

– Tai, ką užsiminei apie savo darbą, – sako mechanikas, – ar iš tikrųjų norėjai pasakyt?

Taip, tą ir norėjau pasakyt.

– Štai kodėl šį vakarą mes kelyje, – sako jis.

Mes – medžiotojų komanda ir medžiojam riebalus.

Važiuojam į medicinos atliekų sąvartyną.

Važiuojam prie medicinos atliekų deginimo krosnies, ir ten tarp išmestų chirurginių paklodžių ir tvarsčių, tarp dešimties metų senumo išpjautų auglių, lašelinių ir vienkartinių adatų, šurpių dalykėlių, tikrai šurpių dalykėlių, tarp kraujo mėginių ir amputuotų galūnių rasim daugiau pinigų, nei galėtumėm išgabenti per naktį, net jei vairuotumėm sąvartyno sunkvežimį.

Rasim pakankamai pinigų prikrauti šitą „Kornišą“, kol ašys sulinks.

– Riebalai, – sako mechanikas, – kūno riebalai, išsiurbti iš turtingiausių Amerikos šlaunų. Turtingiausių, storiausių pasaulyje šlaunų.

Mūsų tikslas – didžiuliai raudoni maišai išsiurbtų riebalų, kuriuos gabensim į Popieriaus gatvę, tirpinsim, maišysim su šarmu bei rozmarinu ir parduosim tiems patiems žmonėms, kurie mokėjo už tai, kad jiems juos išsiurbtų. Po dvidešimt žalių už gabalėlį – tie žmonės vieninteliai, kurie gali sau tai leisti.

– Turtingiausi, švelniausi riebalai pasaulyje, mūsų šalies pasididžiavimas, – sako jis. – Ši naktis primena Robino Hudo žygius.

Mažytės vaško liepsnelės kibirkščiuoja ant kilimo.

– Jei jau čia esam, – sako jis, – turim pasidairyt ir tų hepatito sukėlėjų.

Dabar jau ašaros riedėjo smarkiai, ir viena riebi srovelė nutekėjo pistoleto vamzdžiu, apsisuko aplink gaiduką ir ištiško tiesiai man ant rodomojo piršto. Reimondas Heselis užmerkė abi akis, ir aš stipriai priplojau pistoletą jam prie smilkinio, kad nuolat jaustų jį ten prispaustą ir mane šalimais, – tai jo gyvenimas, ir bet kurią akimirką jis galėjo griūti negyvas.

Pistoletas nebuvo iš pigiųjų, ir aš svarsčiau, ar tik druska jo nesugadins.

Svarsčiau, kodėl viskas ėjosi taip lengvai. Padariau viską, ką liepė mechanikas. Štai kodėl mums reikėjo nusipirkti pistoletų. Atlikau namų darbus.

Kiekvienas mūsų turėjom atnešti Taileriui po dvylika vairuotojo pažymėjimų. Taip turėjom įrodyti, kad kiekvienas surinkom po dvylika žmonių aukų.

Šįvakar pasistačiau mašiną ir tykojau už kampo, kol Reimondas Heselis baigs darbą visą parą veikiančioje Korner Marto užveigėlyje, ir apie vidurnaktį jis jau laukė budinčio naktinio autobuso, kai aš pagaliau priėjau prie jo ir pasakiau: sveikas.

Reimondas Heselis – Reimondas nieko neatsakė. Tikriausiai pamanė, kad noriu jo pinigų, jo minimalaus atlyginimo, keturiolikos dolerių kišenėj. Ech, Reimondai Heseli, sulaukęs visų dvidešimt trejų, kai tu pravirkai ir ašaros riedėjo mano pistoleto, prispausto tau prie smilkinio, vamzdžiu – ne, ne pinigai buvo svarbu. Pinigai – dar ne viskas.

Tu nė neištarei „labas“.

Tu nesi tavo mažytė liūdna piniginė.

Pasakiau: graži naktis, šalta, bet vaiki.

Tu nė neištarei „labas“.

Pasakiau: nebėk, arba turėsiu šauti tau į nugarą. Laikiau ištraukęs pistoletą, o ant rankos buvau užsitraukęs latekso pirštinę, jei kada nors šis pistoletas taptų įrodymas A prisiekusiesiems: ant jo nebūtų nieko, tik išdžiūvusių Reimondo Heselio, baltojo, dvidešimt trejų metų, be ypatingų žymių, ašarų.

Tu traukeisi ataturpintas vis tolyn ir tolyn kaskart, kai pistoletu priliedavau tau veidą, tarytum vamzdis būtų buvęs per karštas ar per šaltas. Kol neliečiau: nesitrauk atgal, ir tada tu leidaisi priliečiamas pistoletu, bet vis tiek atvertei galvą aukštyn ir tolyn nuo vamzdžio.

Atidavei man savo piniginę, kaip paprasčiau.

Tavo vairuotojo pažymėjime buvo įrašytas tavo vardas: Reimondas K. Heselis. Gyvenai Pietryčių Beninge, 1320 namas, A butas. Paprastai butai pusrūsiuose žymimi raidėmis, o ne skaičiais.

Reimondai K.K.K.K.K.K. Heseli, aš kalbu su tavim.

Tavo galva užvirto į viršų ir tolyn nuo pistoleto, ir tu pasakei: taip.

Pasakei: taip, gyvenu pusrūsyje.

Piniginėj turėjai ir keletą nuotraukų. Tavo motina.

Tau buvo nelengva atsimerkti ir pažiūrėti į besišypsančių Mamos bei Tėčio nuotrauką ir tuo pat metu į pistoletą, bet tu atsimerkei, o paskui vėl užsimerkei ir pravirkai.

Tuoj tu atšalsi, įvyks nuostabus mirties stebuklas. Vieną akimirką tu dar asmuo, o kitą – jau objektas, ir Mamai su Tėčiu teks skambinti senajam daktarui Tokiam bei Tokiam ir pra-

šyti tavo dantų aprašo, nes iš tavo veido mažai kas beliks, o Mama su Tėčiu tiek daug iš tavęs tikėjosi, ir, ne, koks gyvenimas neteisingas, ir štai kuo dabar viskas baigsis.

Keturiolika dolerių.

Paklausiau, ar čia tavo mama.

Taip. Tu verkei, šniurkščiojai nosim, verkei. Nurijai seiles. Taip.

Turėjai bibliotekos skaitytojo pažymėjimą. Turėjai vaizdo nuomos kortelę. Socialinio draudimo kortelę. Keturiolika dolerių grynais. Norėjau ištraukti nuolatinį autobuso bilietą, bet mechanikas liepė imti tik vairuotojo pažymėjimą. Nebegaliojantis bendruomenės koledžo studento pažymėjimas.

Tu studijavai.

Tą akimirką tu jau smarkokai raudojai, todėl tvirčiau prispaudžiau pistoletą tau prie skruosto, ir tu pradėjai trauktis atgal, kol paliečiau: nejudėk, arba mirsi. Tai ką gi studijavai?

Kur?

Koledže, atsakiau. Turi studento pažymėjimą.

Aa, nežinau, kūkt gurkt šniurpšt, viską, biologiją.

Dabar klausyk, šiandakt tu mirsi, Reimondai K.K.K. Heseli. Tu gali mirt po vienos sekundės ar po vienos valandos, pats spręsk. Pameluok man. Sakyk pirmą dalyką, kuris šaus tau į galvą. Sukurk ką nors. Man nesvarbu. Aš turiu pistoletą.

Pagalčiau tu pradėjai klausytis ir atsitokėjai nuo menkos tragedijos savo galvoj.

Užpildyk anketą. Kuo Reimondas Heselis nori būti užaugęs?

Namo, pasakei, noriu eit namo. Prašau.

Be bajerio, pasakiau. Kaip norėtum gyventi toliau? Jeigu pasauly galėtum daryti ką nori.

Sukurk ką nors.

Tu nežinojai.

Tada akimoju mirsi, pasakiau.

Pasakiau: dabar pasuk galvą.

Mirtis ateis po dešimt devynių aštuonių sekundžių.

Veterinaras, pasakei. Noriu būt veterinaras.

Tai reiškia gyvūnus. Kad būtum veterinaras, privalai mokytis.

Pasakei, kad tai reiškia per ilgai mokytis.

Tu gali zulint šikną koledže, Reimondai Heseli, arba gali mirt. Rinkis. Įkišau tavo pinigine tau į džinsų užpakalinę kišenę. Taigi tu iš tiesų norėjai būt gyvulių daktaras. Atitraukiau sūrų vamzdžio galą nuo vieno skruosto ir prispaudžiau prie kito. Ar visada norėjai būt, Daktare Reimondai K.K.K.K. Heseli, veterinaras?

Taip.

Be bajerio?

Taip. Ne, tu norėjai pasakyt, kad be bajerio, tikrai.

Gerai, pasakiau ir įrėmiau drėgną pistoleto vamzdį tau į smakro apačią, tada į nosies galiuką, ir kur tik įrėmdavau vamzdį, atsispausdavo blizgantis drėgnas nuo tavo ašarų apskritimas.

Taigi, pasakiau, grįžk į koledžą. Jeigu rytoj rytą prabusi gyvas, sumąstysi, kaip grįžti į koledžą.

Prispaudžiau drėgną pistoleto vamzdį prie vieno ir kito skruosto, tada prie smakro, tada vėl prie kaktos ir stabtelėjau.

Dabar galėtum būt nebegyvas, pasakiau.

Turiu tavo vairuotojo pažymėjimą.

Žinau, kas esi. Žinau, kur gyveni. Pasilaikysiu tavo vairuotojo pažymėjimą ir patikrinsiu tave, pone Reimondai K. Heseli. Po trijų mėnesių, paskui po šešių, o paskui po metų, ir jei nebūsi grįžęs į koledžą mokytis veterinarijos, būsi žuves.

Tu neištarei nė žodžio.

Eik iš čia, gyvenk savo gyvenimėlį, bet atmink, kad stebiu tave, Reimondai Heseli, ir geriau jau nušausiu tave, nei matysiu, kaip užsiimi šituo šūdiniu darbu ir gauni pinigų, kurių tau užtenka nusipirkt sūrio ir spoksot televizorių.

Dabar aš pasišalinsiu, ir neatsisukinėk.

Taileris nori, kad taip elgčiausi.

Tai Tailerio žodžiai liejasi man iš burnos.

Aš esu Tailerio burna.

Aš esu Tailerio rankos.

Kiekvienas Destrukcijos projekto narys yra Tailerio Durdeno dalis, ir atvirkščiai.

Reimondai K.K. Heseli, tavo vakarienė bus skanesnė už bet kokį maistą, kurį kada nors esi valgęs, o rytoj bus pati nuostabiausia tavo viso gyvenimo diena.

Prabundi Tarptautiniame Skai Harboro oro uoste.

Atsuki laikrodį dviem valandom atgal.

Autobusas nuveža mane į Fenikso centrą. Kad ir į kokį barą užeičiau, visur pilna vyrų su siūlėmis aplink akis, o nuo gero smūgio jų veidas virtęs mėsa. Vyrukai sugurintom nosim – tie vyrukai pamato mane bare su skruoste vypsančia žaizda, ir mes tuoj pat tampam šeima.

Taileris jau kurį laiką nesirodo namuose. Aš dirbu savo darbelį. Važinėju iš vieno oro uosto į kitą, apžiūrinėju mašinas, kuriose žūsta žmonės. Kelionių magija. Mažas gyvenimėlis. Maži muiliukai. Mažos lėktuvo sėdynės.

Kad ir kur nukeliaučiau, visur klausinėju apie Tailerį.

Jeigu jį surasiu, mano dvylikos žmonių aukų vairuotojų pažymėjimai jau guli kišenėj.

Kiekvienam bare, į kurį nueinu, kiekvienam sumautam bare matau sumuštus bičius. Kiekvienam bare jie uždeda ranką man ant peties ir siūlosi pavaišinti alumi. Tarsi iš anksto žinočiau, kurie barai yra kovos klubo barai.

Klausiu, ar jie nėra matę vaikiną, vardu Taileris Durdenas.

Kvaila būtų klausti, ar jie yra girdėję apie kovos klubą.

Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekada neprasitark apie kovos klubą.

Bet ar jie nėra matę Tailerio Durdeno?

Jie sako: niekada apie jį nesam girdėję, pone.

Bet jūs galite jį sutikti Čikagoj, pone.

Tikriausiai dėl tos kiaurymės skruoste visi mane vadina ponu.

Ir jie man mirkteli.

Prabundi O'Haroje ir įlipi į autobusą Čikagon.

Persuki laikrodį valanda pirmyn.

Jeigu gali prabust kitoj vietoj.

Jeigu gali prabust kitu laiku.

Kodėl negali prabust kitas žmogus?

Kad ir į kokį barą nueitum, mėlynėmis nusėti vaikinai siūlosi tave pavaišinti alumi.

Bet ne, pone, jie niekada nėra matę to Tailerio Durdeno.

Ir jie mirkteli.

Jie niekada nėra girdėję šito vardo. Pone.

Teiraujuosi apie kovos klubą. Ar šįvakar kur nors netoliese bus kovos klubas?

Ne, pone.

Antroji kovos klubo taisyklė: niekada neprasitark apie kovos klubą.

Mėlynėmis nusėti vaikinai prie baro papurto galvas.

Nieko apie tai nesam girdėję. Bet gal jūs galite rasti tą savo kovos klubą Sietle, pone?

Prabundi Meigs Filde ir skambini Marlai paklaust, kas vyksta Popieriaus gatvėj. Marla sako, kad visos kosmoso beždžionės skutasi galvas plikai. Jų elektriniai skustuvai įkaista, ir dabar visas namas atsiduoda degintais plaukais. Kosmoso beždžionės šarmu degina sau pirštų pagalvėles.

Prabundi Si Teke.

Atsuki laikrodį dviem valandom atgal.

Autobusas nuveža tave į Sietlo centrą, ir pirmame bare, į kuri užėini, padavėjas dėvi kaklo įtvarą, todėl laiko galvą taip aukštai, kad turi nuleist akis žemyn sau į purpurinę sumaltą baklažaninę nosį, kad tau nusišypsotų.

Baras tuščias, ir padavėjas sako:

– Sveiki sugrižę, pone.

Niekada nesu buvęs šitam bare, niekada niekada.

Klausiu, ar jis girdėjęs Tailerio Durdeno vardą.

Padavėjas nusišypsuoja iškišęs smakrą per baltą įtvaro kraštą ir klausia:

– Ar tai išbandymas?

Taip, sakau, išbandymas. Ar jis kada nors buvo sutikęs Tailerį Durdeną?

– Jūs buvot užsukę praeitą savaitę, ponas Durdenai, – sako jis. – Nepamenat?

Taileris buvo čia.

– Jūs buvot čia, sere.

Niekada čia nesu buvęs iki šio vakaro.

– Na, jeigu jūs taip sakot, – atsako padavėjas. – Bet ketvirtadienio vakarą jūs buvot užsukę paklaust, kada policija ketina mus uždaryt.

Visą praeito ketvirtadienio naktį nė akių nesumerkiau, mane kankino nemiga, nesuvokiau, ar miegu, ar nemiegu. Prabudau penktadienio rytą vėlai, pavargęs kaip šuva, jausdamasis taip, lyg nė nebūčiau sumerkęs akių.

– Taip, pone, – sako padavėjas. – Ketvirtadienio vakarą jūs stovėjot lygiai toj pačioj vietoj, kur dabar, ir klausinėjot manęs apie policijos akcijas ir kiek vaikinių nepateko į trečiadienio vakaro kovos klubą.

Padavėjas pasuka pečius ir įtvėrtą kaklą, apsidairo po tuščią barą ir sako:

– Čia niekas negirdės, pone Durdenai. Vakar vakare teko atmesti dvidešimt septynis. Naktį po kovos klubo šita vieta visada tuščia.

Kiekviename bare, kuriame lankiausi šią savaitę, visi kreipėsi į mane „pone“.

Kad ir į kokį barą užeičiau, sumušti kovos klubo vaikinai pradeda atrodyt vienodi. Iš kur nepažįstamas žmogus gali žinot, kas aš esu?

– Jūs turit įgimtą žymę, ponas Durdenai, – sako padavėjas. – Ant kojos. Tokios formos, kaip tamsiai raudona Australija su Naująja Zelandija greta.

Tik Marla tai žino. Marla ir mano tėvas. Net Taileris šito nežino. Paplūdimy visada sėdžiu tą koją pakišęs po savim.

Vėžio, kuriuo aš nesergu, dabar visur apstu.

– Destrukcijos projekte visi tai žino, ponas Durdenai. – Padavėjas pakelia ranką ir atsuka į mane kitą plaštakos pusę su išdegintu bučiniu.

Mano bučinys?

Tailerio bučinys.

– Visi žino apie įgimtą žymę, – sako padavėjas. – Tai legendos dalis. Tu virsti legenda, žmogau.

Skambinu Marlai iš Sietlo motelio kambario paklausti, ar mes su ja esam tai darę.

Suprantat.

Kitam laido gale Marla klausia:

– Ką?

Ar aš kada nors, žinai, su tavim esu užsiėmęs seksu?

– Jėzau!

Tai kaip?

– Tai kaip? – kartoja ji.

Ar mes kada nors esam užsiėmę seksu?

– Tu tikras šūdo gabalas.

Ar mes kada nors esam užsiėmę seksu?

– Galėčiau tave užmušti!

Tai reiškia „taip“ ar „ne“?

– Žinojau, kad taip atsitiks, – sako Marla, – tu gyvas nesusipratimas. Tai myli mane. Tai ignoruoji. Išgelbsti man gyvybę, tada išverdi iš mano motinos muilą.

Įžnybiu sau.

Klausiu Marlos, kaip mes susipažinom.

– Tam sėklidžių vėžio vakarėly, – sako Marla. – O paskui tu išgelbėjai man gyvybę.

Aš išgelbėjau jai gyvybę?

– Tu išgelbėjai man gyvybę.

Taileris išgelbėjo jai gyvybę.

– Tu išgelbėjai man gyvybę.

Įkišu pirštą į kiaurymę skruoste ir pasukinėju. Turėtų sukelt tokį aukščiausios lygos vertą skausmą, kad prabusčiau.

Marla sako:

– Tu išgelbėjai man gyvybę. Ridžento viešbutis. Netyčia bandžiau nusižudyt. Prisimeni?

Aa.

– Tą naktį, – sako Marla, – sakiau norinti pasidaryt tavo kūdikio abortą.

Salone ima mažėti oro slėgis.

Klausiu Marlos, kuo aš vardu.

Mes visi mirsim.

Marla sako:

– Taileris Durdenas. Tavo vardas – Taileris Durdenas, Šikpopierius Smegenims. Gyveni Šiaurės rytų Popieriaus gatvėj, 5123 name, kuriame dabar knibžda tavo mažųjų mokinukų, besiskutančių galvas ir deginančių sau odą šarmu.

Turiu nors kiek nusenūsti.

– Staigiai nešk savo subinę čionai, – šaukia Marla telefonu, – kol tie mažieji troliai iš manęs neišvirė muilo.

Turiu surasti Tailerį.

Klausiu Marlos, iš kur atsirado randas jai ant rankos.

– Tu, – sako Marla. – Tu pabučiavai man į ranką.

Turiu surasti Tailerį.

Turiu nors kiek numigt.

Turiu pamiegot.

Turiu eit ir pamiegot.

Sakau Marlai „labanakt“, ir Marlos šauksmas silpsta silpsta silpsta ir dingsta, kai ištiesęs ranką padedu ragelį.

Visą naktį mano mintys sklando ore.

Ar aš miegu? Ar apskritai miegojau? Tai ir yra nemiga.

Stengiesi nors kiek atsipalaiduoti kas kartą iškvėpdamas orą, bet širdis vis tiek daužosi kaip pašėlus, o mintys viesulu skrieja galvoj.

Niekas nepadeda. Net tikslinga meditacija.

Tu esi Airijoje.

Neskaičiuoji avių.

Skaičiuoji dienas, valandas, minutes nuo to laiko, kai prisimeni save paskutinį kartą miegojus. Tavo gydytojas nusijuokė. Dar niekas nėra miręs nuo miego trūkumo. Pažvelgęs sau į veidą, primenantį seną sudaužytą vaisių, sakyčiau, kad jau esu miręs.

Po trečios valandos ryto Sietlo motelio lovoje tau jau per vėlu susirasti vėžininkų psichologinės pagalbos grupę. Per vėlu gauti kokių nors mažyčių žydrų amitalio sodos ar ryškiai raudonų sekonalio kapsulių – ištisą Lėlių slėnio žaidimų rinkinį. Vėliau nei trečią valandą ryto nebegali patekti į kovos klubą.

Turi susirasti Tailerį.

Turi nors kiek nusnūsti.

O tada staiga miegai išsilaksto, ir Taileris stovi tamsoje prie tavo lovos.

Tu atsibudęs.

Tą akimirką, kai kone užmingi, Taileris stovi čia ir sako:

– Prabusk. Prabusk, mes išsprendėm Sietlo policijos problemą. Prabusk.

Policijos komisaras ketino griebtis griežtų akcijų prieš tai, ką jis vadino nusikalstamų gaujų veikla ir naktiniais bokso klubais.

– Bet nėra dėl ko jaudintis, – sako Taileris. – Ponas policijos komisaras mums netrukdys, – tęsia Taileris, – mes jį jau laikom už pautų.

Klausiu, ar Taileris mane sekė.

– Keista, – sako Taileris, – norėjau paklausti to paties dalyko. Prasitarei apie mane kitiems žmonėms, tu, šūde. Sulaužei pažadą.

Taileriui rūpi, kada jį perprasiu.

– Kaskart, kai tu užmiegi, – sako Taileris, – aš pabėgu ir iškrečiu ką nors pašėlusio, ką nors beprotiško, ką nors visiškai pamišėliško.

Taileris atsiklaupia ant kelių prie lovos ir šnibžda:

– Praeitą ketvirtadienį tu užmigai, o aš įsėdau į lėktuvą, skrendantį į Sietlą, užmesti akį į kovos klubą. Patikrint, kiek vaikinių nepateko, ir taip toliau. Pasidairyt naujų talentų. Sietle mes irgi turim Destrukcijos projektą.

Taileris perbraukia pirštu per gumbą man virš antakių.

– Turim Destrukcijos projektą Los Andžele ir Detroite, stambus Destrukcijos projektas vyksta Vašingtone ir Niujorke. Turim Destrukcijos projektą ir Čikagoj, nė nepatikėsi.

Taileris sako:

– Negaliu patikėt, kad sulaužei savo pažadą. Pirmoji taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Praeitą savaitę jis buvo Sietle, kai padavėjas su kaklo įtvaru pranešė jam, kad policija vykdydys akcijas prieš kovos klubus. Pats policijos komisaras norėjo tuo užsiimt.

– Bet iš tikrųjų, – sako Taileris, – mes turim policininkų, kurie ateina kautis į kovos klubą, ir jiems tai prie širdies. Turim laikraščių reporterių, teisinių kontorų tarnautojų bei teisininkų ir sužinom viską anksčiau, negu kas atsitinka.

Mus ruošiasi uždaryt.

– Bent jau Sietle, – sako Taileris.

Klausiu, ką Taileris iškrėtė.

– Ką *mes* iškrėtėm, – sako Taileris.

Mes sukvietėm Užpuolimų komiteto posėdį.

– Daugiau nebėra manęs ir tavęs, – sako Taileris ir įžnybia man į nosies galiuką. – Manau, tai jau supratai.

Mes abu esam tas pats kūnas, tik skirtingu metu.

– Mes uždavėm ypatingų namų darbų, – sako Taileris. – Mes liepėm atnešti garuojančius jo aukščiausios šviesybės Sietlo policijos komisaro Tokio bei Tokio kiaušus.

Aš nesapnuoju.

– Taip, – sako Taileris, – nesapnuoji.

Mes subūrėm keturiolikos kosmoso beždžionių komandą, penki tų kosmoso beždžionių policininkai, ir tą naktį buvom vieninteliai žmonės parke, kur jo šviesybė veda pasivaikščiot šuni.

– Nesijaudink, – sako Taileris, – šuniui nieko neatsitiko.

Visas užpuolimas truko tris minutes – trumpiau nei mūsų geriausiai pavykusi repeticija. Manėm, dvylika minučių. Mūsų geriausia repeticija truko devynias minutes.

Penkios kosmoso beždžionės laiko jį prispaudusios prie žemės.

Taileris man pasakoja, bet aš jau viską žinau.

Trys kosmoso beždžionės ėjo sargybą.

Viena kosmoso beždžionė pakišo eterį.

Viena kosmoso beždžionė nusmukė jo didžiai gerbiamas treningines kelnes.

Šuo buvo spanielis, jis vis lojo.

Vis lojo.

Vis lojo.

Viena kosmoso beždžionė tris kartus apvyniojo guminę juostą, kol ši ėmė smarkiai veržti jo didžiai gerbiamo kapšo viršų.

– Viena beždžionė jam tarp kojų su peiliu, – šnibžda Taileris sumuštu veidu man į ausį. – O aš šnibždu į didžiai gerbiamo policijos komisaro ausį: geriau tegu jis sustabdo akciją prieš kovos klubus, kitaip mes paskelbsim visam pasauliui, kad jo aukščiausia šviesybė neturinti kiaušų.

Taileris šnibžda:

– Kaip manot, jūsų šviesybe, ką jūs tuo pasieksit?

Guma užveržė bet kokius pojūčius ten, žemai.

– Kaip manot, ko jūs pasieksit politikoj, jei rinkėjai žinos, kad jūs be kiaušų?

Tuo metu jo šviesybė jau be amo.

Žmogau, jo kiaušai šalti kaip ledas.

Jeigu bus uždarytas nors vienas kovos klubas, mes išsiųsim jo kiaušus į rytus ir į vakarus. Vienas nukelias į *New York Times*, o kitas – į *Los Angeles Times*. Po vieną kiekvienam. Toku informacinio biuletenio stilium.

Kosmoso beždžionė patraukė skudurą su eteriu jam nuo burnos, ir komisaras paprašė:

– Nedarykit to.

O Taileris pasakė:

– Mes neturim ko prarast, išskyrus kovos klubą.

Komisaras – jis turįs viską.

O mums belieka viso pasaulio šūdas ir atmatos.

Taileris linktelėjo kosmoso beždžionei su peiliu tarp komisaro kojų.

Taileris paklausė:

– Ar galit įsivaizduot, kaip gyvensit toliau su tabaluojančiu tuščiu kapšu?

Komisaras atsakė:

– Ne.

Nedarykit to.

Prašau.

Liautis.

O.

Dieve.

Padėk.

Man.

Padėk.

Ne.

Man.

Dieve.

Man.

Sustabdyk.

Juos.

Kosmoso beždžionė smeigia peilį ir nurėžia tik guminę juostą.

Viso labo šešios minutės, ir mes jau baigėm.

– Atmink, – kalbėjo Taileris. – Žmonės, ant kurių nori užvažiuot, – mes esam tie, nuo kurių tu priklausai. Mes esam žmonės, skalbiantys tau skalbinius, gaminantys tau maistą ir tiekiantys tau vakarienę. Mes klojam tau lovą. Saugom tavo miegą. Vairuojam greitosios pagalbos mašinas. Jungiam tavo telefono skambučius. Mes esam virėjai ir taksi vairuotojai ir viską apie tave žinom. Mes tvarkom tavo draudimo paraiškas ir kreditinių kortelių mokesčius. Mes kontroliuojam menkiausią tavo gyvenimo dalelę.

– Mes esam viduriniai istorijos vaikai, kuriuos televizija užaugino tikėti, kad kada nors tapsim milijonieriais, kino žvaigždėm, roko žvaigždėm, nors iš tikrųjų mes jais netapsim. Mes

paprasčiausiai stengiamės susitaikyt su tuo, – aiškino Taileris. – Taigi būk su mumis atsargesnis.

Kosmoso beždžionė smarkiau ir stipriau prispaudė skudurą su eteriu kūkčiojančiam komisarui, kad šis atsitokėtų.

Kita komanda jį aprenė ir parvedė su šunim namo. Po viso šito tik nuo jo paties priklausė, ar išsaugos paslaptį. Ir – ne, mes nebesitikėjom jokių akcijų prieš kovos klubus.

Jo aukščiausia šviesybė parėjo namo išsigandęs, bet nesužeistas.

– Kaskart, kai darom šitas namų užduoteles, – sako Taileris, – kovos klubo vyrukai, neturintys ko prarasti, tampa vis labiau atsidavę Destrukcijos projektui.

Klūpodamas prie mano lovos Taileris sako:

– Užsimerk ir duok man ranką.

Užsimerkiu, ir Taileris paima mano ranką. Jaučiu Tailerio lūpas ant jo bučinio rando.

– Sakiau: jei prabilsi apie mane man už nugaros, niekada manęs nebepamatysi, – sako Taileris. – Mes nesam du atskiri žmonės. Trumpai tariant, kai tu nemiegi, viską kontroliuoji ir gali vadinti save kaip tik nori, bet tą akimirką, kai užmiegi, aš imu viršų, ir tu tampi Taileris Durdenas.

Bet mes kovėmės, sakau. Tą naktį, kai įkūrėm kovos klubą.

– Iš tikrųjų tu koveisi ne su manim, – sako Taileris. – Tu tik sau taip sakei. Tu koveisi su viskuo, ko nekentei gyvenime.

Bet aš tave matau.

– Tu miegi.

Bet tu nuomoji namą. Tu turėjai darbą. Du darbus.

Taileris sako:

– Paprašyk banko atsiųsti tau anuliuotus čekius. Aš nuomoju namą tavo vardu. Manau, pastebėsi, kad rašysena ant nuomos čekių sutampa su užrašais, kuriuos man esi spausdinęs.

Taileris švaistė mano pinigų. Nenuostabu, kad mano sąskaita visada pereikvota.

– O darbai – na, kaip manai, kodėl tu visada toks pavargęs? Jėzau, visai ne dėl nemigos. Vos tu užmiegi, aš kimbu į darbą ir einu į kontorą, kovos klubą ar kur kitur. Tau pasisekė, kad neįsidarbinau gyvačių kerėtoju.

Klausiu: o kaip Marla?

– Marla tave myli.

Marla myli tave.

– Marla neatskiria tavęs nuo manęs. Tą vakarą, kai jūs susipažinot, tu prisistatei netikru vardu. Tu niekada nesivadindavai savo tikruoju vardu psichologinės pagalbos grupėse, tu, šū-dinas apsimetėli. Nuo tada, kai išgelbėjau Marlai gyvybę, ji mano, kad tavo vardas Taileris Durdenas.

Tai ką, dabar, kai jau žinau apie Tailerį, jis išnyks, ir viskas?

– Ne, – sako Taileris tebelaikydamas man ranką, – visų pirma manęs čia nė nebūtų, jei tu to nenorėtum. Aš ir toliau gyvensiu savo gyvenimą, kol tu miegosi, bet jeigu mėginsi juokauti su manim, jei prisirakinsi naktį prie lovos ar gersi dideles dozes migdomųjų, tada tapsim priešai. Ir už tai nuo manęs atsiimsi.

Et, visa tai mėšlas. Tai sapnas. Taileris – tai projekcija. Jis – disociatyvus asmenybės sutrikimas. Psychogeninė pabėgimo būseną. Taileris Durdenas – tai mano haliucinacija.

– Kas per šūdas, – sako Taileris. – Gal tai tu esi *mano* šizofreniška haliucinacija.

Aš atsidūriau čia pirmas.

Taileris sako:

– Taip taip taip, na gerai, pažiūrėsim, kas čia atsidurs paskutinis.

Tai netikra. Tai sapnas, ir aš prabusi.

– Tai prabuska.

O tada suskamba telefonas, ir Taileris dingsta.

Pro užuolaidas skverbiasi saulė.

Septintą valandą ryto mane pažadina telefono skambutis, ir, kai pakeliu ragelį, ryšys nutrūksta.

Lyg sukdamas juostą į priekį, skrendu atgal namo pas Marlą į Popieriaus gatvės muilo kompaniją.

Viskas griūva, kaip ir anksčiau.

Namie man baisu atidaryt šaldytuvą. Įsivaizduokit tuzinus mažyčių plastikinių maišelių sumuštiniams su etiketėmis, ant kurių surašyti miestų pavadinimai: Las Vegasas, Čikaga, Milvokis, kur Taileriui teko įgyvendinti savo grasinimus apsaugoti kovos klubo skyrius. Kiekviename maišelyje – pora kietų sušalusių kruvinų gabalėlių.

Vienam virtuvės kampe kosmoso beždžionė tupi ant sutrūkinėjusio linoleumo ir tyrinėja save veidrodėlyje.

– Aš esu amžinai dainuojantis ir šokantis pasaulio mėšlas, – sako kosmoso beždžionė veidrodėliui. – Esu toksinis šalutinis Dievo kūrybos produktas.

Kitos kosmoso beždžionės sukiojasi sode rankiodamos ir naikindamos.

Laikydamas vieną ranką ant šaldiklio durų giliai įkvepiu ir bandau sukaupti savo nušvitusios dvasios esybę.

*Lietus ant rožių
Laimė Disnėjaus gyviams
Dėl to man skaudu*

Šaldiklis pravertas per colį, Marla kyšteli nosį man per petį ir klausia:

– Kas pietums?

Kosmoso beždžionė tupėdama žvelgia į save veidrodėlyje:

– Aš esu šūdas ir užkrečiama Dievo kūrybos atmata.

Ratas apsisuko.

Prieš kokį mėnesį būgštavau, kad Marla kyštels nosį į šaldytuvą. Dabar pats bijau ten pažvelgt.

O Dieve. Taileri.

Marla mane myli. Marla neskiria.

– Džiaugiuosi, kad grįžai, – sako Marla. – Mums reikia pasikalbėt.

O, taip, sakau. Mums reikia pasikalbėt.

Negaliu prisiverst atidaryt šaldiklio.

Aš esu Trūkčiojanti Džo Kirkšnis.

Liepiu Marlai: neliesk nieko šitam šaldikly. Nė nemėgink jo atidaryt. Jeigu ten ką nors rastum, nevalgyk ir neduok kokiai katei, ar panašiai. Kosmoso beždžionė su veidrodėliu nužiūrinėja mus, todėl sakau Marlai, kad mums metas eit. Pakalbėsime kitoj vietoj.

Nulipame laiptais: viena kosmoso beždžionė skaito kitoms kosmoso beždžionėms:

– Trys būdai pasigaminti napalmą:

Pirmas: sumaišyti vienodą kiekį benzino ir šaldytų apelsinų sulčių koncentrato, – skaito kosmoso beždžionė pusrūsyje. – Antras: sumaišyti vienodą kiekį benzino ir dietinės kolas. Trečias: tirpinti trupintas kačių išmatas benzine, kol mišinys sutirštės.

Mudu su Marla migruojam iš Popieriaus gatvės muilo kompanijos prie „Denio“ restorano planetos – oranžinės planetos – vitrinos.

Apie tai seniau yra užsiminęs Taileris: nuo tų laikų, kai Anglija siuntusi ekspedicijas, kūrėsi kolonijas ir sudariusi žemėlapius, dauguma anglišku geografinių pavadinimų yra tarsi ant-riniai. Anglams teko pavadinti viską. Arba beveik viską.

Pavyzdžiui – Airija.

Nju Londonas, Australija.

Nju Londonas, Indija.

Nju Londonas, Aidaho valstija.

Niujorkas, Niujorko valstija.

Sukant juostą į ateitį.

Vadinasi, kai tolimas kosmosas bus geriau ištirtas, tikriausiai megatoninės korporacijos at-ras vis naujų planetų ir pažymės jas žemėlapyje.

IBM žvaigždinė sfera.

„Philip Morris“ galaktika.

Denio planeta.

Kiekviena planeta bus tapati korporacijai, kuri pirmoji ją išprievartaus.

Budvaizerio pasaulis.

Mūsų padavėjui ant kaktos didžiulis kaip žąsies kiaušinis gumbas, jis stovi tiesus kaip sty-ga, suglaudęs kulnus.

– Pone! – sako mūsų padavėjas. – Ar norėsit užsisakyt dabar? Pone! – tęsia jis. – Viskas, ką jūs užsisakysit, bus nemokamai. Pone!

Išivaizduoji, kad užuodi šlapimą kiekvienoj sriuboj.

Paprašau dviejų kavos.

Marla klausia:

– Kodėl jis mums siūlo maistą nemokamai?

Padavėjas mano, kad aš Taileris Durdenas, atsakau.

Jeigu jau šitaip, Marla užsisako keptų moliuskų, moliuskų sriubos, žuvies rinkinį, keptą viščiuką, keptą bulvę su priedais ir šokoladinio pyrago.

Pro virtuvės langelį trys virėjai, vienas susiūta viršutine lūpa, stebi mus su Marla ir šnibž-dasi suglaudę tris mėlynėmis nusėtas galvas. Sakau padavėjui: prašau atnešti mums švaraus maisto. Prašau nieko nedaryti su maistu, kurį užsisakėm.

– Tada, – sako mūsų padavėjas, – gal galėčiau patart poniai nevalgyti moliuskų sriubos.

Ačiū. Nereikia moliuskų sriubos. Marla pažvelgia į mane, ir aš jai sakau: pasitikėk manim.

Padavėjas apsisuka ant kulnų ir išžygiuoja su užsakymu į virtuvę.

Pro virtuvės langelį trys virėjai rodo man iškeltus į viršų nykščius.

Marla sako:

– Būdamas Taileris Durdenas gauni visai neblogų privilegijų.

Nuo šiol liepiu Marlai mane visur sekioti naktimis ir rašyti, kur einu. Ką matau. Ar iškast-ruoju kokį svarbų asmenį. Visus panašius dalykus.

Išsitraukiu piniginę ir parodau Marlai savo vairuotojo pažymėjimą su tikra pavarde.

Ne Tailerio Durdeno.

– Bet kiekvienas žino, kad tu Taileris Durdenas, – sako Marla.

Kiekvienas, bet ne aš.

Niekas darbe manęs nevadina Taileriu Durdenu. Mano bosas vadina mane tikroju vardu.

Mano tėvai žino, kas aš iš tikrųjų esu.

– Tai kodėl, – klausia Marla, – tu esi Taileris Durdenas kai kuriems žmonėms, bet ne vi-
siems?

Kai pirmą kartą sutikau Tailerį, miegojau.

Buvau pavargęs, išprotėjęs, užguitas ir kas kartą lipdamas į lėktuvą trokšdavau, kad jis su-
dužtų. Pavydėjau nuo vėžio mirštantiems žmonėms. Nekenčiau savo gyvenimo. Buvau pa-
vargęs, bodėjausi savo darbu, baldais ir neišmaniau, kaip galėčiau ką nors pakeisti.

Tik viską baigti.

Jaučiausi įkliuvęs į spąstus.

Buvau per daug pasiekęs.

Jaučiausi pernelyg tobulas.

Norėjau atsikratyti savo gyvenimėlio. Liautis vaidinti pasaulyje vienkartinį sviestą ir sujauk-
tą lėktuvo kėdę.

Švediškus baldus.

Protingą meną.

Išėjau atostogų. Užmigau paplūdimyje, o kai prabudau, išvydau Tailerį Durdeną – nuoga,
prakaituotą, aplipusį smėliu, šlapiais, susimetusiais į sruogas, užkritusiais ant veido plaukais.

Taileris traukė bangų išplautus rąstus iš vandens ir vilko juos paplūdimiu.

Tai, ką Taileris surentė, buvo milžiniškos rankos šešėlis, tada Taileris pats atsisėdo į savo
paties sukurtos tobulybės delną.

Akimirka yra daugiausia, ko gali tikėtis iš tobulybės.

Gal aš niekada nesu nubudęs tame paplūdimy.

Gal visa tai prasidėjo, kai nusimyžau ant Blarnio akmens.

Kai užmiegu, iš tikrųjų aš nemiegu.

Prie kitų staliukų „Denio“ planetoj suskaičiuoju vieną du tris keturis penkis man besišyp-
sančius vyrukus sumuštais skruostikauliais ar sugurintom nosim.

– Ne, – sako Marla, – tu nemiegi.

Taileris Durdenas yra kita asmenybė, kurią susikūriau, ir dabar ji grasina valdyti mano tik-
rajį gyvenimą.

– Visai kaip Tonio Perkinso motina filme „Psichopatas“, – sako Marla. – Čia tai jėga.
Kiekvienas turi savo keistenybių. Kartą esu draugavusi su vaikinu, kuris negalėjo liautis dur-
tis kūne skylių.

Aiškinu jai, kad, kai užmiegu, Taileris sprunka su mano kūnu ir sumuštu veidu vykdyti kokio nors nusikaltimo. Kitą rytą prabundu nusikalęs ir sudaužytas, įsitikinęs, kad visiškai nemiegojau.

Kitą naktį einu miegoti kiek anksčiau.

Tą naktį Taileris reiškiasi kiek ilgiau.

Kas naktį, kai guluosiu miegot vis anksčiau, Taileris atsiranda vis ilgesnį laiką.

– Bet tu esi Taileris, – sako Marla.

Ne.

Ne, nesu.

Myliu Tailerį Durdeną už viską: už jo drąsą ir sumanumą. Šaltakraujiškumą. Taileris šmaikštus, žavus, stiprus ir nepriklausomas, vyrai nori būt panašūs į jį ir tikisi, kad jis pakeis jų pasaulį. Taileris, o ne aš, viską gali ir yra laisvas.

Aš nesu Taileris Durdenas.

– Bet tu esi, Taileri, – sako Marla.

Mudu su Taileriu naudojamės tuo pačiu kūnu, ir iki šiol aš šito nenumaniau. Kai Taileris mylėjosi su Marla, aš miegojau. Taileris vaikščiojo ir kalbėjo, kai aš maniau miegas.

Kiekvienas kovos klube ir Destrukcijos projekte pažįsta mane kaip Tailerį Durdeną.

Jeigu kas vakarą gulčiausi miegot anksčiau ir kas rytą kelčiausi vėliau, galiausiai visiškai išnykčiau.

Marla sako:

– Visai kaip gyvūnai Gyvūnų migdymo kontoroj.

Šunų slėnis. Net jei tavęs nenuodobia, net jei kas nors tave pamilsta ir išsiveda namo, tave vis tiek iškastruoja.

Jei niekada neprabusčiau, Tailerio viršus.

Padavėjas atneša kavos, sumuša kulnais ir nueina.

Pauostau kavą. Kvepia kaip kava.

– Taigi, – sako Marla, – netgi jei visu tuo patikėčiau, ko iš manęs nori?

Kad Taileriui nepavyktų manęs visiškai nugalėti, man reikia, kad Marla neleistų man užmigt. Visą laiką.

Ratas apsisuko.

Tą naktį, kai Taileris išgelbėjo jai gyvybę, Marla prašė jo, kad neleistų jai užmigt visą naktį.

Vos tik užmigsiu, Taileris paims viršų ir atsitiks kas nors baisaus.

O jei aš užmigčiau, Marla turi sekti Tailerį. Kur jis eina. Ką jis daro. Kad dieną galbūt spėčiau sulakstyt ir atitaisyti padarytą žalą.

Jis vardu Robertas Polsonas, ir jam keturiasdešimt aštuoneri. Jis vardu Robertas Polsonas, ir Robertui Polsonui visada bus keturiasdešimt aštuoneri.

Laikui išrikiavus visus ilga virtinę, tikimybė išgyventi lygi beveik nuliui.

Didysis Bobas.

Didysis duonkepalis. Didysis briedis ėmėsi įprastų „šaldyk ir grėžk“ namų darbų. Tokiu pat būdu Taileris pateko į mano butą ir susprogdino jį namų gamybos dinamitu. Imi purškiamą kanistrą šaldančios „R-12“ medžiagos, jei pavyksta jos gauti, – velniop tą ozono skylę, ir taip toliau, arba „R-134 a“, ir įpurški į užrakto cilindrą, kad visas mechanizmas užšaltų.

„Šaldyk ir grėžk“ užduotis: purški į taksofono, parkingo automato ar laikraščių dėžės užraktą. Tada imi plaktuką bei šaltą dildę ir suskaldai sušalusį užrakto cilindrą.

Įprastas „grėžk ir puršk“ namų darbas: grėži taksofoną ar bankomatą, į skylę įkiši lubrikantu teptą vamzdelį ir kulinariu švirksčiu pripurški taikinį mašinos alyvos, vanilinio pudingo arba plastikinio cemento.

Destrukcijos projektui reikia ne nušvilpti saują monetų. Popieriaus gatvės muilo kompanija buvo užversta užsakymais. Padėk Dieve, kai pasitaikydavo švenčių. Namų darbai – ugdyti šaltakraujiškumą. Turi būt sumanus. Būk atsidavęs Destrukcijos projektui.

Vietoj šaltos dildės užšaldytam užrakto cilindru galima naudoti elektrinį grąžtą. Toks pat veiksmingas ir nesukelia tiek triukšmo.

Būtent bevielį elektrinį grąžtą policija manė esant pistoletą, kai ištaškė Didįjį Bobą į gabalėlius.

Jie neaptiko nieko, kas sietų Didįjį Bobą su Destrukcijos projektu, kovos klubu ar muilu.

Jo kišenėj gulėjo jo paties nuotrauka – didžiulio ir iš pirmo žvilgsnio nuogo, tik su glaudėmis, pozuojančio per kažki kokias varžybas. Kvaila šitaip gyvent, sakė Bobas. Tave akina ringo šviesos ir kurtina garso banga, kai teisėjas skelbia ištiesti dešinę ranką, įtempti raumenis ir laikyti.

Padėk rankas taip, kad mes jas matytumėm.

Ištiesk kairę ranką, įtempk raumenis ir laikyk.

Nejudėk.

Mesk ginklą.

Tai geriau nei tikras gyvenimas.

Ant rankos jis turėjo randą nuo mano bučinio. Nuo Tailerio bučinio. Didžiojo Bobo želė sutepti plaukai buvo nuskusti plikai, o pirštų galai nudeginti šarmu. Geriau jau susižeisti, nei būti suimtam, nes jeigu tave suima, tu šalinamas iš Destrukcijos projekto ir daugiau negauni namų darbų.

Vieną akimirką Robertas Polsonas dar buvo šilumos centras, aplink kurį telkėsi pasaulio gyvybė, o kitą akimirką Robertas Polsonas tapo objektas. Kai policija šovė, įvyko nuostabus mirties stebuklas.

Kiekviename kovos klube ši vakarą skyriaus vadas vaikštinėja tamsoje palei minią vyrų, spoksančių kovos klubo rūsiuose vieni į kitus per tuščią centrą, ir šaukia balsu:

– Jis vardu Robertas Polsonas.

Ir minia atkartoja:

– Jis vardu Robertas Polsonas.

Vadas šaukia:

– Jam keturiasdešimt aštuoneri.

Ir minia atkartoja:

– Jam keturiasdešimt aštuoneri.

Jam keturiasdešimt aštuoneri, ir jis priklausė kovos klubui.

Jam keturiasdešimt aštuoneri, ir jis priklausė Destrukcijos projektui.

Tik mirdami mes turim savo vardus, nes tik mirdami nebesam sumanymo dalis. Mirdami mes tampam didvyriais.

Ir minios šaukia:

– Robertas Polsonas.

Ir minios šaukia:

– Robertas Polsonas.

Ir minios šaukia:

– Robertas Polsonas.

Šįvakar einu į kovos klubą jo uždaryti. Stoviu po vienintele lempa kambario centre, ir klubas ploja ir šaukia. Kiekvienam čia esančių aš esu Taileris Durdenas. Protingas. Galingas. Drąsus. Iškeliu rankas prašydamas tylos ir pasiūlau: kodėl mums visiems dabar paprasčiau- siai neišsiskirsčius? Eikit namo šįvakar ir pamirškite kovos klubą.

Manau, kad kovos klubas pasiekė savo tikslą, ar ne?

Destrukcijos projektas atšaukiamas.

Girdėjau, kad per televiziją rodo geras futbolo rungtynes...

Šimtas žmonių spokso į mane, ir tiek.

Mirė žmogus, sakau. Šitas žaidimas baigtas. Tai jau nebe juokai.

Tada iš tamsos per minią nuvilnija anoniminio skyriaus vado balsas:

– Pirmoji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Sušunku: eikit namo!

– Antroji kovos klubo taisyklė: niekam neprasitark apie kovos klubą.

Kovos klubas uždaromas! Destrukcijos projektas uždaromas.

– Trečioji taisyklė: du vyrai vienoje kovoje.

Aš esu Taileris Durdenas, šaukiu. Ir aš įsakau jums nešdintis lauk!

Niekas į mane nė nežvilgteli. Vyrai spokso vieni į kitus per kambario centrą.

Skyriaus vado balsas lėtai sklendžia kambariu:

– Du vyrai vienoje kovoje. Be marškinėlių. Be batų.

Kova tęsiasi vis tęsiasi vis tęsiasi tiek, kiek reikia.

Įsivaizduokit, kaip tas pats vyksta šimte miestų puse tuzino kalbų.

Taisyklės baigiamos vardyti, o aš tebestoviu apšviestas centre.

– Užsirašę kautis pirmi, užimkit vietas, – šaukia balsas iš tamsos. – Pasitrauk iš klubo cen- tro.

Aš nejudu.

– Pasitrauk iš klubo centro!

Aš nejudu.

Vienintelės lempos šviesą tamsoje atspindi šimtas porų akių – visos nukreiptos į mane, laukia. Stengiuosi žvilgsniu įvertinti kiekvieną vyrą taip, kaip Taileris vertintų. Išsirink apmokyti geriausius kovotojus Destrukcijos projektui. Kuriuos jų Taileris pakviestų dirbti į Popieriaus gatvės muilo kompaniją?

– Pasitrauk iš klubo centro! – Tai nustatyta kovos klubo procedūra. Po trijų klubo vado įsakymų mane išmes iš klubo.

Bet aš esu Taileris Durdenas. Aš įkūriau kovos klubą. Kovos klubas mano. Aš parašiau tas taisykles. Jei ne aš, nė vieno jūsų čia nė nebūtų. Ir aš sakau, kad dabar viskas baigta!

– Pasiruoškite pašalinti nari – skaičiuoju: trys du vienas.

Ratu susispietę vyrai užgriūna ant manęs, du šimtai rankų sugriebia menkiausią mano rankų bei kojų colį ir pakelia išskėtę galūnes prie šviesos.

Pasiruoškite evakuoti sielą – skaičiuoju: penki keturi trys du vienas.

Mane perduoda iš rankų į rankas per galvas, miniai slenkant durų link. Aš plaukiu. Aš skrendu.

Šaukiu: kovos klubas mano. Destrukcijos projektą sumaniau aš. Jūs negalit manęs išmest. Aš čia vadovauju. Eikit namo.

Girdėti skyriaus vado balsas:

– Užsirašę kautis pirmi, išeikit į aikštelės centrą. Tučtuojau!

Aš taip paprastai nedingsiu. Nepasiduosiu. Galiu su tuo susitvarkyt. Aš čia vadovauju.

– Pašalinkit klubo nari, tučtuojau!

Evakuokit sielą, dabar.

Ir aš lėtai sklendžiu pro duris į žvaigždėtą naktį virš galvos ir šaltą orą, nusileidžiu ant mašinų stovėjimo aikštelės cemento. Visos rankos pasitraukia, už manęs užsitrenkia durys, ir užsklendžiama sklendė. Šimte miestų kovos klube kaunamasi be manęs.

Jau metų metus trokštu užmigti. Taip užmigti, kad išsijungčiau, pasiduočiau, nugrimzčiau į miegą. Vis dėlto dabar miegas – paskutinis dalykas, kurio noriu. Esu su Marla Ridžento viešbučio 8G kambary. Čia, kur aplink visi tie seniai ir valkatos užsidarę savo kambarėliuose, mano nepaliaujama desperacija atrodo normali ir laukiama.

– Imk, – sėdėdama sukryžiuotom kojom ant lovos sako Marla ir išspaudžia iš plastiko griovelių pustuzinį piliulį nuo miego. – Esu susitikinėjusi su vaikinui, kuriam sapnuodavosi siaubingi košmarai. Jis irgi nepakęsdavo miego.

Kas atsitiko tam vaikinui, su kuriuo ji susitikinėjusi?

– A, jis mirė. Širdies smūgis. Perdozavo. Kaip reikiant padaugino amfetaminų, – sako Marla. – Jam buvo tik devyniolika.

Ačiū, kad papasakojai.

Kai atėjom į viešbutį, vaikino prie administratoriaus stalelio pusė plaukų buvo išrauta su šaknimis. Beodžiu nušašusiu skalpu jis su manim pasisveikino. Pagyvenę žmonės, žiūrėję televizorių vestibulyje, visi atsisuko pasidomėt, kas aš toks, kai vaikinas prie stalelio pavadino mane „ponu“.

– Labas vakaras, pone.

Šią akimirką įsivaizduoju, kaip jis skambina į kurią nors Destrukcijos projekto štabą pranešti, kur esu. Jie turi sieninį miesto žemėlapi ir žymi mano judėjimo trajektoriją mažais smeigtukais. Jaučiuosi paženklintas lyg migruojanti žąsis „Laukinėj gamtoj“.

Jie visi mane šnipinėja, ženklina.

– Gali įkalt visas šešias, ir tau nepasidarys bloga, – sako Marla, – bet turi jas susikišt į šikną.

O, kaip malonu.

Marla sako:

– Nemanyk, kad prasimanau. Paskui pasistengsim gaut ko nors stipresnio. Kokių nors tikrų vaistų kaip kokie transvestitai, juodaodės gražuolės ar aligatoriai.

Šitų piliulių aš nekišiu sau į šikną.

– Tada išgerk dvi.

Kur mes eisim?

– Į bouldingo klubą. Veikia kiaurą naktį, be to, ten tau neleis užmigti.

Kad ir kur mes eitumėm, sakau, vyrukai gatvėse mano, kad aš Taileris Durdenas.

– Ar todėl autobuso vairuotojas leido mums važiuot nemokamai?

Taip. Ir todėl tie du bičeliai autobuse užleido mums vietas.

– Na, ir ką tu nori pasakyti?

Nemanau, kad pakanka tik slapstyti. Mes turim pamėgint nusikratyti Tailerio.

– Kadaisė esu susitikinėjusi su vaikinui, kuriam patiko vilkėt mano drabužius, – sako Marla. – Žinai, sukneles. Skrybėlaites su šydais. Galėtumėm tave perrengti ir neatpažintą pervesti gatve.

Ne, aš nepersirenginėsiu ir nekišiu piliulių sau į šikną.

– Tai progresuoja, – sako Marla. – Esu susitikinėjusi su vaikinų, kuris norėjo, kad suvaidinčiau lesbietiškos meilės sceną su jo pripučiamą lėlę.

Galiu įsivaizduoti, kaip pats tampa viena Marlos istorijų.

Esu susitikinėjusi su vaikinų, kurio asmenybė buvo susidvejinusi.

– Esu susitikinėjusi dar su vienu vaikinų, kuris naudojo vieną tų sistemų peniui didinti.

Klausiu, kiek valandų.

– Keturios ryto.

Po trijų valandų turėsiu būt darbe.

– Gerk piliules, – sako Marla. – Kadangi tu Taileris Durdenas, ir taip toliau, mums tikriausiai leis žaisti boulingą nemokamai. Ei, prieš nusikratydami Tailerio, gal galėtumėm eit apsipirkt? Galėtumėm įsigyti prabangią mašiną. Drabužių. Kompaktų. Visi tie nemokami dalykai praverčia.

Marla.

– Na gerai, pamiršk.

Tas senas posakis, kad visada nužudai tą, kuri myli, na, tai tiesa skaitant iš abiejų pusių.

Tai tikrai tiesa skaitant iš abiejų pusių.

Šįryt nueinu į darbą, o ten tarp pastato ir mašinų stovėjimo aikštelės sustatytos policijos barikados, prie pagrindinio įėjimo policija rašosi mano bendradarbių parodymus. Visi tik zuja aplinkui.

Aš net neišlipu iš autobuso.

Aš esu Šaltas Džo Prakaitas.

Pro autobuso langą matau, kad langai nuo grindų iki lubų ketvirtam mano kontoros pastato aukšte išsprogdinti, o viduje gaisrininkas purvinu geltonu apsiaustu skaldo sudegusią kabinamų lubų siją. Smilkstantis stalas, stumiamas dviejų gaisrininkų, colis po colio skverbiasi pro dužusį langą, tada svyra, slysta ir akimoju sminga tris aukštus žemyn ant šaligatvio: labiau juntu nei girdžiu jį leidžiantis.

Skyla į gabalus, bet vis dar teberūksta.

Aš esu Džo Skrandžio dugnas.

Tai mano stalas.

Numanau, kad mano bosas negyvas.

Trys būdai pasigaminti napalmą. Žinojau, kad Taileris ruošiasi nužudyt mano bosą. Tą akimirką, kai užuodžiau ant rankų benzino kvapą, kai prasitariau norįs išeit iš darbo, jam leidau. Būk mano svečias.

Užmušk mano bosą.

O Taileri.

Žinau, kad sprogo kompiuteris.

Žinau tai, nes Taileris tai žino.

Nenoriu to žinot, bet reikia juvelyro gražtu išgręžt skylutę kompiuterio monitoriaus viršuje. Visos kosmoso beždžionės tai žino. Aš spausdinau Tailerio pastabas. Tai nauja elektros lemputės bombos rūšis, kai pragręžęs skylutę elektros lemputėje pripildai lemputę benzino. Užlipdai skylutę vašku ar silikonu, tada įsuki lemputę į lizdą ir lauki, kol kas nors įeis į kambarį ir paspaus jungiklį.

Kompiuterio kineskope telpa žymiai daugiau benzino nei elektros lemputėje.

Jei tai katodinis kineskopas – arba nuimi plastikinį korpusą, juosiantį kineskopą, – tai pakankamai lengva, – arba panaudoji ventiliacijos angeles korpuso viršuje.

Pirmiausia reikia atjungti monitorių nuo srovės šaltinio ir kompiuterio.

Tas pats su televizoriumi.

Įsidėmėkit: bent menkutė kibirkštėlė, net statiška elektros srovė per kilimą, ir tu žuves. Klyksi, degsi gyvas ir žūsi.

Katodinis kineskopas gali atlaikyti 300 voltų pasyvią elektrinę talpą, taigi pirmiausia stambiu atsuktuvu išardyk pagrindinį maitinimo bloko kondensatorių. Jei tą akimirką žūsi, vadinaisi, naudojai neizoliuotą atsuktuvą.

Katodinio kineskopo viduje yra vakuumas, todėl tą akimirka, kai jį pragreši, kineskopas išsiurbis oro, galima sakyti, įkvėps oro gurkšnelį.

Praplatink skylutę storesniu gražtu, tada dar storesniu, kol galėsi įkišti į angą vamzdelio galą. Tada pripildyk kineskopą savo pasirinkta sprogstamąja medžiaga. Tinka namų gamybos napalmas. Benzinas arba benzinas, sumaišytas su šaldytu apelsinų sulčių koncentratu ar kačių išmatomis.

Visai smagi sprogstamoji medžiaga – potašo permanganatas, sumaišytas su cukraus pudra. Svarbu sumaišyt vieną sudedamąją dalį, degančią labai greitai, su kita, kuri parūpina pakankamai deguonies degti. Tada viskas dega taip žaibiškai, kad įvyksta sprogimas.

Bario peroksidas ir cinko dulkės.

Amonio nitratas ir aliuminio milteliai.

Nauja anarchijos virtuvė.

Bario nitratas sieros padaže su medžio anglies garnyru. Tai tavo pagrindinis parakas.

Bon appétit.

Pritrombuok monitorių pilną, ir kai kas nors prijungs jį prie srovės, tie penki ar šeši svarai parako sprogs tiesiai jam į veidą.

Bėda ta, kad man visai patiko mano bosas.

Jei esi vyras, krikščionis ir gyveni Amerikoj, tavo tėvas yra Dievo modelis. Kartais surandi tėvą darbe.

Bet Taileriui mano bosas nepatiko.

Manęs ieškos policija. Esu paskutinis išėjęs iš pastato penktadienio vakarą. Prabudau apsikniaubęs stalą, apkvėpavęs jo viršų, o Taileris telefonu man sakė:

– Eik į lauką. Mes turim mašiną.

Mes turim „Kadilaką“.

Mano rankos tebebuvo benzinuotos.

Kovos klubo mechanikas klausė, ko gailiuosi nepadaręs prieš mirtį.

Norėjau išeit iš darbo. Leidau Taileriui. Būk mano svečias. Nužudyk mano bosą.

Nuo išsprogdintos kontoros važiuoju autobusu iki kelio galo, kur žvyrkelis suka atgal. Čia žemės sklypai tuštėja, juos keičia ariami laukai. Vairuotojas išsitraukia maišelį su priešpiečiais ir stebi mane veidrodėlyje.

Susimąstau, kur man eit, kad farai manęs nerastų. Iš autobuso galo matau kokius dvidešimt žmonių, sėdinčių tarp manęs ir vairuotojo. Suskaičiuoju dvidešimt pakaušių.

Dvidešimt skustų pakaušių.

Vairuotojas apsisuka su kėde ir surinka man į užpakalinę sėdynę:

– Pone Durdenai, aš tikrai žaviuosi tuo, ką jūs darot.

Niekada anksčiau nesu jo matęs.

– Jūs turit man už tai atleist, – sako vairuotojas. – Komitetas sako, kad tai jūsų paties mintis.

Skustagalviai atsisuka vienas po kito. Tada vienas po kito atsistoja. Vienas rankoj turi skudurėlį: galima užuost eterį. Arčiausiai manęs stovintis turi medžioklinį peilį. Tas su peiliu – tai kovos klubo mechanikas.

– Jūs drąsus žmogus, – sako autobuso vairuotojas, – užduodamas sau namų darbų.

Mechanikas sako autobuso vairuotojui:

– Užsičiaupk. Sargybiniai tyli.

Taigi taigi: viena kosmoso beždžionių turi guminę juostą kiaušams apvyniot. Beždžionės susispietę autobuso priekyje.

Mechanikas sako:

– Jūs gi žinot procedūrą, pone Durdenai. Pats esat sakęs. Sakėt: jeigu kas nors kada nors kėsinsis uždaryt klubą, netgi jūs pats, mes turim prigriebt jį už kiaušų.

Gonadų.

Deimantėlių.

Sėklidžių.

Huevos.

Įsivaizduokit, kad geriausia jūsų dalis užšaldyta maišelyje sumuštiniam Popieriaus gatvės muilo kompanijoje.

– Jūs gi suvokiat, kad nėra prasmės priešintis, – sako mechanikas.

Autobuso vairuotojas žiaumoja sumuštinį ir stebi mus veidrodėlyje.

Užkaukia artėjančios policijos sirena. Tolumoje lauku nuburzgia traktorius. Paukščiai. Langas autobuso gale pusiau praviras. Debesys. Žvyrkelio pakrašty dygsta piktžolės. Bitės ar musės zvimbauja apie piktžoles.

– Mes tik atsiimsim mažą užstatėlį, – sako kovos klubo mechanikas. – Šį kartą tai ne grasinimas, pone Durdenai. Šį kartą mums teks juos nupjauti.

Autobuso vairuotojas praneša:

– Farai.

Sirena pasigirsta autobuso priekyje.

Kaipgi man priešintis?

Policijos mašina sustoja prie autobuso, per priekinį autobuso langą blykčioja mėlynos bei raudonos lemputės, ir kažkas už autobuso šaukia:

– Ei jūs ten, palaukit.

Aš išgelbėtas.

Atrodo.

Galiu papasakot farams apie Tailerį. Galiu jiems viską papasakot apie kovos klubą ir galbūt sėsiu į kalėjimą, bet Destrukcijos projekto problemą teks spręsti jiems, o aš nespoksosiu į atkištą peilį.

Farai užlipa autobuso laipteliais, ir pirmasis faras klausia:

– Jau nupjovėt, ar ne?

Antrasis faras sako:

– Pasiskubinkit, nes yra orderis jį suimti.

Tada jis nusiima kepurę ir sako man:

– Nieko asmeniška, pone Durdenai. Man labai malonu pagaliau su jumis susipažinti.

Aš sakau: jūs darot didžiulę klaidą.

Mechanikas sako:

– Jau esi minėjęs, kad tikriausiai taip kalbėsi.

Aš nesu Taileris Durdenas.

– Esi minėjęs, kad ir tai sakysi.

Aš keičiu taisykles. Galit turėt sau kovos klubą, bet mes daugiau niekada nieko nekastruosim.

– Taip taip taip, – sako mechanikas. Jis jau autobuso praėjimo pusiaukelėje su peiliu prieš save. – Esi sakęs, kad *tikrai* šnekėsi šitaip.

Gerai jau gerai, aš esu Taileris Durdenas. Esu. Aš Taileris Durdenas, ir aš nustatau taisykles, todėl liepiu padėti peilį.

Mechanikas sušunka per petį:

– Koks iki šiol buvo geriausias užduoties „pjauk ir bėk“ laikas?

Kažkas surinka:

– Keturios minutės.

Mechanikas sušunka:

– Ar kas nors skaičiuoja laiką?

Dabar abu farai įlipa į autobuso priekį, vienas žvilgteli į laikrodį ir sako:

– Dar sekundė. Palauk, kol ilgoji rodyklė prieis prie dvylikos.

Faras sako:

– Devyni.

Aštuoni.

Septyni.

Neriu prie pradaryto lango.

Pilvu atsimušu į ploną metalinę palangę, o už manęs kovos klubo mechanikas šaukia:

– Pone Durdenai! Sumausi mums laiką!

Pusiau išlindęs pro langą, griebiu už juodos guminės užpakalinės padangos šono. Nusitveriu ratlankį ir traukiu. Kažkas griebia man už kojų ir tempia. Šaukiu mažam traktoriukui tolu-moj:

– Ei!

Ir dar kartą:

– Ei!

Karščio išmuštu, kraujo priplūdusiu veidu, kybau galva žemyn. Kiek labiau persisveriu per langą. Už kulkšnių rankos mane traukia atgal. Kaklaryšis plakasi man į veidą. Diržo sagtis užkliūna už palangės. Bitės, musės ir piktžolės tik per kelis colius man nuo veido, ir aš šaukiu:

– Ei!

Rankos, tvirtai įsikibusios man į kelnių užpakalį, traukia atgal, smaukia man nuo šiknos kelnes ir diržą.

Kažkas autobuse surinka:

– Viena minutė!

Batai slysta man nuo kojų.

Diržo sagtis įstringa palangės griovelyje.

Rankos suglaudžia man kojas. Nuo saulės įkaitusi palangė įsirėžia man į pilvą. Balti marškiniai banguoja ir užkrenta ant galvos ir pečių, rankos tebelaiiko įsitvėrusios ratlankį, o aš tebeklykiu:

– Ei!

Mano kojos ištiestos ir suglaustos. Kelnės slysta kojomis ir dingsta. Saulė šildo užpakalį.

Kraujas tvinkčioja smegenyse, akys išsprogsta nuo spaudimo, aplink veidą tematau tik baltus marškinius. Kažkur burzgia traktorius. Bitės dūzgia. Kažkur. Viskas atrodo lyg už milijono mylių. Kažkur už milijono mylių girdėti šauksmas:

– Dvi minutės!

Man į tarpukojį įlenda ranka ir siekia manęs.

– Nesužeisk jo, – kažkas pasako.

Rankos, laikančios man už kulkšnių, už milijono mylių. Įsivaizduok jas ilgo ilgo kelio gale. Tikslinga meditacija.

Neįsivaizduok palangės kaip buko įkaitusio peilio, skrodžiančio tau pilvą.

Neįsivaizduok vyrų komandos, skėste skečiančios tau kojas.

Už milijono mylių, už trilijono mylių šiurkšti šilta ranka apsideja tau aplink liemenį ir traukia atgal, ir kažkas tave glėbia vis tvirčiau tvirčiau tvirčiau.

Guminė juosta.

Tu esi Airijoje.

Esi kovos klube.

Esi darbe.

Esi visur, tik ne čia.

– Trys minutės!

Kažkas labai labai toli surinka:

– Jūs gi suvokiat, pone Durdenai. Nežaiskit su kovos klubu.

Šilta ranka sulenktu delnu po tavim. Šaltas peilio smaigalys.

Ranka apkabina tau krūtinę.

Gydomasis fizinis kontaktas.

Metas apsikabinti.

Eteris prispaudžiamas tau prie nosies ir burnos, labai stipriai.

O tada – nieko, mažiau nei nieko. Užmarštis.

Naktyje virš miesto žiburėlių mano sudegusio buto urvas atrodo juodas kaip kosmosas ir suniokotas. Langų nebėra, ir geltona policijos juosta nusikaltimo vietoms žymėti persisukusi plaikstosi penkiolikos aukštų tramplino šuoliams žemyn pakraštyje.

Prabundu ant cementinių grindų. Kadaisė jos buvo nuklotos klevine danga. Iki sproginimo ant sienų kabojo meno kūrinių. Buvo ir švediškų baldų. Iki Tailerio.

Aš apsirengęs. Įkišu ranką į kišenę ir apsičiupinėju.

Aš sveikas.

Išsigandęs, bet nepaliestas.

Ženk iki grindų krašto, penkiolika aukštų virš mašinų stovėjimo aikštelės, pažvelk į miesto šviesas bei žvaigždes, ir tavęs nebėr.

Visa tai aukštai aukštai virš mūsų.

O čia, myliose nakties tarp žvaigždžių ir žemės, jaučiuosi lygiai taip, kaip vienas kosmoso gyvūnų.

Šuo.

Beždžionė.

Žmogus.

Dirbi savo menką darbėlį. Nulenki svirtį. Paspaudi mygtuką. Iš esmės nieko nesupranti.

Pasaulis visai pamišo. Mano bosas negyvas. Mano namų nebėra. Mano darbo nebėra. Ir aš už visa tai atsakingas.

Nebeliko nieko.

Mano banko sąskaita pereikvota.

Ženk nuo krašto.

Policijos juosta plevėsuoja tarp manęs ir užmaršties.

Ženk nuo krašto.

Kas ten dar yra?

Ženk nuo krašto.

Ten Marla.

Ženk nuo krašto.

Ten Marla, dėl jos visa ši košė, bet ji to nenutuokia.

Be to, ji tave myli.

Ji myli Tailerį.

Ji neskiria.

Kas nors turi jai pasakyt. Eik iš čia. Eik iš čia. Eik iš čia.

Gelbėkis.

Nusileidi liftu žemyn į vestibulį, ir durininkas, kuris tavęs niekada nemėgo, dabar tau šypsosi trim išmuštais dantim ir sako:

– Labas vakaras, pone Durdenai. Ar galiu iškviesti jums taksi? Ar gerai jaučiatės? Gal norit paskambint telefonu?

Tu skambini Marlai į Ridžento viešbutį.

Ridžento tarnautojas sako:

– Tuoju pat, pone Durdenai.

O tada sujungia mane su Marla.

Durininkas klausosi tavęs per petį. Tarnautojas Ridžente tikriausiai irgi klausosi. Tu sakai:

– Marla, mums reikia pasikalbėt.

Marla sako:

– Pašvilpk.

Tu sakai, kad jai gali grėsti pavojus. Ji nusipelno žinot, kas čia vyksta. Ji turi su tavim susitikt. Jums reikia pasikalbėt.

– Kur?

Ji turi ateit į pačią pirmą vietą, kur susipažinom. Prisimink. Pamažtyk, kas buvo.

Baltas gydomosios šviesos kamuolys. Rūmai septyneriomis durimis.

– Supratau, – sako ji. – Galiu ten būt už dvidešimties minučių.

Būk ten.

Tu padedi ragelį, ir durininkas sako:

– Galiu iškviegt jums taksi, pone Durdenai. Nemokamai, kur tik jums reikia.

Kovos klubo berniukai tave seka.

Ne, atsakai, labai gražus vakaras, manau geriau pasivaikščioti.

Šeštadienio vakaras, žarnų vėžio vakaras Pirmosios Metodistų bažnyčios rūsyje, ir, kai tu at-
eini, Marla jau ten.

Marla Singer, rūkanti savo cigaretę. Marla Singer, vartanti akis. Marla Singer pamušta
akim.

Jūs susėdat ant pūkuoto kilimo priešingose meditacijos rato pusėse ir bandot išsikviesti sa-
vo gyvūną globėją, o Marla stebeilijasi į tave pamušta akim. Užmerki akis ir medituoji rūmus
septyneriomis durimis, bet vis tiek jauti Marlos žvilgsnį. Sūpuoji savo sielos kūdikį.

Marla stebeilijasi.

O tada – laikas apsikabinti.

Atsimerkite.

Visi turim išsirinkt partnerį.

Marla kerta kambarį trimis greitais žingsniais ir užsimojus pliaukšteli man per veidą.

Atverkit savo vidų.

– Prakeiktas sukniistas šūdo gabale, – sako Marla.

Visi sustoję aplink žiūri.

O tada Marla abiem kumščiais pradeda mane talžyti iš visų pusių.

– Tu kažką nužudei, – šaukia ji. – Aš skambinau policijai, ir ji čia gali atvažiuoti bet kurią
minutę.

Sugriebiu ją už riešų ir sakau, kad policija gali atvažiuoti, bet greičiausiai neatvažiuos.

Marla išsprūsta man iš rankų ir sako, kad policija varo čia visu greičiu: jie pririš mane prie
elektros kėdės ir iškeps man akis ar bent jau suleis man mirtiną dozę nuodų.

Pajausi tarsi tik bitę geliant.

Padidinta sodos fenobarbitalio dozė, o tada – amžinas miegas. „Šunų slėnio“ stiliumi.

Marla sako mačiusi, kaip šiandien kažką nužudžiau.

Jeigu ji turinti omeny mano bosą, sakau: tada taip taip taip taip, nutuokiu, kad policija žino, visi manęs ieško suleisti man mirtiną dozę, bet iš tikrųjų tai Taileris nužudė mano bosą.

Tiesiog taip jau yra, kad mudviejų su Taileriu tie patys pirštų atspaudai, tik niekas to nesu-pranta.

– Pašvilpk, – sako Marla ir išsprogina į mane pamušta akį. – Gal tau ir tavo mokinukams patinka būti sumuštiems, bet tik pabandyk mane dar kartą paliest, ir tu žuvs.

– Mačiau, kaip šįvakar nušovei žmogų, – sako Marla.

– Ne, tai buvo bomba, – sakau, – ir tai atsitiko šį rytą, kai Taileris pragrėžė kompiuterio monitorių ir pripildė jį benzino ar parako.

Visi žmonės, sergantys žarnų vėžiu, stovi aplinkui ir stebi mus.

– Ne, – sako Marla. – Sekiau tave iki Presmano viešbučio, ir tu dirbai padavėju tame de-tektyvų vakarėlyje.

– Tie detektyvų vakarėliai: turtuoliai ateina į viešbutį iškilmingai pavakarieniauti ir suvai-dina lyg ir kokią Agatos Kristi istoriją. Akimirka tarp marinuotos laišos ir stirnienos kepsnio užgęsta šviesa, ir kas nors apsimeta nužudytas. Tai būna smagi apsimestinė mirtis.

Likusį vakarėlį svečiai geria, valgo madeiros sriubą ir svarsto, kuris jų galėtų būti žudikas psichopatas.

Marla šaukia:

– Tu nušovei ypatingąjį mero įgaliotinį atliekų perdirbimo reikalams!

Taileris nušovė ypatingąjį mero įgaliotinį tiems ar aniems reikalams.

Marla sako:

– Ir tu nė nesergi vėžiu!

Viskas vyksta žaibiškai.

Tik spragtelėk pirštais.

Visi į mus žiūri.

Sušunku:

– Tu irgi nesergi vėžiu!

– Jis čia vaikšto jau dveji metai, – šaukia Marla, – bet jis niekuo neserga!

Aš bandau išgelbėt tau gyvybę!

– Ką? O kodėl tą mano gyvybę reikia gelbėt?

Todėl, kad mane sekei. Tu mane šįvakar sekei ir matei, kaip Taileris Durdenas kažką nužu-dė, ir Taileris nugalabys bet ką, kas kels grėsmę Destrukcijos projektui.

Visi kambaryje atrodo atsitokėję nuo savo menkučių tragedijų. Savęs ir savo vėžio. Net tie, kurie vartoja skausmą malšinančius vaistus, žiūri išplėtę akis ir suklusę.

Sakau miniai: atsiprašau. Nenorėjau niekam daryti bloga. Mums reikia išeit. Mes turim pa-sišnekėt lauke.

Visi rėkia vienas per kitą:

– Ne! Pasilikit! Kas toliau?

Sakau: aš nieko nežudžiau. Aš nesu Taileris Durdenas. Jis yra kita mano skilusios asmeny-bės dalis. Klausiu: ar kas nors yra matęs filmą „Sibilė“?

Marla sako:

– Tai kas gi ruošiasi mane nužudyti?

Taileris.

– Tu?

Taileris, sakau, bet aš galiu susidoroti su Taileriu. O tu turi saugotis Destrukcijos projekto narių. Galbūt Taileris įsakė jiems tave sekti, pagrobti ar dar ką panašaus.

– Kodėl turėčiau tuo tikėti?

Viskas vyksta žaibiškai.

Sakau: todėl, kad, regis, tu man patinki.

Marla sako:

– Patinki, bet ne myli?

Ir taip pakankamai sumauta akimirka, sakau. Neprievartauk manęs.

Visi mus stebintys šypsosi.

Man reikia eiti. Man reikia dingti iš čia. Liepiu: saugokis skustagalvių vaikinių arba vaikinių, kurie atrodo sumušti. Su mėlynėmis po akimis. Be dantų. Ir panašiai.

O Marla sako:

– Kurgi tu eini?

Man reikia susidoroti su Taileriu Durdenu.

Jis vardu Patrikas Madenas, ir jis buvo ypatingasis mero įgaliotinis atliekų perdirbimo reikalams. Jis vardu Patrikas Madenas, ir jis buvo Destrukcijos projekto priešas.

Išeinu į naktį prie Pirmosios Metodistų bažnyčios ir pamažėle viską prisimenu.

Visi tie dalykai, kuriuos žino Taileris, – pamažėle juos visus prisimenu.

Patrikas Madenas buvo sudaręs sąrašą barų, kuriuose būriuodavosi kovos klubai.

Nei iš šio, nei iš to suprantu išmanąs dirbti su kino projektorium. Moku atidaryti užraktus ir žinau, kaip Taileris išsinuomojo namą Popieriaus gatvėj prieš apsireikšdamas man paplūdimy.

Žinau, kodėl Taileris apsireiškė. Taileris myli Marlą. Nuo pat pirmo vakaro, kai ją sutikau, Taileriui ar kitai mano daliai knietėjo kaip nors būti su Marla.

Visa tai nesvarbu. Dabar nesvarbu. Bet naktį prisimenu visas smulkmenas pakeliui į artimiausią kovos klubą.

Šeštadienio naktimis vienas kovos klubas renkasi „Arsenal“ baro rūsyje. Jį tikriausiai galima rasti sąrašė, kuri buvo sudaręs Patrikas Madenas, vargšelis negyvas Patrikas Madenas.

Šįvakar einu į „Arsenal“ barą, ir minia man įžengus prasiskiria lyg užtrauktukas. Visiems ten susirinkusiems esu Taileris Durdenas Didysis ir Galingasis. Dievas ir tėvas.

Aplinkui girdėti:

– Labas vakaras, pone.

– Sveiki atvykę į kovos klubą, pone.

– Ačiū, kad pas mus užsukot, pone.

O aš – mano pabaisos veidas tik pradėjęs gyti. Per skruostą šviečiasi žaizda. Mano tikroji burna vypso.

Nes aš esu Taileris Durdenas, ir galit pabučiuot man į šikną – šįvakar užsiregistruoju klube kautis su kiekvienu vaikinū. Penkiasdešimt kovų. Viena kova vienu metu. Be batų. Be marškinėlių.

Kova tęsiasi tiek, kiek reikia.

Jeigu Taileris myli Marlą.

Aš myliu Marlą.

Tai, kas vyksta, vyksta be žodžių. Noriu paleisti dūmais visus Prancūzijos paplūdimius, kurių niekada nepamatysiu. Įsivaizduok save tykantį briedžių drėgnuose kanjono miškuose aplink Rokfelerio centrą.

Per pirmą kovą bičas iš už nugaros suneria rankas man po galva ir tranko man veidą, tranko man skruostą, tranko žaizdą mano skruoste į cementines grindis, kol dantys iššoka ir išsišakojusiomis šaknimis įsikala man į liežuvį.

Dabar pagaliau prisimenu Patriką Madeną, gulintį negyvą ant grindų, ir jo gležnutę ne žmoną, o statulėlę, dar visai mergaitę į mazgą susuktais plaukais. Jo žmona kikenos ir bandė šliūkštelti šampano negyvam savo vyrui tarp lūpų.

Žmona sakė, kad netikras kraujas buvo per daug per daug raudonas. Ponia Patriko Madeno žmona kyštelėjo du pirštus į kraujo klaną prie savo vyro, o paskui į burną.

Liežuvį persmeigus dantims jaučiu kraujo skonį.

Ponia Patriko Madeno žmona pajuto kraujo skonį.

Prisimenu, kaip atsidūriau detektyvų vakarėly, nuošaly, o kosmoso beždžionės apspito mane kaip asmens sargybiniai. Marla tapetine suknele tamsiom rožėm stebėjo kitapus salės.

Per antrą kovą bičas įremia kelį man tarp menčių. Bičas užlaužia man rankas už nugaros ir trenkia krūtinę į cementines grindis. Išgirstu, kaip raktikaulis vienoje pusėje trakšteli.

Suskaldyčiau marmurines Elgino skulptūras kūju ir nusivalyčiau sau šikną „Mona Liza“.

Ponia Patriko Madeno žmona iškėlė du pirštus į viršų, kraujas varvėjo tarpdančiais, kraujas sruvo jai per pirštus, riešu, deimantine apyranke iki alkūnės, o nuo ten tiško ant žemės.

Trečia kova, atsitokėju – laikas pradėti trečią kovą. Kovos klube vardų nėra.

Tu nesi tavo vardas.

Tu nesi tavo šeima.

Trečias numeris, atrodo, žino, ko man reikia, ir laiko suėmęs man galvą tamsoje ir dusina. Kai būni ilgai nemiegojęs, kvėpuodamas gauni tik tiek deguonies, kad neužmigtum. Trečias numeris gniaužia man galvą sulenkta ranka, lyg laikytų po pažastim kūdikį ar futbolo kamuolį, ir talžo man veidą kumščio šonu.

Kol mano dantys išlenda per skruostą.

Kol žaizda mano skruoste susilieja su burnos kraštu ir nuo panosės iki ausies virsta sudarkyta grimasa.

Trečias numeris daužo mane tol, kol jam nuo kumščio nusineria oda.

Kol aš pravirkstu.

Visi, kuriuos tu myli, tave atstumia arba miršta.

Viskas, ką sukuri, bus išmesta lauk.

Viskas, kuo didžiuojiesi, virs šlamštu.

Aš esu Ozimandijas, karalių karalius.

Dar vienas smūgis, ir mano dantys perkanda liežuvį. Pusė liežuvio nukrinta ant grindų ir kažkas jį nuspiria koja.

Ponia Patriko Madeno ne žmona, o statulėlė, atsiklaupė ant grindų prie vyro kūno, o turtuoliai, žmonės, kuriuos jie vadino draugais, girti apstojo aplink ir juokėsi.

Žmona pratarė:

– Patrikai.

Kraujo klanas vis plėtėsi, kol palietė jos sijoną.

Ji sakė:

– Patrikai, pakanka, liaukis vaidinti negyvą.

Kraujas kopė jos sijonu lyg kokiais kapiliarais, siūlelė po siūlelės, ropštėsi aukštyn.

Aplink mane suriko Destrukcijos projekto vyrukai.

Tada suriko ponia Patriko Madeno žmona.

O „Arsenalo“ baro rūsyje Taileris Durdenas susmunka ant grindų į šiltą balą. Didysis Taileris Durdenas, buvęs tobulas vieną akimirką ir pasakęs, kad akimirka – tai daugiausia, ko gali kada nors tikėtis iš tobulybės.

O kova tęsiasi toliau, nes aš noriu būt negyvas. Nes tik mirę mes turim vardus. Tik mirę mes nebesam Destrukcijos projekto dalis.

Taileris stovi ten gražus iki tobulybės lyg angelas šviesiais plaukais. Mano ryžtas gyventi mane stebina.

O aš – aš esu kruvinas audinio mėginys, išdžiovintas ant pliko čiužinio savo kambary Popieriaus gatvės muilo kompanijoje.

Viskas iš mano kambario dingo.

Veidrodis su mano kojos nuotrauka iš tų laikų, kai dešimt minučių esu sirgęs vėžiu. Blogiau nei vėžiu. Veidrodžio nebėra. Spintos durys atviros, o mano šešerių baltų marškinių, juodų kelnų, apatinių, kojinių ir batų nebėra.

Taileris sako:

– Kelkis.

Po, už ir viduje viso to, ką maniau esant savaime suprantama, bręsta siaubingi dalykai.

Viskas byra į gabalėlius.

Kosmoso beždžionės išvartytos. Viskas dingę: išsiurbti riebalai, triaukštės lovos, pinigai, ypač pinigai. Liko tik sodas ir nuomojamas namas.

Taileris sako:

– Paskutinis dalykas, kuris mums liko, – tai tavo kankinystė. Tavo didžioji mirtis.

Mirtis neturi būti liūdna ir slegiama – mirtis turi būti smagi, įkvepiama.

O Taileri, man skauda. Nužudyk mane, ir baigta.

– Kelkis.

Nužudyk mane dabar. Nužudyk mane. Nužudyk mane. Nužudyk mane. Nužudyk mane.

– Tai turi būt didinga, – sako Taileris. – Įsivaizduok: tu stovi ant aukščiausio pasaulyje pastato stogo, Destrukcijos projektas užėmęs visą pastatą. Pro langus veržiasi dūmai. Stalai krinta ant minių gatvėje. Tikra mirties opera – štai kas tau atsitiks.

Sakau: ne. Gana tau mane išnaudoti.

– Jeigu nebendradarbiausi, mes užsiimsim Marla.

Sakau: rodyk kelią.

– Tai lipk, po galais, iš lovos, – sako Taileris, – ir grūsk savo subinę į mašiną.

Taigi mudu su Taileriu esam ant Parkerio Moriso pastato stogo, ir man į burną įkištas pistoletas.

Mums lieka paskutinės dešimt minučių.

Už dešimties minučių Parkerio Moriso pastato čia nebebus. Aš tai žinau, nes Taileris tai žino.

Prispaudęs pistoleto vamzdį man prie gomurio, Taileris sako:

– Iš tikrųjų mes nemirsim.

Liežuviu stumteliu vamzdį į skruostą ir sakau: Taileri, tu svaičioji apie vampyrus.

Mums lieka paskutinės aštuonios minutės.

Ginklas čia tik tam, jei policijos malūnsparnis pasirodytų anksčiau.

Dievui atrodo, kad tai vienas žmogus laiko įsigrūdęs pistoletą sau į gerklę, bet tai Taileris laiko pistoletą, ir tai mano gyvenimas.

Paimi 98 procentų koncentruotos azoto rūgšties dujų pavidalu ir sumaišai su trigubai didesniu kiekiu sieros rūgšties.

Gauni nitrogliceriną.

Septynios minutės.

Sumaišai nitrogliceriną su pjuvenomis ir gauni puikią plastikinę bombą. Daugelis kosmoso beždžionių maišo nitrogliceriną su vata ir įberia vietoj sulfato Epsomo druskos. Taip irgi galima. Kai kurios beždžionės naudoja parafiną, sumaišytą su nitroglicerinu. Su parafinu man nieko doro neišidavo.

Keturios minutės.

Tada kažkas suklinka.

– Palaukit. – Ir per stogą prie mūsų artėja Marla.

Marla eina prie manęs, tik manęs, nes Tailerio nebėra. Pykšt. Taileris – mano haliucinacija, o ne jos. Staiga, lyg pirštais spragtelėjus, Taileris dingsta. Ir dabar aš esu vienas žmogus, įbrukęs pistoletą sau į gerklę.

– Mes tave sekėm, – šaukia Marla, – visi iš grupės. Tau nedera šito daryt. Padėk ginklą.

Už Marlos visi žarnų vėžininkai, smegenų parazitai, melanomininkai ir tuberkuliozininkai eina, šlubuoja, važiuoja prie manęs invalidų vežimėliais.

Jie sako:

– Palauk.

Jų balsai ataidi šaltame vėjyje:

– Liaukis.

Ir:

– Mes galim tau padėt.

– Leisk mums tau padėt.

Danguje pasigirsta policijos malūnsparnių tar tar tar.

Surinku:

– Eikit. Dinkit iš čia. Šis pastatas tuoj sprogs.

Marla šaukia:

– Mes žinom.

Man tai pati tikriausia nušvitimo akimirka.

– Aš nežudau savęs, – šaukiu. – Aš žudau Tailerį.

Aš esu Džo Kietasis diskas.

Prisimenu viską.

– Tai ne meilė, nieko panašaus, – šaukia Marla, – bet man atrodo, kad tu man patinki.

Viena minutė.

Marlai patinka Taileris.

– Ne, man patinki tu, – šaukia Marla. – Aš skiriu.

Ir nieko.

Niekas nesprogsta.

Prispaudęs pistoleto vamzdį sau prie sveiko skruosto, klausiu: Taleri, sumaišei nitrogliceriną su parafinu, ar ne?

Su parafinu niekada neišeina.

Aš turiu tai padaryti.

Policijos malūnsparniai.

Ir aš nuspaudžiu gaiduką.

Mano tėvo name yra daugybė kambarių.

Kai nuspaudžiau gaiduką, žinoma, miriau.

Melagis.

Ir Taileris mirė.

Kai į mus griudėdami artėjo policijos malūnsparniai, o Marla ir visi grupių žmonės, kurie patys negalėjo išsigelbėti, stengėsi išgelbėti mane, aš privalėjau nuspausti gaiduką.

Tai geriau nei tikras gyvenimas.

Ir tavo vienintelė tobula akimirka netruks amžinai.

Viskas danguje nuklota baltu ant balto.

Apsimetėlis.

Viskas danguje minkšti batai guminiiais padais.

Danguje galiu miegoti.

Žmonės rašo man į dangų ir sako, kad mane prisimena. Kad esu jų didvyris. Aš pasveiksiu.

Angelai čia tokie kaip Senajame Testamente: legionai, leitenantai, yra ir dangaus padavėjas, dirbantis pamainom: dieną, tada ilsisi. Naktį. Maistą atneša ant padėklo su popierine vaisių stiklinaite. Lėlių slėnio žaidimų rinkinys.

Susipažįstu su Dievu už ilgo riešutmedžio stalo, už jo ant sienos prikabinta diplomų, ir Dievas manęs klausia:

– Kodėl?

Kodėl aš sukėliau tiek daug skausmo?

Negi aš nesupratau, kad kiekvienas mūsų – tai šventa nepakartojama snaigė, ypatinga, vienintelė ir nepakartojama?

Negi nesuvokiu, kad mes visi esam meilės apraiškos?

Žiūriu į Dievą už stalo, kažką rašantį į knygele, bet Dievas nieko nesupranta.

Mes nesam ypatingi.

Kita vertus, mes nesam atmatos ar šiukšlės.

Mes esam, ir tiek.

Mes esam, ir tiek, ir tai, kas atsitinka, atsitinka, ir tiek.

O Dievas sako:

– Ne, tai netiesa.

Taip. Gerai. Tebūnie. Dievo tau nevalia mokyti.

Dievas klausia manęs, ką aš prisimenu.

Aš prisimenu viską.

Kulka iš Tailerio pistoleto sudraskė man kitą skruostą, ir dabar šypsai sudarkyta šypsena nuo ausies iki ausies. Taip taip, visai kaip įpykęs Helovyno moliūgas. Japoniškas demonas. Godumo drakonas.

Marla tebėra Žemėje, ir ji man rašo. Ji sako, kad kada nors mane grąžins atgal.

Jeigu Danguje būtų telefonas, paskambinčiau Marlai iš Dangaus, ir kai ji ištartų „alio“, nepadėčiau ragelio. Pasakyčiau:

– Labas. Kas gero? Papasakok man viską.

Bet aš nenoriu grįžt atgal. Dar ne.

Nenoriu, ir viskas.

Nes kartkartėm kas nors atneša man ant padėklo priešpiečių, vaistų, jo akis pamušta arba kakta ištinusi nuo siūlių, ir jis sako:

– Mums jūsų trūksta, pone Durdenai.

Arba kas nors sugurinta nosim prašvytruoja pro mane su šluota ir šnibžda:

– Viskas vyksta pagal planą.

Šnibžda:

– Mes sugriausim civilizaciją, kad galėtumėm sukurti geresnį pasaulį.

Šnibžda:

– Mes nekantriai laukiam jūsų grįžtant.